

LETO XX.

FEBRUAR, 1971

ŠTEVILKA 2

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
Čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

V ARGENTINI JE ZRASEL SLOVENSKI

UGLED

V Buenos Airesu je izšel slovenski prevod slavne argentinske pesnitve domačina Joseja Hernandeza "MARTIN FIERRO". Pesnitev je dolg roman v verzih. Prevedel jo je v slovenščino dr. Tine Debeljak. Delal je na njem — 20 let!

MARTIN FIERRO je še danes najuglednejša stvaritev argentinske književnosti. Govori o "gavčih", argentinskih Indijancih, kako so se z bolečino v srcu in v zunanjih bojih uživiljali v civilizacijo in kulturo belih.

Zakaj se je dr. Debeljak toliko potrudil, da je to delo prevedel v naš jezik? Naj odgovarja sam:

"Mojim rojakom, raztresenim po vseh celinah, kakor onim v domovini, naj se pokaže to klasično delo argentinske literature v pesniški obliki.

"Ob njem naj bi se Slovenci kot celota spomnili 90letnice prvega našega načrtnega prihajanja v deželo ob Srebrni reki — Rio de la Plata — v letu 1878. Hkrati naj prevod razširi slovensko ime med Argentinci in zavest, da se ta njihova pesnitev bere tudi v slovenskih besedah in rimah."

Več argentinskih listov in revij je na vidnih mestih poročalo o slovenskem prevodu Martina Fierro. Je pa tudi po svoji obliki in opremi najbolj reprezentantna knjiga, ki je kdaj izšla v našem izseljenstvu. Vsebuje poleg besedila v krasnem tisku dolgo vrsto slik naših umetnikov.

Ni čudno, da knjiga ni poceni. Za naročbo nam je gotovo najbližja Mohorjeva v Celovcu. Vemo, da jo ima v prodaji, čeprav v koledarskem Ceniku še ni omenjena. Knjiga stane nekako 13 naših dolarjev.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

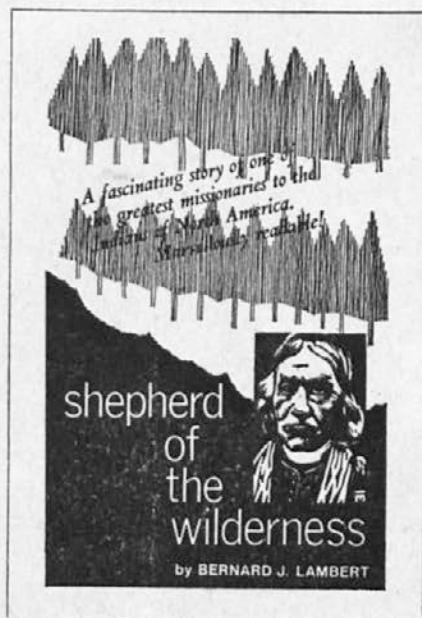
SKORAJ 50 LET. — Misijonski spomini sestre Ksaverije Pirc. Z mnogimi krasnimi slikami. — S poštnino \$ 2.

BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Solar. — \$ 1, poštnina 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poštnina 40 c.

"SLOVENIK" V RIMU – DESET LET STAR

PRED MALO MESECI je v Rimu izšla drobna brošurica, ki so jo izdali za Slovenikov desetletni jubilej. V njej je na kratko popisana zgodovina SLOVENIKA, razvoj te edinstvene ustanove in njen pomen za slovensko Cerkev. Ko je brošurica izšla, je bil Slovenik še samo ime in ustanova "na papirju", kot imamo navado reči. Danes je že pod lastno streho — o tem na drugem mestu v pričujoči številki. V tem uvodniku želimo spregovoriti o Sloveniku nekaj bolj na splošno. Kaj je Slovenik in v čem je njegov pomen?

Da je to potrebno, nam pričuje naslednja zanimivost. Skoraj odkar Slovenik obstoji kot ustanova, ga MISLI domala vsak mesec omenjajo in objavljajo darove zanj. Na stenskem koledarju je poleg nakazovanja, kako se plačuje naročnina za list, tudi namig, da bo dar za Slovenik dobrodošel. Glej čudo — mnogim naročnikom, pa niti ne najnovejšim, je to nekaka uganka ali kaj. Pošiljajo naročnino za MISLI, vsoto zapišejo pri "Slovenik", pri MISLI pa pustijo prostor prazen. Na priloženem čeku pa piše: SLOVENIK-MISLI . . . \$3.

Ne mislim s tem komu kaj očitati, saj v stvari ni nobene nesreče. Omenjam zato, ker je psihološko zanimivo: koliko ljudi list pazljivo bere, koliko jim ostane v spominu? Taka vprašanja pa zadenejo le manjšino med naročniki, dokaz za to je dolga lista darovalcev za SLOVENIK — poiščite jo nekje v tej številki!

Torej: Kaj je SLOVENIK? Slovenski zavod v Rimu za duhovnike, ki so predpisane študije za

dušno pastirstvo že dovršili, pa bi po lastni ali škofovi želji radi nadaljevali šolanje na univerzah, postali doktorji in profesorji v domačem bogoslovju. Duhovnik je lahko zelo dober kaplan in župnik, za profesorja mora biti posebej izučen.

Slovenski škofje so od nekdaj pošiljali bolj nadarjene duhovnike na višje šole. Ne vedno v Rim, vendar menda še največ. Rim je središče katolištva in tam so zelo različne visoke šole, univerze. Skozi stoletja so so se tam šolali duhovniki vseh mogočih narodnosti, ki pa pač morajo imeti primerno stanovanje in drugo oskrbo. Že od davna imajo poedine narodnosti v ta namen v Rimu lastne zavode, med njimi naši najbližji sosede — Hrvati. Slovenski študentje so prav do letos morali biti gostje v tem ali onem tujem zavodu.

Pred desetimi leti se je Slovenska Cerkev oju-nčila in se zavzela za ustanovitev lastnega zavoda v Rimu, ki je takoj dobil ime SLOVENIK, ostal pa "na papirju", dokler se ne zbere zadostna vsota denarja za zgradbo novega poslopja ali za nabavo že stoječega, ki bi pa bilo naprodaj. Zbiranje denarja se je hitro sprožilo po vsem svetu, koder živimo Slovenci, in — hvala Bogu! — uspeh ni ravno majhen. O tem na drugem mestu v pričujoči številki.

Nov zagon pri delu za Slovenik je prineslo dejstvo, da je nedavno slovenska Cerkev dobila lastno "metropolijo" in z njo neodvisnost od tujine, kot je doslej nikoli ni imela. Pomen SLOVENIKA je je podvojil, veselimo se ga!

PAPEŽEV GOVOR

VESOLJNI AVSTRALIJI

Sydney, 1 decembra 1970

Od dolge vrste govorov in nagovorov, ki jih je imel Pavel VI. ob svojem obisku v Avstraliji, je gotovo najbolj zanimiv in važen tisti, ki ga je imel pri večerni maši v Randwicku takoj drugi dan po prihodu. Veljal je Avstraliji kot celoti. Prevajanje precej zapletene angleščine v slovenščino ni lahka reč, poskusimo pa vendar lahko. Vsaj glavne misli bodo zadete, čeprav verjetno ne do pičice natančno. Papeževega obiska ne smemo prehitro pozabiti — Ur.

Dragi sinovi in hčere: —

Pred 200 leti je kapitan James Cook pristal v Botany Bay, blizu kraja, kjer je danes Sydney. Bil je prvi angleški pomorščak, ki je raziskoval vzhodno obalo vašega kontinenta.

To je dogodek, ki ga v tem letu proslavljate, in mi smo želeli o priliki tega svojega izleta pridružiti se vam pri vaših molitvah in bogoljubnih zahvalah.

Avstralija je takrat že imela svoje prebivalce in veseli nas, da moremo pozdraviti predstavnike onih prvotnih prebivalcev in izraziti želje, da bi sredi današnjega velikega dotoka ljudstev v vašo deželo vaša skupnost mogla najti način, kako zavarovati človeške vrednote teh ljudi in jim pomagati, da se bolj in bolj vključujejo v vesoljno skupnost moderne Avstralije.

Ta proslava nam kliče v zavest, kako mlada je še vaša dežela vsaj za veliko večino med vami. Ali naj zaradi tega mislimo, da ste vi ljudje, ki se ne zavedajo pomena zgodovine? Ali naj sodimo, da vam je dovolj ponos, da ste si zgradili tako lepo napredno, dinamično novo Avstralijo?

Razumljivo nam je: vaš tako značilni dinamizem, zagon v nov in nov razvoj, ki o njem pričajo že te velike zgradbe vse tu okoli, še bolj pa kulturna zavzetost velikega mesta — to dvojje obrača vaš pogled rajši v bodočnost kot v preteklost. In ta bodočnost, če se smemo zanesti na že dognan potek stvari na svetu, je zares zelo upapolna.

Vendarle, če se zamislimo v dogodke, ki jih proslavljamo, v dogodke, ki pomenijo začetek popolnega prerodenja Avstralije, se moramo zavedati pomena zgodovine, pomena civilizacije in z njo moralnosti ter religioznosti.

Vsak človek sam zase, pa prav tako vsaka človeška skupnost ima za sabo svojo zgodovino. Vi vsi tu ste predstavniki neke nove človeške skupnosti, ki nastaja iz dotoka zelo različnih narodnosti, jezikov in civilizacij.

Dobro veste, da je vaša vitalnost, vaša žilavost, vaše veselje do dela, vaš vsestranski podjetnostni zagon, v glavnem le živa dediščina po vaših pionirsko navdahnjenih prednikih. Zato na zgodovino ne smemo gledati kot na nekak slep potek slučajnostnih dogodkov.

Vladar nad zgodovino je Bog. Jezus Kristus: "Isti danes, včeraj in na veke", piše sveti Pavel. Kristus je "žarišče zgodovine in civilizacije", nam zatrjuje drugi vatikanski zbor. Iz ljubezni do človeštva ureja potek zgodovine za napredek in ima pred očmi "novo nebo in novo zemljo", kjer bo pravičnost obvladovala vse.

Tako ima tudi duh družbene zavednosti, ki je tako očiten v vaši deželi, svoje korenine v preteklosti. Vsak poedinec med vašimi pionirji se je globoko zavedal, da ima svoj važen delež pri gradbi nove Avstralije. Ta globoka zavest o nalogah skupnosti je v vaših očetih in v vas samih vseskozi budila spoštovanje do demokratičnih svoboščin.

V vaši deželi ima vsak državljani — kljub vsem razlikam in osebnim teženjem — pred očmi splošni blagor, ki sega delj kot gola osebna zadovoljnost. Vsakdo radovoljno sprejema misel na splošni blagor in se pri svoji podjetnosti zanj trudi.

Nadaljujte s svojimi načrti v teh smereh. Ne začrtavajte si preozkega kroga prijateljev v mislih na lastno sebično ugodje. Ravnajte se po besedah sv. Petra: "Nikomur služabniki, razen Bogu! Zato živite kakor svobodni, pa ne, kakor da bi svobodo imeli za prikrivanje hudobije".

Vaša moralnost in verska zavest stojita visoko. Skušnjava, da bi se zadovoljili z že doseženimi materialnimi dobrinami, pa napada vse ljudi, ki živijo v takih ugodnostih kot vi tukaj. Nevarnost je, da potem človek vidi v vsem tem le nekak posvetni humanizem in pozabi na moralne in duhovne razsežnosti življenja. Noče več slišati o tem, da je treba imeti pravilne odnose do Stvarnika, ki od njega vse dobrine prihajajo in jih moraš uporabljati po ukazih najvišjega postavodajalca.

Tako pozabljanje povzročja šalostno praznoto v človeških srcih. In se pojavlja skušnjava, da bi skušali to praznoto izpolniti s ponarejenimi dobrinami: s samopašnostjo, telesnimi užitki, spolno razvratnostjo in podobnimi nadomestki. Vse to pa vodi k razvrednotenju človeka in nikakor ne more utešiti njegovega notranjega nemira.

Človeško srce je ustvarjeno za Boga in ni si mogoče zamisliti humanizma, razen v službi Stvarnika. Pozivljemo vse v vaši deželi, ki imajo odgovornost po različnih stopnjah in merilih za javni blagor, pozivljemo jih, da si vzamejo današnje praznovanje kot priložnost za izpraševanje vesti.

Starši, učitelji in učiteljice, tisti, ki ste zaposleni pri obvešče evalnih sredstvih, pri radiu, te-

levizji in časopisju, sploh vsi, ki se udeležujete v javnem življenju: vzemite si k srcu: Ni dovolj, da pripomoremo ljudem do materialnega uspeha. Njihove misli in srca morajo biti odprta za dolžnosti do družbe in do samega Stvarnika.

Vsak človek je v naših dneh vse bolj kot kdaj v prejšnjih časih odgovoren za blagor vseh ljudi, vesoljnega človeštva. Toda — ali se vam ne zdi, da ravno življenje v skladnosti z evangelijem nudi najboljše poročstvo, da bo v vaši čudoviti deželi vladalo medsebojno bratstvo — pod skupnim Očetom, Gospodom Bogom?

Naj Bog blagoslavlja veliko avstralsko državno skupnost! Naj ji stalno naklanja mir in vsakovrstno blagostanje!

ŠKOFJE V AFRIKI KLIČEJO PO SOCIALNI PRAVIČNOSTI

Škofje zapadne Afrike so se zbrali pred meseci na skupno konferenco v mestu Lomé, ki je glavno mesto države Togo. To državo v zapadni Afriki nekoliko poznamo iz poročil našega misijonarja p. Hugona Delčnjaka, ki tam deluje med črnici. Škofje so razpravljali o mnogih perečih zadevah svojih afriških držav in napravili razne sklepe. Njihove skrbi in načrti se zrcalijo iz proglašev, ki so jih izdali za javnost ob zaključku konference.

★ Škofje Zapadne Afrike, ki je bila nekoč francoska, hvalimo prizadevanje naših odgovornih državnikov, da bi odpravili iz naših dežel gospodarsko zaostalost, ki zelo ogroža uspešno izvrševanje državne neodvisnosti.

★ Ugotavljamo, da so kljub prizadevanju vlad in dragoceni pomoči nekaterih bolj razvitih držav naša državna gospodarstva v zelo žalostnem stanju.

★ Nujno prosimo v imenu pravičnosti, človeške vzajemnosti in krščanske ljubezni, naj bogate države krepko in uspešno pomagajo, da bi naše države napravile odločne korake iz prenizke stopnje svojega gospodarskega razvoja.

★ Rotimo sinove naših rodov, naj računajo predvsem s svojimi močmi, z notranjo edinstvo vsake države in z medafriškim sodelovanjem, da bi uspešno delali za celotni razvoj vsakega posameznega človeka in vseh ljudi.

★ Opozarjamo, da se v naših deželah nevarno razvija sloj posestnikov, ki je brezbrizen, večkrat nasiljen do revnejših slojev. Skrbi le za svoje sebične koristi.

★ Opozarjamo, da je to stanje nasprotno evangeljskemu vzoru, ker prinaša kali vsakovrstnih socialnih trenj, ki morajo spraviti v nevarnost mir, ki je že v mnogih deželah zelo ogrožen.

★ Obžalujemo, da pomanjkanje poklicne zavesti in pokvarjenost vseh vrst ovirata napredek posameznikov in vse človeške skupnosti.

★ Izjavljamo, da smo proti nasilju, pa naj pride od koder koli, in proti samovoljnosti v vseh njenih pojavih. Odločno obsojamo prevrate in mučenje iz kakršnih koli nagibov.

★ Ponovno nujno pozivljemo vse sinove naših dežel, da se pogumno, velikodušno in odločno pridružijo delu, ki ima namen podpirati revne, da bi prišli vsaj do tega, kar nujno potrebujejo za življenje in kar jih more pripeljati do pravega človeškega dostojanstva, do svobode in do napredovanja v človeka vrednem življenju.

★ Zahtevamo svobodo mišljenja za vse, svobodo izražanja in vere. To so nujni pogoji za napredek in za pospeševanje splošne blaginje in človeškega dostojanstva.

★ Izjavljamo, da se pravi časni red ne more obnoviti brez spoštovanja vsega človeka, njegovega telesa in njegove duše.

"SLOVENIK" V RIMU POD LASTNO STREHO

Urednik

PREPOZNO ZA OBJAVO v januarski številki našega lista smo prejeli iz Rima naslednjo pošto:

"Sporočam Vam novico, da ima SLOVENIK od 13. decembra svojo hišo, kamor se bo preselil s 1. januarjem 1971.

Hiša, ki jo smatramo le za začasno, je tako velika, da zadovolji potrebe duhovnikov-študentov in tudi morebitnih slovenskih romarjev.

Odločitev je padla šele, ko smo vprašali za svet vse predstavnike, svetovalce in slovenske škofofe. Skoraj vsi so bili mnenja, da hišo kupimo in zberemo potreben denar.

Ker hiša še ni plačana, bomo še enkrat napepli vse sile, da zberemo potrebno vsoto, **ne da bi že kupljeno zemljišče prodali.**

Kupljena hiša stoji na via Appia Nuova št. 884. Iz središča mesta je do nje nekako šest milj. Ima delno klet, podprtiličje, prvo in drugo nadstropje. V pritličju je pet prostorov za trgovine, ki plačujejo dovolj najemnine, da se bo zavod lahko vzdrževal.

V prvem nadstropju je 16 sob, v drugem pa štiri in stanovanje s tremi sobami. Celotno poslopje smo dobili za ceno 250.000 ameriških dolarjev. Odplačujemo v obrokih po 25.000. Prvi obrok je plačan, za nadaljnje je na razpolago 110.000. Za leto 1971 in 1972 so plačila brez obresti.

Zemljišče za SLOVENIK, ki smo ga bolj izven mesta kupili in plačali že pred leti, je med tem svojo vrednost že potrojilo. Gradbo smo morali odložiti tudi zato, ker oblasti še niso potrdile predloženega načrta do vseh podrobnosti. — **Maksimilijan Jezernik, prorektor.**"

— ★ —

V poznejšem pismu beremo dodatna pojasnila: SLOVENIK je živel in delal — pod tujimi strehami, razdeljen. Iz njega je izšlo že sedem univerzitetnih profesorjev v teku 10 let, letos pa je 12 gojencev.

Zemljišča, ki prdstavlja že vrednost nad 300.000 ameriških dolarjev (kupili smo ga pa za manj ko 100.000) ne mislimo prodati. Denar je dobro vložen in morda le še pride do tega, da bomo sedanjo hišo prodali in tam gradili.

Načrt za gradbo, ki smo ga že davno predložili, mora skozi dolg birokratični proces. Denar, ki smo ga zbrali že po nakupu zemljišča — preko 100.000 ameriških dolarjev — držati na banki, je tvegana reč. Njegova stabilnost je negotova.

Pri vsem tem pa nujno potrebujemo lastno streho. Najemnina za študente v tujih hišah je draga, prostorov za knjižnico in arhiv nimamo. Reprezentativno delo SLOVENIKA pa nujno zahteva svoj dom in je neizmerne važnosti.

Današnji SLOVENIK NA VIA APPIA NUOVA

Razni zavodi v Rimu so naprodaj. Kaj ko bi rajši eno teh hiš kupili, če se posreči najti primerno? Ogledali smo si kakih 20 takih hiš, končno smo odkrili primerno. Je zadostna za 15 študentov, stanovanje za predstojnika in sestre-gospodinje, za škofa, ki pride na obisk, in še kakih 50 drugih obiskovalcev, romarjev. Ima prostore za knjižnico in arhiv, dvorano, obednico in kapelico. Le vrta je malo. Je pa od nje lahek dostop do središča mesta, glavnih avtocest in letališča.

(Sledi zelo podroben opis notranjosti hiše z vsemi pritliklinami, pa za nas to ni zanimivo.)

— ★ —

Zanimalo nas pa bo, kako je prav za prav s financami tega kar ogromnega podjetja. Nabirka poteka že več let med Slovenci po vsem svetu, vse od Slovenije (da, tudi od tam je prišlo že nakaj tisočakov!) preko Evrope, obeh Amerik, Kanade, Avstralije in ostalih kontinentov. Imamo pred seboj podrobnosti o darovih vseh v kar lepih številkah.

Največ — to je bilo pričakovati — je prišlo iz ZDA in Kanade. V ZDA so zadnje čase nekoliko popustili, tako je podobno, ker so med tem zbirali za slovensko kapelo v vse-ameriškem svetišču v Washingtonu. MISLI so že povedale, da bo kapela odprta in slovesno posvečena dne 15. av-

gusta letos. Za to kapelo je bilo treba blizu \$100,000 — in so domala zbrani. Ko bo ta reč z dnevnega reda, se bodo naši Amerikanci spet z vso paro vrgli na zbiranje za SLOVENIK. Zdaj še toliko bolj, ker vedo, da SLOVENIK ni več le — na papirju . . .

Celokupna zbirka je do konca leta 1970 prinesla za SLOVENIK v lirah 137.865,436. Milijoni, da je veselje! Od teh je prišlo iz Avstralije 4.037,425. Smo med milijonarji! Vendar je Slovenija le polovico pota za nami . . . Mimogrede: ameriški dolar je vreden trenutno 625 lir. Kdor hoče gornje vsote videti v dolarjih, naj kar preračuna!

— ★ —

Tako torej stoji zadeva s SLOVENIKOM. Lahko smo zadovoljni. Tako zares vse-slovenskih je bilo še malo podjetij našega naroda. Zato govori o SLOVENIKU pričujoča številka MISLI kar na treh mestih. Ne prvič, ne zadnjič!

Da se zbere še manjkajoča vsota za končno odplačilo na izbrano hišo Via Appia Nuova 884, se moramo in hočemo spustiti letos in prihodnje leto v tekmo z vsemi drugimi zbiralci in darovalci širom po svetu. Vemo, za kako nekaj velikega gre — ne bomo se pomišljali.

Ostane samo vprašanje: KDO DA VEČ?

V INDIJI: POLITIČNI POUK OB KRAVAH

Izrezek iz časopisa, poslal p. Poderžaj

ČE ŽIVIŠ V DEZELI, kjer imajo še monarhijo, in če imaš dve kravi, lahko obe obdržiš, ampak četrtino mleka moraš oddajati vladi.

Če živiš pod kapitalistično vlado in imaš dve kravi, te bodo naučili kapitalističnih metod. Odložil se boš eno kravo prodati in kupiti bika.

Če si pod fašistično vlado, te bodo prej sli slej ustrelili, obe tvoji kravi bosta pripadli vladi.

Če si pod vlado "ljudske demokracije" in imaš dve kravi, lahko obe obdržiš, mleko pa do zadnje kaplje gre vladi.

Če si pod komunizmom in imaš dve kravi, ti bodo vzeli kmalu obe, za odškodnino boš dobival pol litra mleka na dan.

Če živiš pod socializmom in imaš dve kravi, boš moral eno dati najbližjemu sosedu. Po šestih mesecih se bo vlada spomnila, da je bila narejena pomota. Sosedu si dal napačno kravo, vlada je

imela v mislih ono drugo, ki je zdaj še pri tebi. Torej moraš vzeti nazaj ono kravo, ki je zdaj koža in kost. Sosed ne dobi one druge krave takoj, vložiti mora zanjo prošnjo, izpolniti formular št. B/613/QKX/7. Ker se ne ve, kdaj bo prošnja rešena, moraš za sedaj krmiti obe kravi, krme je pa komaj za eno. Ko bo sosed smel novo kravo odvesti, bo vrnjena pri tebi že zdavnaj poginila od gladu in ti boš ostal brez krave.

Zdaj smo pred volitvami. Za zmago se poteguje nova stranka, ki ima od vseh raznih komunizmov barvne odtenke. Če pride na vlado ta stranka, bodo prisilili tvojega soseda, da bo prihajal molst obe tvoji kravi, mleko bo moral zlivati v jarek.

Toda upajmo, da nisi kmet, ampak meščan. Nimaš dveh živih krav, samo sliko dveh krav. Da se zavaruješ in že v naprej odpraviš kak nesporez, pošlji sliko dveh krav čimprej volitveni komisiji!

P. Basil VALENTINUJE

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ ME RES ZANIMA, kaj bosta p. urednik in Pepe Metulj iztuhtala za ta mesec, če velja stari naslov te melbournske tipkarije res samo do 14. februarja, praznika sv. Valentina. A da bom ob prvi priliki oba pošteno za ušesa, to še vedno velja. Če Pepeta Metulja ne bom našel, jih bo pa p. Bernard dobil za oba . . . (Ne bo hudega! Saj je celó Slovenska kronika že počastila mojo plešo! — Ur.)

★ Za letošnje počitnice smo bili v Viktoriji kar pridni: nobene smrtne žrtve prometne nesreče ni bilo treba zapisati. Pač pa moram k številu lanskim pokojnim rojakom dodati še dve imeni:

V Melbourne Royal Hospitalu je 23. decembra 1970 umrl **Ivan Hojak**, ki je živel z ženo Amalijo r. Plesničar ter sinom Editom v East Brunswicku. Rojen je bil 10. oktobra 1895 v Čepovanu pri Novi Gorici, kjer se je leta 1925 poročil, dve leti kasneje pa že odšel v Avstralijo. Žena in sin sta mu sledila šele po vojski. Maša zadušnica je bila 26. decembra v cerkvi sv. Ambroža v Brunswicku, sledil ji je pogreb v Fawkner. Vsem žalujočim iskreno sožalje!

Zdaj sem šele zvedel za slovensko staronaseljenko **Francko Japelj**, ki je preminula 29. maja 1970. Več let po prihodu v Avstralijo sem jo po prošnji sorodnikov v Argentini iskal, a zaman. Ko sem že dobil nje naslov v West Melbourne, sem pa našel tam prazno zemljišče, ker so medtem porušili vso ulico starih hiš . . .

Pokojnica, ki je emigrirala v Avstralijo kmalu po prvi svetovni vojni, je morala biti doma iz Viča pri Ljubljani. Njena sestra Roza por. Malovrh je živela s svojo družino pod nami v isti hiši na Glineah, kjer sem preživel svojo mladost. Kot fantič se spominjam "tete" Francke iz Avstralije", ko je prišla tam okrog leta 1935 domov na obisk in je več mesecev preživela pri sorodnikih. Pripovedovala nam je o Avstraliji, da smo jo poslušali z odprtimi usti.

Po zamisli Stanka Šubica v "Križem". Str. 77

Žal mi je, da je nisem našel žive. Gotovo v svoji izoliranosti ni vedela za slovensko skupnost, ne za našo cerkev in domače prireditve. Na stara leta bi ji bila povezanost z rojaki brez dvoma velika tolažba, saj je živela neporočena in umrla kot starostna upokojenka. — Naj ji bo lahka avstralska zemlja! — Bogsigavedi koliko takihle rojakov, kot je bila "teta Francka", je še raztrese-nih po širni Avstraliji . . .

★ Pa pojdemo h krstom: 3. januarja je bil prvi to leto, ko so iz Norlane prinesli **Julijo Marijo**, novo članico družine Nikolaja Kureta in Julijane r. Kastelic. Isti dan sta ji sledila dva fantka: **Danko Alojzij** je ime sinku Alojzija Blatnika in Marije r. Lekan (St. Albans); **Ivan** pa sinku Stanislava Barbariča in Marije r. Čordašev (Abbotsford). — 10. januarja je bila krščena **Jelka Marija**, hčerka Vlada Kutina in Milke r. Vido, Bulleen. Iz Doncastra so ta dan prinesli **Roberta Marka**, sinka družine Jurija Kukaša in Darinke r. Lobo-rec. — Štirje krsti so bili v naši cerkvi 16. januarja: **Kristina** je razveselila družinico Janeza Vidoviča in Hilde r. Buček, Kew, **Rebeka Marija** pa je prvorojenka v družini Pavla Vdoviča in Marije r. Horvat, Malvern. **Robert Davor** je novi član družine Vladimirja Sovarja in Elizabete r. Koša, Elwood, **Angelca Marija** pa je nova članica družine Martina Knapa in Marjete r. Arnuš, Springvale. — 24. januarja so iz Thornburyja prinesli prvorojenca družine Antona Šercerja in Silve r. Slatenšek; ime mu bo **Tony Dean**. — 30. januarja je bil krščen **Štefan**, novi prirastek družine Zlatka Škoda in Marije r. Rajher, East Bentleigh. — 31. januar je videl dva krsta: iz Ormonda so prinesli **Jožefa**, sinka družine Josipa Meštrova in Te-reze r. Roman; iz Campbellfielda pa **Marijo**, prvorojenka družine Ivana Kuštura in Luce r. Miličević.

★ Prva poroka v novem letu je bila v naši cerkvi 2. januarja, ko sta pred oltar stopila **Anton Smrdel** in **Marija Šorc**. Ženin je doma iz Kala, župnija Košana, nevesta pa je novodošla iz Slavine. — 9. januarja sta si podala desnici **Drago Škrobar** in **Metka Slavič**. Ženin je iz Medjimurja (Sv. Juraj na Bregu), nevesta iz Maribora. Metka je učiteljica, pa je bil naš kor poln šolskih otrok, ki so ji peli ob poroki. — Isti dan sta si obljubila zvestobo tudi **Anton Borovina** in **Vinka Pirovič**, oba doma iz Blata na Korčuli. — 16. januarja sta se poročila **Josip Fric** (doma iz Vrškoveca) in **Christina Marie Chabaj** (v Avstraliji rojena poljskega rodu). — Isti dan je pred oltar stopil tudi **Janez Rogelj** ter začel skupno pot z novodošlo **Miro Vagner**. Ženin je iz Unca pri Rakeku, nevesta iz Našice v Slavoniji. — 30. januarja smo zapisali ženinovo ime: **Drago Novak**, nevestino pa **Vincenzina Nesci**. Ženin je bil rojen v Stanovnem, župnija Svetinje; nevesta je italijanskega rodu.

★ Pri slovenskih sestrah v Slomškovem domu se ta teden podira in zida. Po načrtih požrtvovalnega Branka Tavčarja in odobritvi Zdravstvenega oddelka bodo sestre dobile povečano in zidano obednico ter povečano odprto verando za malčke z novim stopniščem na vrt. Zaprta veranda nad sedanjo obednico je stala zgolj na nekaj lesenih stebrih, ki so bili že vsi prepereli in se je bilo bati, da se bo vse skupaj sesulo. Zdaj bo stala na trdnih zidovih. Dela se je lotil neutrudni delavec naše cerkve, Alojz Markič. Za začetek sta mu pomagala Franc Uršič in Franc Rihtar, zdaj bo priskočil še Štefan Srnc in — upam — še kdo zidarjev, da bo delo v kratkem končano. V svojem imenu ter v imenu sester vsem že zdaj iskrena zahvala.

★ Sestra Pavla, naša najmlajša, je 1. februarja obnovila redovne obljube. Večne bo delala okrog velike noči, če Bog da, skupno z začasnimi obljubami dveh svojih rodni sester, ki jih pričakujemo v kratkem iz domovine. Zdaj sta še obe novinki iste kongregacije frančiškank Brezmadežne v Št. Janžu pri Dravogradu. Toda več o tem — vsaj upam — v prihodnji številki.

Naj ob tej priliki izrečem s. Pavli in vsej njeni družini doma iskreno sožalje ob izgubi dragega očeta, ki je v Sovjaku (Sv. Jurij ob Ščavnici) 7. januarja letos odšel k Bogu po plačilo. Gospod mu je gotovo bogato povrnil, da je kar tri hčerke daroval Njegovim službi.

★ Ob zaključku božične nabirke za naše versko središče je celotna vsota, nabrana v božičnih kuvertah: \$1,203.53. Iskren Bog plačaj vsem daro-

valcem! Ponovno naprošam prostovoljce, da bi se končno lotili poda v dvorani in končali cementna dela okrog cerkve. Vsaka delavna sila hvaležno sprejeta!

★ O našem verskem središču v Adelaidi sem tudi že poročal. Do danes smo za dolg na hiši in zemljišču nabrali \$ 1,164.34. Kar lepa vsota za polletno nabirko, saj sem se zlasti v Avstraliji naučil, da "zrno na zrno napravi pogačo" . . . Upam, da bom pri prihodnjem obisku Južne Avstralije adelaidskim Slovencem lahko predložil seznam dosedanjih darovalcev. Tudi nekaj melbournskih rojakov mi je že prineslo svoj dar za adelaidski center. "Ko smo mi gradili cerkev, so nam tudi nekateri iz Adelaide priskočili na pomoč, zdaj pa jim lahko vračamo. Saj tam je veliko manjša skupina in je težji začetek . . ." Tako je rekel eden od njih. Vesel sem ga bil in Bog daj še več takih!

Hvaležen sem požrtvovalnemu Ivanu Kovačiču, ki v moji odsotnosti oskrbuje, kar smo kupili. A oskrbovati po nakupu nekaj starega se pravi zavihati rokave in pljuniti v roke. Hiša je bila potrebna zlasti notranje obnove in delo počasi napreduje. Prisrčna zahvala Ivanu in vsem, ki so mu v teh mesecih priskočili na pomoč. Zlasti Janezu Kvedru, ki je popravil električno napeljavo. Adelaidске rojake, ki so voljni dati za naš verski center nekaj prostega časa, pa naprošam, da se javijo Ivanu Kovačiču. Vem, da bo vesel slehernih delavnih rok.

Upam, da bom med marčevim obiskom Adelaid v hiši že lahko uredil dušnopastirsko pisarno. Tako bo zaživel novi slovenski misijon sv. Družine, četudi za enkrat še nima stalnega duhovnika. A vsak rojak bo že lahko prišel tja kakor domov, kakor na svoje. Bog daj, da bi veliko naših znalo ceniti, kaj to za našo izseljensko skupino pomeni!

★ V soboto 9. januarja je na domu v East Doncastru mirno zatisnil oči **Charles Francis**. Po rodu je bil Anglež, rojen v Londonu 26. aprila 1896. Bil je kot vojak na raznih krajih, tudi v Indiji in Palestini, končno pa je v Egiptu spoznal Slovenko Marijo Černe, vdovo šinigoj in se leta 1930 v Kairu poročil. Hčerka Doris se je poročila z Ivanom Gregoričem, ki je uslužben pri "Flotta Lauro" in melbournskim Slovencem dobro poznan. Skupno so v novembru 1951 dospeli iz Egipta v Avstralijo ter se nastanili v Melbourneu. Tako je bil pokojni Charles tudi precej v slovenski družbi in med znanci zelo priljubljen zaradi svojega blagega in mirnega značaja. Kaj rad je poslušal slovenske pesmi in še nam pomagal zraven. Žal ga je zadnji čas bolezen priklenila na posteljo, a bil je kljub temu vedno vedrega značaja.

(Še na str. 45)

DR. IVAN TAVČAR IN IVAN CANKAR

Iz "Spominov" Pavla Perka

(Zaključek)

BIL SEM ABITURIENT. Na tistem sem se že odločil, da stopim v bogoslovje, a povedal nisem tega nikomur. Že o počitnicah med sedmo in osmo šolo me je Franc Frlan, poznejši odvetnik, nagovarjal, naj pridem med druge študente, ki se kot vsakdanji gostje shajajo v Tavčarjevem dvorcu na Visokem. Pa me je nekaj zadrževalo — najbrž ne preveč prijeten vtis, ki sem ga moral zapustiti ob koncu prvega poznanja s Tavčarjevimi. Šele kot abiturient sem se dal pregovoriti. Frlan me je prepričal z razlogi, ki jih je že takrat znal prav po advokatsko podpreti, češ da smo Slovenci še vedno kmetavzarski, zlasti študentje s kmetov, med njimi tudi Poljanci, in da se moramo obrusiti, da bomo znali stopiti tudi v salon in se obnašati kot bodoča inteligenca.

Tako sem se vdal, Frlan pa mi je obljubil, da me bo že on vpeljal v družbo na Visokem in da zaradi tega ne bom prav nič vezan glede svoje življenjske odločitve. Rekel je še, da bosta k Tavčarjevimi prišla tudi Ivan Prijatelj, poznejši literarni zgodovinar, in pesnik Murn in morda še kdo od literatov. To me je seveda vleklelo.

Šel sem in bil prav prijazno sprejet kot star znanec, vsaj tako me je gospa drugim predstavila. Našel sem družbo, kot sem jo že omenil. Tudi Prijatelj je bil tam, za Murna se pa več ne spominjam, ali je bil ali ne. Reči moram, da je bilo prav prijetno družabno razpoloženje. Največ smo igrali kroket, hodili v prosto naravo, se kopali v Poljanci ali se s čolnom vozili po nji. Kogar pa je mikala knjiga, se je lahko umaknil v gozdno senco in v miru bral ali pa v družbi enega ali dveh tovarišev razpravljal o slovstvu in o politiki.

Debate so bile včasih precej ostre, toda bili smo toliko obzirni, da smo nehali ali se lotili česa drugega, kadar je bilo nevarno, da zaidemo na svetovno-nazorsko polje. Pred mrakom je bila skupna večerja, domača hči Pipa pa je glasno molila pred jedjo in po jedi; to se ni spremenilo niti ob sobotah, četudi je bil med nami sam dr. Tavčar. Moja mati je bila nekoliko v skrbeh, češ, zdaj pa že ne bom šel v bogoslovje. Pa jo je Tavčarjeva gospa potolažila nekoč, ko sta se srečali: "Nikar se nič ne boj, mi ga ne bomo nikamor silili in nikamor mu ne bomo branili."

Tako so minile moje abiturientske počitnice. Ko smo se razhajali, še vedno ni nihče vedel ne vprašal, kam mislim sedaj. Vladala je res prava in

resnična svoboda.

Kazalo je, da bo to moj zadnji stik s Tavčarjevo družino. In vendar ni bilo tako. Ko sem kot novomašnik vabil na svojo novo mašo, Tavčarjeve žene nisem mogel prezreti. Poslal sem ji pismo povabilo, in sicer zato, ker sem tudi druge vabil le pismo. Pa mi je zamerila, da je nisem prišel osebno vabit. Tega ni povedala meni, ampak pozneje enkrat mojemu bratu Francetu. France je bil gospodar na mojem rojstnem domu in ker je bil umen gospodar, se pravi, da je gospodaril iz knjig in po knjigah, kakor Tavčarjeva žena na Visokem, sta postala sčasoma dobra znanca in v gospodarskih zadevah svetovala drug drugemu.

Od brata sem zvedel tudi za poznejšo usodo Tavčarjevih.

Konec prve vojne je začel dr. Tavčar bolehati. Hiral je vedno bolj in kmalu se je razvedelo, da ima raka na črevesju. Izprva je iskal pomoči pri najboljših zdravnikih v Ljubljani in v Zagrebu. Ko pa je spoznal, da se ne da nič pomagati, se je zatekel na Visoko, da bi v miru umrl. Še dosti o pravem času je dal narediti lepo grobnico tik pod gozdom, ne daleč od hiše. Poljanskega župnika je naprosil, da mu jo je prišel blagosloviti.

Ko je bil tudi dušno pripravljen, kot pripoveduje pisatelj Finžgar v svojih spominih, je obležal in ni več prestopil praga svojega dvorca. Njegova žena Franja se je z njim umaknila v samoto in mu sama stregla ter lajšala bolečine do zadnjega. To so bile hude in dolgotrajne bolečine, dr. Tavčar pa jih je prenašal z moško, prav poljansko potrpežljivostjo. Po njegovi smrti žena skoraj ni zapustila Visokega. Njena vsakdanja pot je bila h grobnici. Vsako leto na obletnico moževe smrti si je dala grobnico odpreti. Cele ure je prejkola ob cinasti krsti, ki je imela nad obrazom pokojnika linico, pokrito s steklom.

V grobnici je bilo prostora še za eno krsto, kjer naj bi ležala Franja. In res! V Ljubljani, kjer se je mudila, jo je zadela kap. V trdi zimi so jo prepeljali na Visoko in tudi njeno cinasto krsto položili ob krsto moža, dr. Ivana Tavčarja.

Tako sedaj oba počivata zunaj v prosti naravi. Smrekove veje, ki segajo daleč nad grobnico, so kakor vrbe žalujke. Pozimi brije burja nad njima, poleti pa jima poje kos svojo lepo pesem. V življenju sta oba ljubila lepoto in naravo, te jima tudi po smrti ne manjka.

ODNOS MED BELIMI

IN TEMNIMI RASAMI

Tomaž Možina

ANTROPOLOGI IN DRUGI ZNANSTVENIKI se na splošno strinjajo v prepričanju, da človeštvo ne obstaja iz različnih ras. Na osnovi skrbnega raziskovanja in opazovanja trdijo, da je na svetu samo ena človeška vrsta — torej smo ena rasa.

Kajpada, med poedinimi ljudmi je opaziti mnogo razločkov: visokost, oblika glave, poteze obraza, barva kože, pa še druge telesne in duševne značilnosti. Toda to so predvsem odrazi okoliščin, v katerih se človek — ali skupina ljudi — giblje in jim je izpostavljen. Ravno te razlike pa tudi nazorno kažejo, kako odlično se človek prilagaja novim in menjajočim se prirodnim okoljem.

Sociologi učijo, da je človek po svoji osnovi družabno bitje. To pomeni, da je najbolj srečen in najbolj napreden tedaj, ko sodeluje z drugimi. Človek je pa zaradi naravnega nagona, da se ohrani, tudi tekmujoč, napadalen in lakomen. Ti dve prirojeni značilnosti človekove narave je v mnogih primerih dokaj težko vzkladi in spraviti v mirno sožitje. Zato imamo medsebojne prepire, nesporazume med družinami, plemeni, narodi. Seveda tudi spore med pripadniki svetlejšega in temnejšega kožnega barvila. Ta zadnji spor je pač star kot človeštvo samo. Rasna borba je še bolj kot druge sovražnosti zasnovana na predsodkih, neznaju in pomanjkanju dobre volje. Čim nižja je umnost in izobrazba, tem večji je odpor in sovražnost na račun kožnega pigmenta.

Razlikovanje (diskriminacija) med ljudstvi bele in drugačne barve (med rasami, če hočete), je dandanes zelo očitno v mnogih predelih sveta. Ni omejeno samo na Ameriko, Južno Afriko ali Rodezijo. Rasni boj se bije tudi v mnogih deželah Južne Amerike, Azije in še kje. Avstralci (beli, kajpada) imajo rasne predsodke, ki se odražajo v njihovih odnosih do nebogljenih Aboriginov in domačinov na Novi Gvineji. V Sovjetski zvezi je kljub drugačnim "socialističnim" izjavam precej rasnih nemirov in razlikovanj, naperjenih predvsem proti krimskim Tatarom, mongolskim in srednje-azijskim narodnostim. Tudi več afriških

študentov na ruskih univerzah je že bridko občutilo prezir črne kože.

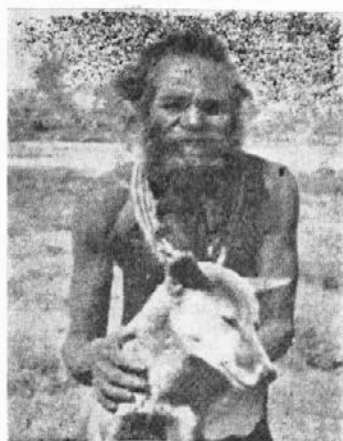
Rasni prepriki so — presenetljivo! — celo med skupinami ljudi, ki imajo isti ali podoben rasni izvor. Poglejmo na primer v Italijo, pogledimo v Jugoslavijo — predsodki severnjakov do južnjakov in obratno. Menda ne zgolj zaradi svetlejše ali temnejše kože, vendar v precejšnji meri.

Ljudje svetlejše kože imajo sebe za imenitnejše in bolj nadarjene. Razum in znanost tej namišljenosti ne dajeta podpore. Naravne okoliščine, kot smo že omenili, igrajo tukaj odločilno vlogo.

In kaj bo z odnosom med belimi in ne-belimi v bodoče?

Mnogi med nami bodo obdržali rasne predsodke in bodo nadaljevali z razlikovanjem med ljudmi različne polti. Zato v bližnji bodočnosti ni upati, da bi se medsebojni odnosi kaj prida izboljšali. Le kakšen idealist bi mogel napovedati, da bodo bolj in bolj številne zakonske zveze med belimi in ne-belimi v doglednem času izravnale današnjo medsebojno mržnjo.

Mogoče zveni nekoliko črnogledno, vendar bom zapisal: v bližnji bodočnosti nam je pričakovati še več rasnih nemirov. Tudi te bodo še in še zlorabljale v svoje sebične namene razne politične ideologije in podobna gibanja. Šele tedaj, ko se bo ta potek popolnoma razvil in šel svojo pot, končno se pa le nekako unesel, smemo upati na boljše, bolj razsodne in prosvetljene odnose med rasami. Žal, da se bo to zgodilo šele v megleni, precej oddaljeni bodočnosti . . .

Krotka žival ne pozna rasne razlike

izpod Triglava

PISMO IZ TRSTA UREDNIŠTVU našega lista za božič pravi: "MISLI mi še vedno prihajajo, sicer z zamudo, pa vendar redno. Ob vsaki številki se preselim v Avstralijo. V junijski številki 1970 ste objavili sliko neke belokranjske hiše, ki ste jo postavili nekam med Kostelce. Jaz sem v nji spoznal rojstno hišo svoje matere. Hiša je stala na Otovcu št. 7, uro daleč od Črnomlja. Med zadnjo vojno so jo Lahji požgali. Sličico sem izrezal in jo poslal sestrični v Belo krajino. Zelo se je je razveselila. Povečali so jo in obesili na steno nove hiše za spomin. Pozdravlja — Vinko Beličič.

DR. ANDREJ BELIČIČ je zaključil študije na medicinski fakulteti na katoliški univerzi v Rimu in doktoriral z odličnim uspehom, že nekaj mesecev prakticira medicino v tržaški bolnici. Katoliški glas v Gorici piše, da je Andrej prvi Slovenec, ki je končal študije na omenjeni fakulteti. Je drugi sin profesorja in znanega slovenskega pisatelja Vinka Beličiča iz Opčin pri Trstu. Nedavno je izšla Vinkova osma leposlovna knjiga pri goriški Mohorjevi z naslovom **MED MEJNIKI**. Tudi v **MISLIH** smo pred časom brali njegove črtice. Novemu doktorju prav iskrene čestitke — in vsej družini!

O "**RAZVESELJIVEM POJAVU**" je pisala lansko jesen tržaška **MLADIKA** pod naslovom: Porast učencev. Gre za vpisovanje slovenskih otrok na Tržaškem in Goriškem v slovenske šole. "Odziv je v letošnjem letu zadovoljiv, saj imamo v vseh šolah dober porast učencev". V nadaljnjem natevaja poedine šole, ki domala vse izkazujejo višje število nego prejšnjih nekaj let. Tudi za nas je poročilo razveseljivo.

ŽIČNICA NA KRVAVEC je delovala že 13 let in je bila najstarejša v Sloveniji. Letos v aprilu bo morala prenehati, ker ni zgrajena po danes veljavnih predpisih. Tako bo ostal Krvavec brez žičnice. Pomagati si bo moral, če bo hotel imeti obiske turistov, z izboljšanjem cestno-prometnih sredstev. V ta namen je v načrtu podaljšanje ceste iz Cerkelj preko vasice Ambrož s skoraj do vrha.

KOKRICA PRI KRANJU je dobila lastno župnijo. Vas je čisto blizu Kranja, pa je zadnje čase tako narasla, da ima nad 2.000 ljudi. Lastna župnija je postala nujna zadeva. Ni pa dobila lastnega župnika, v upravo jo je sprejel župnik iz bližnjega Predsolja. Tudi drugod po Sloveniji je dosti primerov, ko mora en duhovnik skrbeti za dve župniji. Po svetu še vedno radi razglašajo, da ima Jugoslavija (Hrvatska in Slovenija) izredno veliko duhovniških poklicev. Nekaj tega je že res, nikakor pa nimata kakšne duhovniške "nadprodukcije". Bati se je celo, da bodo poklici šli rakovo pot. Bog daj, da bi se to ne zgodilo! Po slovenskih in hrvatskih duhovnikih kličejo tudi izseljenci, sezonski delavci v tujini in razni misijonski kraji. Škofje in redovni predstojniki store, kar morejo, toda še za domače potrebe duhovnikov vedno primanjkuje.

TUDI V HINJAH PRI ŽUŽEMBERKU so sedokončno odločili, da si bodo postavili novo cerkev. Prejšnja je med zadnjo vojno pogorela. Dolga leta so imeli le majhno kapelo v obnovljenem župnišču in leseno šupo za "zvonik." Lansko leto je župnik dobil vsa potrebna dovoljenja za zidavo in naprošeni arhitekti so se lotili izdelovanja načrtov. Tovornjaki so začeli dovažati stavbeni material. Farani so se zavezali za lepo mero prostovoljnega dela in denarno pomoč pri zidanju.

DR. FRANC VEBER, dobro znani univerzitetni profesor v pokoju, je dobil povabilo za svojo 80letnico na izredno slovesnost v nemškem Gradcu. Povabila ga je graška univerza, kjer je nekoč študiral in tudi predaval, preden je bila ustanovljena ljubljanska univerza. Graška univerza je ob tej priložnosti podelila dr. Vebru nov častni — "zlato" — doktorat. Slavnostni govornik je dejal, da je dr. Veber utemeljitelj moderne slovenske filozofije. Tako so velikega filozofa počastili v Gradcu, dočim se baje ljubljanska univerza niti spomnila ni dr. Vebrovo 80letnice.

PREDDVOR PRI KRANJU je vas, ki sicer ne ve, koliko je stara, ve pa, kdaj jo stare listine prvič omenjajo. To je bilo pred 900 leti. To letnico torej smatra Preddvor za dokaz svoje starosti in se je pripravil na praznovanje častnega jubileja. Vse od pomladi do jeseni bodo slavnostno razploženi v Preddvoru in bodo imeli tudi zelo različne slavnostne prireditve za domačine in tujce. Spominjajo se tudi, da je bil njihov kraj pred desetletji že zelo turistično razvit, potem pa je ta aktivnost popustila. Letos jo hočejo obnoviti in izdatno povečati.

V MARIBORU JE UMRL dr. Stanko Majcen v decembru 1970. Bil je zelo priznan pisatelj v predvojnih časih, eden predstavnikov moderne. Objavljal je v publikacijah katoliške smeri. Po vojni v domovini ni bil priznan, šele nedavno so v Mariboru le izdali njegove izbrane spise in podčrtali Majcenov pomen v zgodovini slovenskega slovstva. Po poklicu je bil pravnik, pred vojno nekaj časa podban Dravske banovine. Pokopali so ga pri Mariji Snežni v Slovenskih goricah.

POSLANSKO ZBORNICO v Ljubljani si je želel ogledati slovenski obiskovalec iz Amerike. Lepo so ga sprejeli in mu dali vodiča, da mu je razkazoval znamenitosti. Med drugim freske rajnega slikarja Pengova. Nato je Amerikanec želel videti tudi senatno zbornico. Mislil je pač po amerikansko, tam imajo dve zbornici parlamenta: poslansko in senatno. Vodič pa je dejal, da v Ljubljani nimajo senata, ker je dovolj, da imajo Edvarda Kardelja. On je njihov senat.

MED ZAGORJEM IN RENKAMI je v decembru hud plaz zasul železniško progo in tovorni vlak se je zaril v kup kamenja in drevja, ker vlakovodja plazu ni pravočasno opazil. Vendar je trčenje poteklo brez večje nezgode. Vlakovodja je nato stekel po progi proti Zagorju, ker je vedel, da prihaja po njej ekspresni vlak Carigrad — München. Posrečilo se mu je, da je ta vlak ustavil in s tem preprečil novo trčenje — in verjetno zdrčanje ekspresnega vlaka v globoko Savo.

BUČNO OLJE, kdo ga ne pozna, zlasti če je doma nekje v Slovenskih goricah? Po vsej Sloveniji ga uporabljajo v toliki meri, da to pomeni okoli 20% vseh jedilnih olj. Toda prav zdaj bučnega olja ni mogoče kupiti, trgovine ga nimajo. Prišlo je do čudne ekonomske zapletenosti. Cene bučnemu olju so zamrznjene, ne pa bučam, brez katerih pač bučnega olja ni. Kmetom se ne izplača prodajati buče po tako nizki ceni, da bi se oljarjem izplačalo kupovati jih. Tako je zastalo bučno oljarjenje in bučnega olja zaenkrat ni dobiti.

V SLOMU PRI PONIKVI so v rojstni hiši škofa Slomška uredili posebno spominsko sobo, ki naj privablja obiskovalce in poživlja spomin na slavnega ondotelega rojaka. Sobo so skušali opremiti s pohištvo, kot je bilo v navadi v Slomškovih časih. Tudi slike po stenah in nekaj knjig, ki so zdaj tam razstavljene, so iz časov Slomškovega življenja. Priložnost za ureditev te spominske sobe jim je dala 170letnica Slomškovega rojstva.

Misli, February, 1971

MARIBORSKI LIST "VEČER" je sprožil po Sloveniji in tudi drugod precejšnjo pozornost in slabo voljo. Neki Vinko Šimek je poročal v listu, da je med lastniki praviljično dragih vil ob ženevskem jezuru v Švici 27 Jugoslovancev. Začela so se popraševanja, tudi v tisku, kdo so ti socialistični mogočnjaki, ki si kaj takega lahko privoščijo. Stvar ni mogla mimo brez pohujšanja. "Večer" so poklicali na odgovor. Izmotaval se je, da je njegov poročevalec dobil novico iz nekih nezanesljivih tujih virov, da bo pa uredništvo zadevo dalo preiskati na licu mesta. Slovenska javnost čaka na izid zanimive raziskave.

PRI ILIRSKI BISTRICI, v vasi Podgrad, je ondodna tovarna plastičnih mas praznovala 15 let obstoja. O priliki tega jubileja so zgradili dodatno tovarno za izdelavo puhina in penaste gume. Nova tovarna je stala 12 milijonov dinarjev. Prejšnja tovarna je sama prispevala 60% tega denarja. Toda nesreča je hotela, da je v tovarni nastal ogenj in napravil cvetočemu podjetju veliko škodo.

"NAŠE ŽIVLJENJE" je bil naslov knjige, ki je pred nekaj leti izšla pri Mohorjevi družbi v Celju. Obdelovala je spolno vprašanje v raznih stopnjah življenja, vse pa v luči krščanske misli. Spisala sta jo dr. Eman Pertl, primarij mariborske bolnišnice, in njegova žena profesorica Mihaela. Knjiga je izšla v nakladi 70.000 izvodov, pa je že davno vsa razprodana. Mnogi bi jo še radi kupili. Pričakujejo, da bo izšla v ponatisu, če ne pri Mohorjevi v Celju, pa morda v Celovcu ali Gorici. Pred leti so tudi MISLI prinesle nekaj poglavij iz te dragocene knjige.

V IDRIJI imajo tvornico "Modna oblačila", kjer je bilo v začetku zaposlenih le kakih 30 žensk. Izdelki so bili marsikje zelo ugodno sprejeti, njihova kakovost je bila neoporečna. Zato se je podjetje lepo razvijalo in število delavk se je namnožilo v stotine. Prijavljene morajo najprej napraviti trimesečni učni tečaj, ki je brezplačen pod pogojem, da se bodo potem zaposlile v podjetju. Plače so dobre, določajo se po učinku.

"ZNAMENJA NA SLOVENSKEM" je naslov knjige, ki jo je spisal dr. Marijan Zadnikar, izdala pa Slov. Matica že pred 7 leti. Ker je imela tudi bogato zbirko slik, je bila precej draga. Kljub temu je v nekaj letih pošla, radi so je naročali tudi Slovenci v izseljenstvu. Popraševanje po tej knjigi se nadaljuje doma in v tujini, zato se se odločili, da jo je treba ponatisniti. Založnica sprejema prednaročila. Cena ji bo za tistega, ki jo bo napraj naročil, samo 50 Din.

NAŠE NARODNO IME

Franček Žebot, ZDA

Pretekli november so imele MISLI članek: Slovenci — Jugoslovani — Slovani. Pičel mesec poprej je Ameriška domovina v Clevelandu priobčevala (v treh številkah) podobno razpravo pod gornjim naslovom. Seveda smo časopis dobili šele po novem letu. Žebotova razprava je dosti bolj na široko zasnovana in naš članek v marsičem dopolnjuje. Sodim, da de koristno obnavljati zgodovinsko poznanje slovenstva — saj brez obnavljanja mnogo podrobnosti hitro pozabimo — zato ponatiskujemo o "našem narodnem imenu" iz A.D. — Ur.

KO SO NAŠI PREDNIKI do prelomnice VI. in VII. stoletja naselili sedanje in v preteklosti izgubljeno narodno ozemlje, niso sestavljali strnjene narodne enote, zato tudi imena niso imeli. Da jih identificirajo in ločijo od ostalih slovanskih skupin, so jim moderni zgodovinarji nadeli za dobo neposredno po naselitvi naziv Alpski Slovani.

Kmalu po naselitvi so jih napadli sosednji Bavarci, ki so ob dolini zgornje Drave prodirali proti vzhodu. V bližini današnjega Lienza so jih naši novonaseljeni predniki v treh bitkah odločno premagali in s tem zavarovali in utrdili svojo novopridobljeno posest na njeni zapadni meji.

Še bolj pa so bili ogroženi na vzhodu, kjer so nanje pritiskali Obri. Nevarnost od zunaj je pospešila notranjo integracijo. Iz potrebe močne vzajemne povezanosti se je v začetku VII. stoletja rodila kneževina Karantanija s središčem v Krnskem gradu na Gosposvetskem polju. Ime Karantanija je keltskega izvora. Novonaselenci so ga povzeli po romaniziranih oblikah krajevnih imen v okolišu Gosposvetskega polja: Carantanum — območje antičnega Viruna, curtis Carantana — Krnski grad, Mons Carantana — šenturška gora.

Imeni Karantanija in Karantanci sta se potem razširila na vse ozemlje, ki mu je vladal knez iz Krnskega gradu. Kneževina Karantanija je obsegala vso današnjo Koroško, predele Vzhodne Tirolske ob Dravi do potoka Christenbach in globoko v Visoke Ture. Na severu je segala preko srednje in zgornje Mure do gornjega toka Aniže. Na vzhodu pa so njene meje zajele hribovito območje zahodnega dela Karantanije ob Donavi od Dunajskega lesa do Aniže, v Spodnji Panoniji in v območju zgornje Save (Kranjci).

Ti slednji so bili podrejeni obrski nadoblasti.

Le kratko četrstoletje (623-658) so bili združeni s Karantanci v Samovi plemenski zvezi, ki je segala od Moravske do Jadranskega morja. Po Samovi smrti so zopet padli pod Obre. Karantanija pa je ostala neodvisna.

Poseben privilegiran položaj Karantanije med Alpskimi Slovani nam izpričuje uradna listina o poznejši delitvi frankovskega kraljestva na dva dela. Listina posebej navaja Karantance poleg ostalih alpskih Slovanov. Ordinato Imperii, iz leta 817 je podredila "Carantanos . . . adque Sclavos qui ab orientali parte Baioriarie sunt" (Karantance in Slovane naseljene vzhodno od Bavarske) vzhodnemu (nemškemu) delu frankovske države.

Značilno je, da se je ime Karantanci razširilo na vse alpske Slovane šele po izgubi neodvisnosti kneževine Karantanije v začetku IX. stoletja. Karantanija je bila leta 828 kot grofija vključena v "vzhodno prefekturo", ta pa okoli leta 880 preurejena v Vojvodino Karantanijo (regnum Carentanum).

Vdor nomadskih Madžarov v začetku X. stoletja je Karantanijo zmanjšal na njen prvotni obseg v Alpah. Šele po hudem madžarskem porazu pri Augsburgu leta 955 je bila Vojvodina Karantanija zopet osvojena (976) in z njo zvezane sosedne pokrajine v "Veliko Karantanijo". Tedaj so bili ponovno vsi alpski Slovani združeni v eni upravni edinici.

Ime Karantanci je tako postalo prvo etnično ime slovenskega ljudstva. Kakor pričajo številni viri, je ime bilo splošno v rabi in se je ohranilo do XIII. stoletja. Da so Franki priznavali etnično posebnost slovanskih prebivalcev Karantanije, nam priča ne samo dejstvo, da so jih združili v eno upravno edinico (Vojvodino Karantanijo in pozneje v Veliko Karantanijo), ampak tudi okolnost, da so včasih rabili za alpsko slovansko ozemlje naziv Slovenija.

To nam izkazuje vsaj dva vira. Ob vojnem pohodu Pipina proti Obrom v Panonijo leta 796 ga je spremljalo več škofov, med njimi salzburški Arno. V poročilu o tem pohodu beremo, da je Arno obnovil "pokrajinsko škofijo" v Karantaniji. Novega kornega škofa Teoderika pa sta "spremila v Slovenijo (in Slaviniam) sam Arno in grof Gerold". Darilna listina iz leta 824 navaja, da je cesar Ludvik Pobožni podelil oglejskemu patriarhu 20 kmetij v Ziljski dolini "na ozemlju Slovenije" (in finibus Slaviniarum).

Ko so karantanski Slovenci leta 745 izgubili svojo zunanjo, leta 823 pa notranjo neodvisnost, je bil ustavljen naravni družbeni razvoj k ustalitvi domačega plemstva (kosezov). V frankovskem in poznejšem fevdalnem redu so bili le zemljiški podložniki in to ostali vse do srede XIX. stoletja.

Velika Karantanija se je v začetku fevdalne dobe razdrobila v manjše dežele, katerih fevdalni gospodarji so se često menjavali, dokler ni vse slovensko ozemlje prišlo v posest Habsburžanov.

(Dalje prihodnjič)

Pogreb se je vršil v torek 12. januarja iz cerkve sv. Petra in Pavla, East Doncaster, na tamkajšnje pokopališče. Tu bodo njegovi zemski ostanki čakali vstajenja. Vsem sorodnikom, zlasti žalujoči ženi in hčerki, naše iskreno sožalje!

★ Za konec bi rad prinesel na papir tudi misel, ki jo s patrom Stankom premlevava: Ali ne bi bilo lepo, če bi melbournska slovenska skupina nekako posinovila našega afriškega misijonarja p. Hugona aDelčnjaka, zanj posebej molila, zbirala darove ter mu tako pomagala pri misijonskem delu? P. Hugona in njegovo delo že poznamo iz "Misli". On se je doma najprej javil na naše klice in bil voljan priti na delo med nas v Melbourne. Predstojniki so ukrenili drugače: dobili smo p. Stanka, p. Hugo pa je postal afriški misijonar . . . Pa bi bil prav z našo posebno skrbjo in zanimanjem zanj lahko kljub razdaljam še vedno naš, mi pa pred Bogom bogatejši po vsem, kar bi s svojimi žrtvami storili zanj . . . Kajne, da bi se za to idejo bilo vredno ogreti? Uresničimo jo! P. Hugo bo brez dvoma hvaležno sprejel našo ponujeno roko pomoči njegovemu težavnemu misijonu.

Naše "Misli" so tako nekako pred leti posinovile indijskega misijonarja p. Stanka Poderžaja. Kako se vedno hvaležno zahvaljuje dobrotnikom, ki so zanj zvedeli preko našega mesečnika. Obenem pa misel na misijone in vsakršna žrtev zanje nam samim pomaga k globljemu duhovnemu življenju in razumevanju poslanstva pokoncilskega božjega ljudstva.

Kaj ne bi "Mislim" in Melbourne sledile še druge naše večje naselbine po Avstraliji ter izbrale svojega misijonarja, za katerega bi se posebej zavzele? Mislim, da je ideja vredna objave in bi nam vsem prinesla obilico duhovnih koristi. Kaj pravite?

Misli, February, 1971

LJUBLJANSKI "PAVLIHA" jih kreše naprej. Beremo: Zapiramo rudnike in izvažamo premog, pospešujemo kmetijstvo in uvažamo mleko. Pa še pravijo, da nismo zmožni gospodarskih čudežev. — Pomanjkanje gradbenega materiala je dober znak: ali našo prihodnost pospešeno gradimo ali pa ji postavljamo zelo trdne temelje. — Ob planiranju je prišlo pri nas do hude krize. Namesto da bi nam odmirala država, nam odmirar dinar. — Pavliha je največji šaljivec vseh časov. Trdi da je list za pametne Slovence, pa izhaja doma. —

PRED DEVALUACIJO DINARJA so bile razmere takole popisane Zdaj smo na kolenih in nobene reforme ne bodo veliko pomagale. Trideset vlakov je obstalo, ker ni premoga. Letala so obstala, ker ni kuriva. V trgovinah ni olja in še marsikaj drugega ni. Pred trgovino z gorilnim oljem stojijo kače vozil, ki so uro dolge. In ko pride vrsta nanje, olja ni več. Cene so se zvišale za 45%. Dne 29.10. je bilo razglašeno: Cene so zamrznjene, prestopniki bodo kaznovani. Prvega novembra se je časopis Večer podražil od 1400 na 2000 din. Slatina od 120 na 145. Mleko od 156 na 170. Potem na 185. Teletina je 4200, pa je niti ni dobiti, še za bolnika ne. Kjer so blizu meje in imajo denar, smuknejo čez v Avstrijo in prinesejo. Začenja cveteti črna kupčija in marsikateri iznajdljivec bo izkoristil priložnost, da bo oskubil tistega, ki je v potrebi.

MED SEMIČEM IN GRADCEM na Belokranjskem so zgradili novo cesto in jo pred Božičem izročili prometu. Dolga je deset kilometrov, stala je 3 milijone in pol dinarjev. Večino vsote so zbrali doma med ljudstvom, nekaj je pa prispevalo podjetje ISKRA. Novo cesto smatrajo po pravici za zelo pomembno gospodarsko pridobitev v Beli krajini.

LIST "DRUŽINA" V LJUBLJANI je za svoj XX. letnik to leto dobil na deset tisočev novih naročnikov. Skoraj vse župnije širom po Sloveniji so število povečale. Beltinci v Prekmurju na primer imajo zdaj že 905 naročnikov. Frančiškanska župnija v Ljubljani je pa pridobila največje število novih — kar 300. Nič ni povedano, koliko ima list naročnikov v Avstraliji. Če je tudi kaj novih letos, itak še ni bilo mogoče poročati. Vendar vemo za enega, kot je bilo povedano v januarskih MISLIH. Ker je Stanko Petkovšek tajnik Slovenskega društva v Sydneyu in tako zavzet za DRUŽINO, smemo upati, da bo postal njen poverjenik za Avstralijo in tudi med nami pomnožil število novih. Morda mu bosta pomagala tudi Jože in Lojze. Nič za to, če jim MISLI niso več dobrodošle.

POT V PRISTOVŠKO PLANINO

Jože Maček

ZA TEDEN DNI SEM SE ustavil lani v Kortah pri Pristovniku na Koroškem. To je zelo idiličen kraj, poln romantike, precej oddaljen od Železne Kaple. Korte spadajo v obirsko župnijo, ki pa je tudi skozi peči dobrih šest kilometrov oddaljena. V Kortah imajo mašo vsak petek. V nedeljo je nimajo, ker mora duhovnik služiti v obirski župni cerkvi.

V Kortah imajo lično cerkvico. To podružnico obirske župnije je sezidal na svojem posestvu stari oče sedanjega lastnika, inženirja Murijs. Korčani so premožni, a obenem tudi verni. Ker nimajo nedeljske maše, se redno zbirajo k nedeljski pobožnosti brez duhovnika. Mene je povabil sam gospodar. On je v cerkvi tudi voditelj vse pobožnosti, ki se začne točno ob devetih dopoldne. Najprej zmolijo rožni venec, potem litanije, končno zapoje Marijino pesem. Po pobožnosti možje posedejo pod stoletno lipo, ki mogočno razprostira košate veje na prostoru med hišo in cerkvijo ter daje prijetno senco.

Jaz se nisem ustavil k razgovoru pod lipo, četudi me je mikalo. Gospod inženir me je namreč povabil na sprehod v svojo planino. Pridružil se nama je še inženir arhitekt Vok, ki je po rodu Ljubljčan. Ženske so nam dale vedeti, da bo ob dvanajstih kosilo . . . Torej sta nam bili na razpolago komaj dve urici in pol. A gospodar naju je potolažil, da ženskih besed ne smemo vzeti za versko resnico: da smo le ob enih doma, pa bo vse v redu . . .

Šli smo čez senožeti, prečkali nešteto potočkov, prešli številne lese, a bilo je lepo. Res to ni bila kaka gorska tura, a bil je nepozaben sprehod skozi naraven park. Bujna flora na obeh straneh pota, drevje temnozeleno in zdravo, da so bila pljuča polna prijetnega vonja. Bili smo priča tisoč življenj najmanjših bitij v listju, pod listjem, v mahu in po skalah, brez katerih tudi ni bila naša pot. Videli smo živali v borbi za obstanek. Dve kratki urici, pa toliko doživetja, če hodi človek z odprtimi očmi po božji naravi . . .

Naj omenim zanimiv primer, kateremu smo bili priče to sončno dopoldne. Kos je sedel na veji

in skrbno opazoval soimenjaka, ki je kopal in se mučil z rušo, v kateri je čutil črva. Res ga je izkopal. A komaj se je črviček prikazal, se je kot strela spustil nanj opazovalec, pograbil črva onemu izpred kljuna in odletel z njim v veje. Delavec je obstal, potem pa se z dobro voljo znova spravil na iskanje hrane. . .

Šli smo dalje skozi ta raj. Zmotil nas je arhitekt, ki je začel tarnati, da ga neusmiljeno boli noga. Mož nam je razložil, da si je rezal nohte na nogi in se s škarjami ranil. Mislil je, da ne bo nič hudega. Zjutraj je imel že vse stopalo nabreklo in rdeče, a prej ni tega omenil, ker je le upal, da bo vzdržal. Hoja je nogo izmučila bolj kot si je mislil. Posedli smo ob studencu in inženir Muri mu je dal penicilin, ki ga je — Bog si ga vedi čemu in zakaj — nosil v žepu. Arhitekt nama je zagotovil spešno nadaljevanje pota, g. Muri pa z njegovim pogumom kar ni bil zadovoljen. Hotel je klicati domov po pomoč (s seboj je nosil v žepu "walkeytalker"), a bolnik ni dovolil. Z arhitektovo trmo smo nadaljevali pot. Mož je molčal, a verjetno ne brez bolečin.

Kar naenkrat se pred nas iz gošče zakadi zajček. Trenutek za njim lisica ali lisjak. Čim nas žival zagleda, se kar podrične po travi in takoj izgubi v lesu. Zajček pa nadaljuje pot z umirjenimi skoki — bil je rešen.

Spet smo prečkali potoček. Nekaj deset metrov proč je bila mirna laguna. Ob njej je stal čudovito lep srnjak. Ko nas je zapazil, se je obrnil in izginil v gošči.

Naj omenim, da nam je na tej čudoviti poti delala družino črna, inženirjev volčjak. Psica bi rada stekla za zajcem ali lisico, tudi srnjak jo je vidno mikal. A gospodar ji ni pustil. Nekoč se je menda spozabila in je bila zato kaznovana, pa si je zapomnila, kaj sme in česa ne. Če bi delala po svoji pasji glavi, bi se morda še izgubila, ali pa bi jo kak lovec ustrelil. Zavedala se je pa menda tudi, da je z odliko diplomirala v celovski šoli pasje vzgoje. Zlasti pred gospodarjevim gostom iz Avstralije se je hotela izkazati, da ni brez šolske izobrazbe . . .

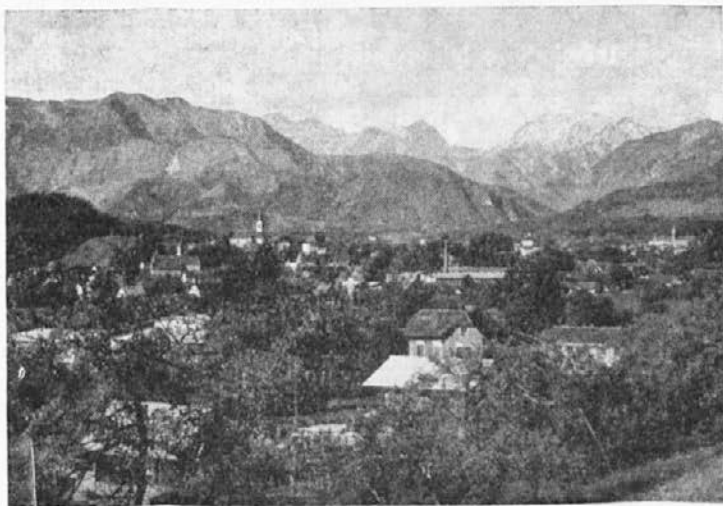
Dospeli smo v Roblekovo planino. Tam sem opazil že iz daljave veliko stavbo. Inž. Muri mi je pojasnil, da je to konjski hlev, kjer so v starih časih vozniki menjavali konje. Včasih so imeli v teh hlevih tudi po trideset konj, da so "furmani", o katerih poje celo narodna pesem, lahko nadaljevali pot na kranjsko ali koroško stran. V bližini hleva je bila tudi koča, katero sedaj uporabljajo gozdni delavci. Konje so seveda izpodrinili tovrni avtomobili, furmane pa šoferji. Tako se spreminjajo časi . . .

Od koče dalje smo imeli slabo ozko stezo med visoko travo. Črna je bila prva in je vodila našo "ekspedicijo". Naenkrat je odskočila in inž. Muri nama je dal z roko znamenje, naj se vsi skupaj umaknemo nekaj korakov nazaj. Kaj neki je bilo? Povedal je, da ni dosti manjkalo, pa bi gad usekal črno. Res smo od daleč videli črnega gada. Bil je zviti v klopčič, glavo je imel dvignjeno in sovražno je sikal. Bil je najmanj za palec debel in skoraj meter dolg. Begali smo in iskali kak kol ali kamen, pa ni bilo ne enega ne drugega pri roki. Medtem pa se je tudi gad naveličal "tihe vojne" in se je odplazil s pota. In smo ugotovili, da je šel — brez potnega dovoljenja — čez mejo v Jugoslavijo. Črni gad je posebnost in kot je trdil inž. Muri, je njegov dom le v Karavankah. Drugje ga doslej še niso zasledili.

Ta prizor se je zgodil nekaj metrov od jugoslovanske meje. Nas je steza vodila domala uro hoda ob meji ali celo po meji. Straže nismo videli nobene.

Prišli smo do mogočnega mecesna, ob katerem je slonela lestva za lovsko opazovalnico. Inž. Muri je povedal, da je njegov sin Janček na tem opazovališču pričakal onega jelena, o katerem je pisalo vse avstrijsko časopisje. O tem ne morem kaj več reči, le to povem, da se je srnjak smrtno ranjen zatekel v težko dostopno globel in končal tem še preden sta Janček in Tonček prispela do njega. Tam sta mu odrezala le glavo ter z njo prišla domov, da sta tako dokazala svojo lovsko srečo. Ženske pa z burklami nad lovca, češ da so ju poslale po meso in ne po rogove. Nič ni pomagalo, morala sta nazaj v planino . . . Srnjakove rogove sem videl: izredno veliki so in lepi, res okras Pristovnikovine.

Končno smo prišli do lovskega doma in se odžejali s hladnim pivom, ki ga je imel Janček skritega v kleti. No in tako smo prišli domov malo kasneje kot bi morali. Res je bilo malo nevihte v kuhinji, a kosilo smo le dobili. In teknilo nam je odlično.

KAMNIK

LISICA, LISJAK - KADILA TOBAK...

Marija N., Melbourne

KO SEM SE ODLOČILA napisati ta članek, mi je prišla na misel vrstica kitice iz "starih" časov, nič več pa ne vem, od kod je vzeta. Naj bo vseeno za naslov temu mojemu članku.

Jaz nisem tobakarica. Nič ne vem, kakšen je okus cigarete ali fajfe (pipe! — ur.), samo to vem, da duh ni najboljši. Navadila sem se nanj toliko, da nisem sitna, če kdo blizu mene kadi. Nikoli nisem računala, koliko mojih znancev ali znank kadi in koliko ne. Ravno tako se nisem veliko zanimala, ko so začeli propagando proti cigaretam, da prinašajo smrt od raka na pljučih.

Nekaj mesecev nazaj me je neki mož v družbi skoraj prepričal, da to ni res. Saj me je komaj zanimalo, pa sem morala z drugimi skupaj poslušati, da nisem bila nevljudna. Nazadnje sem le začela misliti, da ni govoril kar tako. Pravil nam je, kolikor sem si zapomnila, takole:

Pomislite! Tobak kadijo po svetu v raznih oblikah že gotovo celih 400 let. Ne morem povedati, kdaj so prišle v navado cigarete. Včasih so tobak čikali, to se pravi, da so ga žvečili, veliko so pa kadili fajfe. Gotovo so pa tudi cigarete prišle v navado že kakih sto let nazaj.

Pomislite! Sto let! Zdaj pa pravijo, da nekaj desetletij ljudje močno umirajo zavoľjo raka na pljučih. Nekoč sem bral, da okoli leta 1900 še skoraj poznali niso raka na pljučih. Pa so začeli iskati, zakaj zdaj ljudje v takem številu umirajo zavoľjo tega raka. Na lepem so iznašli, da so tega krive cigarete! Berem nekje, da so se to izmislili šele nekaj po letu 1930. Ali se vam ne zdi čudno, da so rigarete šele čez toliko časa začele povzročati raka na pljučih, zakaj ga pa niso takoj?

Tako je vprašal tisti mož in z velikim požirkom potegnil vase dim iz cigarete. Mi smo molčali in zdelo se mi je, da nas je vse prepričal. Potem smo govorili druge reči.

Po naključju ali kaj sem potem doma odprla radio in poslušala dolg govor o škodljivosti kajenja cigaret, da vodijo v smrt zavoľjo raka na pljučih. Misliła sem nazaj na onega moža v družini. Ne-

kaj ni šlo skupaj. Vprašala sem se: Če je oni mož imel prav, kakor se nam je zdelo, zakaj potem drugi toliko besed izgublajo, ko govorijo in pišejo, kako škodljiv je tobak in kako potrebno je, da bi ljudje sploh nehali kaditi? Pa sem si rekla, da bi ne bilo nobene škode, če se za stvar malo bolj pozanimam. Spomnila sem se, da imam med knjigami tudi tisto iz Celja: Dr. Jože Žitnik: RAK — BOLEZEN NŠSIH DNI. Je iz leta 1966. Enkrat sem že precej listala po ti knjigi, pa mi je preveč na živce udarjala, ko toliko nagnusnega pove o raku, pa sem jo dejala v kraj in potem nič več odprla. Zdaj sem jo spet poiskala. Ima posebno poglavje pod glavo: Pljučni rak. Piše takole:

"V zadnjih tridesetih letih je postal pljučni rak tako pogosten, da govorimo kar o epidemiji pljučnega raka, to je o bolezni, ki se je razširila čez cele dežele. Nobena druga bolezen, razen kužnih bolezni, se ni razširila tako, da zbuja kar preplah. Pred 50 leti je bil pljučni rak prava redkost. Še pred tridesetimi leti je bil pljučni rak zelo redek."

Tu sem pomislila, da oni mož ni govoril kar tako. Morda je tudi on bral iz knjige dr. Žitnika, čeprav tega ni povedal. Zdaj me je stvar že zelo zanimala in sem brala naprej:

"Leta 1930 je umrlo za pljučnim rakom v ZDA 2837 ljudi, leta 1950 pa že 18.313. Obolevnost za rakom je tako v 20 letih narasla za 500 odstotkov. V Angliji je leta 1944 umrlo 5337 moških in 1237 žensk za rakom na pljučih. V letu 1955 je število naraslo na 24.820 pri moških in na 2451 pri ženskih. V 10 letih se je umrljivost za pljučnim rakom potrojila. Zapisane številke govore tudi, da je pljučni rak predvsem bolezen moških. Po najnovejših podatkih pa je to rakovo obolenje vedno pogostnejše, zlasti po industrijskih deželah. V mestih je 2 do 4-krat pogostnejši kot na deželi."

Potem knjiga našteva znamenja, ki kažejo, da ima človek bolezen pljučnega raka. Šele dve strani pozneje pridemo do cigaret...

"Pljučni rak se vedno bolj širi. Tako so nastale številne domene, ki naj nam pokažejo vzroke te bolezni. Dejstvo, da je 85 odstotkov bolnikov s pljučnim rakom dolgoletnih, strastnih kadilcev, je ustvarilo teorijo, ki se je posebno razmahnila, da je glavni vzrok pljučnega raka kajenje cigaret. S povečanjem števila kadilcev se je povečalo tudi število pljučnega raka. Pri izogrevanju cigaret nastaneta benzpiren in benzantracen, ki moreta v laboratorijskih okoliščinah povzročiti raka na koži mišk. Pri močnih kadilcih najdemo v sapniku in bronhijih vnete dražljajne

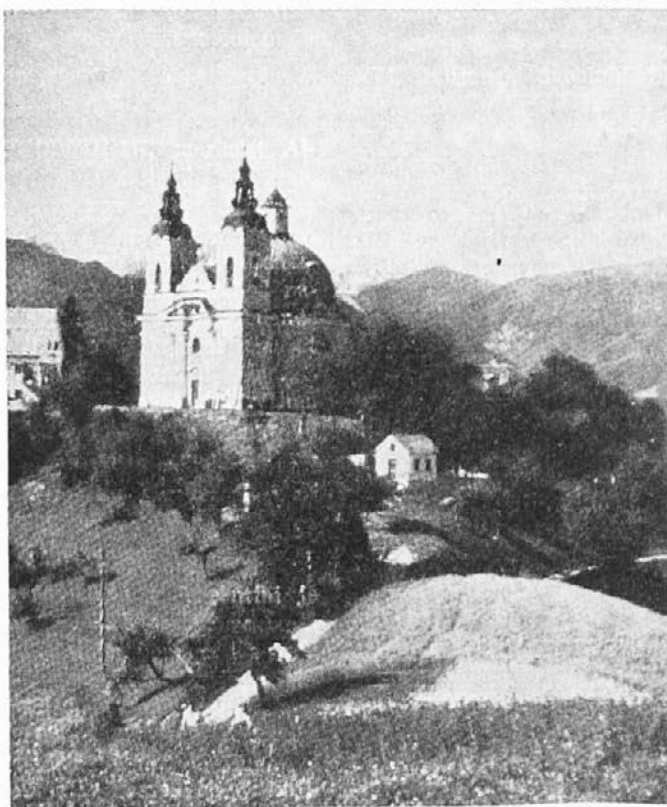
spremembe, ki jih na sluznici nekadivcev ni. Te spremembe nam pokaže zadebeljena sluznica. Vsa ta opazovanja in dognanja govorijo za to, da je kajenje cigaret eden izmed vročnikov pljučnega raka. Kajenja cigar in pipe ne spravljajo toliko v zvezo s pljučnim rakom zaradi tega, ker kadivci pri tem nikoli tako globoko ne vdihavajo dima. Večina raziskovavcev in medicinskih strokovnjakov meni, da je bolje ne začeti kaditi."

Pomislila sem pri branju gornjih vrstic, da je tu dr. Žitnik poudaril nekaj, kar je oni mož, ki nas je prepričeval o nedolžnih cigaretah, ni upošteval. Dr. Žitnik namreč pravi, da je rak na pljučih narastel z naraščanjem kajenja cigaret. To je pa nekaj drugega. Jaz sicer ne vem, koliko je kajenje cigaret naraslo, pa se zanesem kar na takega strokovjaka. Zdaj se mi je zdela trditev onega moža že kar dosti manj verjetna.

Nekaj drugega se mi je pa še zmerom čudno zdelo. Pomislila sem na onega, ki je govoril na radiu, koliko več je povedal o škodljivosti cigaret kot pove dr. Žitnik. Onemu na radiu je glas kar trepetal, tako iz srca je bilo videti, da govori in svari in prepričuje. Dr. Žitnik pa kmalu neha s tem.

Listala sem po knjigi še naprej in kmalu našla še posebno poglavje, ki ima naslov: TOBAK IN RAK. Ko sem to prebrala, je pa bilo prav blizu tistega, kar sem slišala po radiu. Ker je pa moj članek gotovo že dosti dolg do sem, bom prihodnjič še enega napisala. No, saj bom samo prepisala.

PRIPOMBA K NASLOVU tega članka: Vrstica je vzeta iz neke narodne pesmi, pa ni pravilno ostala v spominu Marije N. Glasi se: Lisica, lisjak sta pila tobak. Tobaka ni b'lo, sta pila vodó. — Ne-koč so torej tobak — pili! — Ur.

T U N J I C E (pri Kamniku)

Z Vseh Vetrov

AMERIKANKA JOAN BIRSA, potomka slovenskih prednikov, je napravila svoj prvi obisk Slovenije. O vtistih je pisala v angleščini. Pohvalno omenja to in ono. Na primer: V Sloveniji se izgubiti ne moreš. Krajevni javni napisi so nekaj vzornega. V mestih ima vsaka hiša ime ulice in hišno številko. Človeka, ki ga iščeš, prav lahko najdeš. Pomislila sem, koliko cest in ulic širom po Ameriki nima napisa, če se ti posreči najti ulico, pa zastoj iščeš hišno številko. (Kako pa šele v Avstraliji! — Ur.)

MANJ ZADOVOLJNA je bila Joann z avtomobilisti po slovenskih cestah, pa domačinom še nekako gleda skozi prste, veliko črno piko daje Italijanom. Ali pa o turizmu: Če prideš na Bled kot turist in govoriš angleško ali nemško, takoj ti prihitijo naproti vsa potrežba. So pač že zavohali pri tebi trd denar in si dobrošel, čeprav ne misliš veliko potrošiti. Če pa spregovoriš po slovensko, te komaj opazijo. "Saj je samo Slovenec, lahko čaka!"

"SPOMINI" NIKITA HRUŠČOVA so izšli v tisku v raznih velikih listih in revijah v ZDA in drugod. Marsikaj so vedeli povedati o Stalinu, Beriju, Malenkovi in drugih. Se je kar prilično ujemalo z izjavami Nikite, ki jih je dajal v času svojega vrhunstva v Sovjetiji. Kako je mogel objavljati spomine v zapadnem svetu, je vprašanje. Kremelj tega ni rad videl. Sovjetski veljaki so začeli izjavljati, da so spomini fabrikacije zapadnjakov. List LIFE je trdil, da so pristni. Nikita je bolan in videti je, da ni bil poklican na odgovor.

FRANC IZANEC v Argentini je izdal že tretji zvezek pričevanj pod naslovom: Odperti grobovi. V njem popisuje zločine, ki so jih komunisti med revolucijo doma povzročili po raznih krajih slovenske zemlje. Posebno obširna so pričevanja iz okolice Polhovega gradca in z Gorenjskega. Knjiga ima 264 strani velikega formata. Izreden pomen in veliko vrednost ji daje dejstvo, da so mnoga pričevanja podpisana s pravimi imeni ljudi, ki so vse sami doživljali. Nekateri so dali v tisk samo začetnice imen, ker hočejo s tem zavarovati sorodnike v domovini. . .

ZOPER PREHLAD ali smrkav nos še vedno nimajo pravih zdravil. Skušajo jih pa najti. Na Angleškem je eden glavnih iskalcev takih zdravil neki dr. Tyrrell. Pridno zapisuje vse, kar mu ljudje povedo o svojih izkušnjah v zadevi prehlada. Nekateri si znajo pomagati, vsaj do neke mere. Zdravijo se, preden pride prehlad. Nekateri pijejo lemonin sok, drugi si izpirajo nos z raznimi tekočinami, na primer s slano vodo. Nekdo si pa vsako jutro nariba nogavice s čebulo. Ljudje se ga ogibajo in nihče ne kiha preblizu njega. Verjame namreč, da je nahod nalezljiva reč. Dr. Tyrrell mu daje popolnoma prav.

V MEKSIKI JE NEKI TURIST opazoval ženske, ki so prale ob dveh studenih. En studenec je bruhal vročo vodo, drugi mrzlo. Perice so prevrele umazane cunje v vročem studencu, potem so jih izplaknile v mrzlem. Turist je občudoval bližino takih dveh studencev, pa tudi spretnost peric. Nagovoril jih je: Kajne, ve tu ste pa lahko hvaležne materi Naravi, da vam tako lepo streže? — Dobil je odgovor: To pa še malo ne! Saj nam mati Narava niti žajfe ne da!

GOSPA GIZELA HOZJAN v Chicagi nam je že znana kot navdušena delavka za zidavo nove cerkve v prekmurski Bistrici. Dosega lepe uspehe. Tudi iznajdljiva je. Tiste tedne pred lanskim božičem je predlagala rojakom in rojakinjam, naj namesto razpošiljanja dragih božičnih voščilnih kart rajši darujejo za cerkev v Bistrici. Ni znano, koliko uspeha je imela v tem. Vsekakor je urednik MISLI vzel predlog z zadoščenjem na znanje. On namreč že od nekdanj vsako leto pošlje določeno vsoto kakemu misijonarju namesto božičnih voščilnih kart prijateljem in znancem. Nekoč je skušal tudi druge za kaj podobnega pridobiti. Poplava božičnih kart postaja že kar nasilje. Šele za pretekli božič mu je iz Chicage prišla — podpora.

V ČASOPISU "TWIN CIRCLE" v Ameriki poroča neki Paget Knight o duhovnikih, ki so zapustili svoj stan in si našli svetno zaposlitev. Mnogi da se pritožujejo: Nismo mogli ubogati papeža in škofov, češ da so bili preveč diktatorski, pa smo odšli. Zdaj pa vidimo, da smo prišli še pod vse hujše diktatorje, ženske, ki smo jih poročili, delodajalce ("bosse"), ki so nas zaposlili. . . itd.

PONATIS VALVASORJEVE KNJIGE o Krajski deželi iz leta 1679 sta skupno izdali dve založbi: založba slovenskega rojaka dr. Trofenika v Münchenu in Cankarjeva založba v Ljubljani. Poleg besedila (seveda v nemščini) ima knjiga nad 300 lepih slik slovenskih gradov, cerkva in krajev. V slovenščini je pa Mladinska knjiga že leta 1951 izdala izbrano snov iz Valvasorja v prevodu prof. Mirka Rupla. Tako pomembno delo Janeza Valvasorja spet postaja dostopno ljubiteljem slovenske preteklosti in vsej javnosti.

V JERUZALEMU, v frančiškanske samostanu Betfage, je v decembru umrl slovenski frančiškan in korni škof P. Jozafat Ambrožič. Smrt je nastopila kot posledica kapi. Rajni je bil doma v Gorjah pri Bledu, deloval je dolgo vrsto let v Kairu in Aleksandriji. Mnogi Slovenci, ki so med vojno in po vojni šli skozi Egipt, se ga hvaležno spominjajo. Ko so pod Nassarjem domala vsi tujci odšli iz Egipta, se je tudi p. Jozafat premestil v Palestino. Lani je obiskal tudi domovino Slovenijo in prijatelju Stanislavu Rapotecu napisal nekaj svojih vtisov. R. i. P.

V ČILU NOVI PREDSEDNIK, marksist Allende, uvaža vladanje po socialističnih metodah. Čeprav so mu volilci pred meseci dali večino, ima njegov režim v deželi sami mnogo nasprotnikov. Čilski bogataši so bili tako prepričani o Allendevem porazu pri volitvah, da so šli na sprehod namesto na volišče. Zdaj se jim to utepa. Allende jih dolži, da so poskušali že vsaj trikrat atentat na njegovo življenje, pa mu niso mogli blizu. S tem se ponša pred javnostjo. Nasprotniki režima pa trdijo, da je "ponesrečene" atentate priredil režim sam, da bi Allende imel izgovor za preganjanje opozicije. Le zakaj v politiki zlepa ne gre — brez nasilja. . .

SLOV. KULTURNA AKCIJA v Argentini je za izdavanje nadaljnjih slov. knjig v neprestanih finančnih zadregah. Morala si jej pomagati s tem, da si skuša pridobiti za posamezne knjige velikodušnih mecenov. Na ta način je izšla knjiga rajnega Narteja Velikonja: "Zanke." Njeno izdanje je omogočil z velikodušnim darom Henrik Zupan v B. Airesu. Zdaj je izšla nadaljnja knjiga: NA OZARAH. Prinaša lepo zbirko črtic Karla Mauserja. Da je mogla iziti, je blagajnik SKA organiziral zbiranje denarja med slovenskimi duhovniki — "vsega sveta." Kolektivni mecen!

V PARIZU so ta mesec v Veliki palači odprli veliko razstavo jugoslovanke umetnosti mnogih stoletij. Na razstavi so dela kakih 100 likovnih umetnikov iz Jugoslavije. Med njimi je več Slovencev, ki imajo na razstavi večinoma po eno umetino. Vseh izdelkov je okoli 600. Organizacijo razstave je imel v rokah slovenski umetnostni zgodovinar dr. Fran Stele. Tudi poedine slovenske cerkve so odstopile razstavi stare umetniške kipe raznih svetnikov. Ena od so Studenci pri Mariboru.

HENRY FORD II. pravi, da ljudje najrajši kupujejo tiste avtomobile, ki so poceni. Da si prihranijo kakih \$30, kupujejo avtomobile brez nasvetovanih varnostnih pritliklin. To bi se reklo, da se zanesajo na svojo preizkušeno previdnost pri vožnji, ne zanesajo se pa na svoj žep. Le zakaj se ne zanesajo na to, da bodo tistih \$30 že kako nadomestili, recimo s pridnim delom in varčnostjo — da le ostanejo živi?

"DEBELI ČETRTEK" — tisti pred pustom — so imali navado vsako leto skupno obhajati največji italijanski debeluh. Shajali so se v mestecu blizu Turina in z vso podjetnostjo tekmovali, kdo bo največ pojedel in popil. Velike množine mesa, sadja, slaščic in tako dalje so pri tem "praznovanju" izgnile v njihovih želodcih. Zmagalci in zmagalke so dobile posebno nagrado. Za letos so ta "shod" odpovedali, ker jih je spričo tolike lakote po svetu vendar postalo sram. Zbrali so vsoto denarja za stradajoče.

V VERSKI LIST DRUŽINA v Ljubljani piše nekdo: Ob letošnjem svetovnem dnevu miru prosim starše in vse ljudi, ki kupujejo otrokom igrače, naj pomislijo tudi na to, da se otrok z igračami ne samo igra, ampak tudi xzgaja. Nikar ne zastrupljajmo njihove mladosti z orožjem, čeprav so to samo igrače, temveč jih vzgajajmo za lepo sožitje v družini, v domači vasi, v domovini in med narodi.

V DRUŽINI SMO BRALI tudi to: Ugledni avstralski dnevnik je neposredno po papeževem govoru v Sydney zapisal, da še nihče ni tako iskreno in tako dobrohotno izprašal vesti Avstralcem, kot je to storil papež. Zdi se, da so Avstralci tudi te nekoliko neprijetne besede lepo sprejeli, saj je bilo papeževo bivanje v Sydneyu ena sama manifestacija. Vsi komentatorji so bili složni v trditvi, da Avstralija v svoji zgodovini česa takega še ni doživela.

LUNA 17 IN NJEN "LUNOMOBIL"

Janko Hafner v Sv. Sl. (Izčrpek)

LANSKO LETO DNE 10. NOVEMBRA so Rusi poslali na mesec avtomat LUNA 17. Najprej je obkrožil Luno v višini 85 km in sicer v eni uri in 56 minutah. Nato je mehko pristal na Luni v tako imenovanem "Morju dežja." Luna 17 je bila dvodelen avtomat. Spodnji del — naprava za raketnim motorjem za avtomatično mehko pristajanje na Luni. Zgornji del — brez raketnega motorja za zopetni odlet z Lune, nosil je le poseben tovor, ki ga je spodnji del privlekel na Luno.

Ta tovor je bil Lunomobil I, prvo vozilo, prepeljeno na Luno. Najprej je spodnji del avtomata spustil do tal nekaj poseven most, nato je vozilo pod brezžičnim vodstvom zapeljalo s hrbta spodnjega dela po poševnem mostiču na lunina tla. Jasno je, da bosta tako Lunomobil kakor tudi spodnji del Lune 17 za vedno ostala na Luni, ker ni naprave za odlet z Lune in za povratek na Zemljo.

Lunomobil in njegovi podatki

Lunomobil je vozilo z osmimi kolesi, ki nosijo nekakšno škatlo, v kateri so vse naprave, potrebne, da more dobro opraviti svoje pohode. Dalje ima fotografski aparat, s katerim lahko fotografira bližnjo in daljno okolico, majhen kemični laboratorij za ugotavljanje kemičnih sestavin luninega prahu in nekaj instrumentov za meritve sevanja. Vsa škatla je na vrhu pokrita s takoimenovanimi sončnimi celicami. Kadar sije na te celice sonce, proizvajajo te majhen električen tok, s katerim se polnijo električni akumulatorji v škatli. Napolnjeni akumulatorji pa morejo gnati majhne električne motorje, ki so montirani v vsakem kolesu. Tako ima vsako kolo pogon zase, če je to potrebno. Pogonsko silo daje torej sončna svetloba!

Mislimo si, da je Lunomobil podoben osmogemu mačku brez glave. Na trebuhu ima televizijsko kamero (morda celo več), ki gleda mačku pod noge — kolesa. Avtomatski "maček" ima visoko dvignjen rep, na vrhu repa pa drugo televizijsko kamero, ki gleda z viška naprej v smer, kamor naj avtomat zapelje. Seveda se vsaka televizijska kamera na brezžični ukaz lahko poljubno obrača sem in tja, tako da ima tisto zorno polje, ki ga hoče videti kontrolna centrala na Zemlji.

Vozilo z osmimi kolesi se zdi še nekaj bolj nesmiselnega kot peto kolo pri vozu. Za avtomat na luninih tleh pa to ne drži. Kljub vsej pazljivosti in počasni vožji bi se lahko zgodilo — saj ni cest

— da bi se eno kolo tako zataknilo, da bi vozilo obtičalo za vedno. Vožnje bi bilo konec! Lunomobil pa je zgrajen tako, da se da na brezžični ukaz vsako kolo — odstreliti, če bi se slučajno za vedno zataknilo. Lunomobil si lahko odstrelil vsaj dve od osmih koles, pa bo še vedno lahko vozil naprej.

Čeprav Rusi nič ne povedo, se da iz nosilnosti njihove najbolj močne rakete izračunati, da Lunomobil ne more tehtati več kot 1500-2000 kg. Verjetno je še lažji.

Lunomobilov kapitan je na Zemlji

V kontrolni centrali na Zemlji sedita dva strokovnjaka vsak pred svojim televizorjem, kjer gledata, kaj vidita Lunomobilovi televizijski kameri na Luni. (V resnici gleda več parov strokovnjakov). Prvi strokovnjak izbira po razgledu z "mačkovega repa" pot, kam naj lunomobil zapelje, drugi pa kontrolira preko TV kamere na trebuhu, da se posamezna kolesa ne bi za vedno zataknila. Z brezžičnimi ukazi daje kupitan povelja, sedeč v naslonjaču pred televizorjem, in Lunomobil ga uboga.

Kako je vozil Lunomobil

S potrpežljivostjo se daleč pride, to je lepo dokazal Lunomobil. Ves teden po pristanku na Luni je prevozil vsega skupaj 800 metrov, medtem enkrat 82 metrov v 4 urah in 25 minutah, torej manj kot 20 metrov na uro! Seveda bi lahko vozil bolj hitro, a počasna vožnja je bila tudi pomembna vaja za kontrolno centralo na Zemlji.

25. nov. je zašlo nad pokrajino, kjer je bil lunomobil, sonce, in nastopila je 14 dni trajajoča noč. Še pred tem so ga s povelji z Zemlje zapeljali v majhno kotlino, meteoritsko žrelo, ter ga pripravili, da bi dobro prebil 14 dnevni mraz okrog 150 stopinj pod ničlo. Spal je okrog 600 m oddaljen od Luna 17.

11. decembra je vzšlo vnovič sonce. Kar 24 ur so morali čakati, da se je hudo premražen lunomobil na soncu segrel toliko, da so lahko preizkusili, če je preстал strašni mraz brez škode. V letih 1966 in 1967 so Američani pošiljali na Luno Surveyorje, ki so mehko tam pristajali, zdržali 14 dnevno noč in vnovič delovali. Jasno je, da je lunomobil tudi dobro prespal.

Sedaj je začel voziti z večjo hitrostjo (pri avtomobilu bi rekli z "drugjo"). Dnevno je vozil po 4 ure in povprečno prevozil okrog 250 m, torej na uro 80 m. V primeri s prvo hitrostjo vozi sedaj štirikrat hitreje. 19. dec. je bil že nad en kilometer oddaljen od Luna 17. Na hrbtu nosi reflektor za laser-žarke, ki so ga dali Rusom Francozi, ki bodo merili iz zvezdarne na Pirenejskih natančno razdaljo od Zemlje do Lune. Tak reflektor sta postavila na Luni že astronauta iz Apolo 11.

Čim več noči bo Lunomohil srečno prespal, tem večji bo njegov uspeh, ker bo preiskal vedno večjo površino svoje okolice. Vendar takega avtomata ne smemo precenjevati. Vedno bo avtomat le izvidnik. Seveda je pa avtomatično izvidništvo mnogo cenejše in ne postavlja človeka v nevarnost. Tehnično gledano pa je igrača v primeri s pristan-

kom človeka. Saj avtomat ne potrebuje ne zraka za dihanje, ne vode in hrane, ne posebnega prebivališča — kabine.

Stvarna primerjava pokaže, da je Luna 16, ki se je avtomatično vrnil na Zemljo, tehnično in znanstveno mnogo pomembnejše veledelo kot Lunomobil I. Pravi pomen Lunomobila je v tem, da se je Rusom posrečilo izdelati stroj, ki ga žene elektrika in čigar naprave prav tako vse delujejo z električnim tokom, ki ga pridobivajo sončne celice. Za bodočnost obeta ta način cenejše raziskavanje Lune za izbiro najprimernejšega mesta, kjer naj kasneje pristane človek.

Začetek februarja bosta pristala z Apollo 14 dva Američana na Luni in tedaj bomo videli, da človek z lahkoto prehodi na Luni toliko, kot je dozdaj prevozil Lunomobil I.

"MLADINSKA VEZ" v Argentini piše pod naslovom: NARODNA SPRAVA?

V NAŠI EMIGRACIJI se dostikrat slišijo čudne stvari, ki nimajo z osnovno in pravilno idejo, ki jo je vodila v svet prav nobene zveze, in ne samo to, celo nasprotno so ji. Tako izjava, da moramo Slovenci doseči z domačimi oblastmi neko narodno spravo, in celo, da bi morali biti mi tisti, ki bi naredili prvi korak.

Taka izjava se nam zdi nesmisel. Slovenci vendar ne potrebujemo nobene sprave. Slovenci po svetu in v domovini nismo sprti med seboj. Slovenci hočemo samo svobodo svoji domovini, ki jo ji komunistična stranka zatira že 25 let. Da bi pa delali mi prvi korak, da pride do te "sprave", ki bi bila sprava z režimom, je zopet najmanj nesmisel, če ne izdajstvo. Demokratičnim Slovincem je bila odvzeta svoboda, odvzeta jim je domovina, odvzeti in pobiti so jim bili tisoči najboljših sinov, odvzeta jim bila čast in vržen je bil čeznje plašč ognoriranja. In ti naj sedaj ponujajo roko sprave slovenskim komunistom? Kdor tako misli, kratkotalo ne ve, kaj govori.

"Kaj misliš, prijatelj, poslušaj. Star sem 65 let, pa sem se do smrti zaljubil v 20letno dekle. Ali se ti ne zdi, da je bolje, če ji rečem, da imam šele 50 let? Upam, da si jo pridobim, saj bogat sem zadosti".

"Hm! Rajši ji reci, da jih imaš 80. Bo bolj pomislila na tvoje bogastvo."

Misli, February, 1971

POŽGANE BILKE

I. Burnik

*V ogradah brez zelišč,
v opoldanski vročini,
negibno strme ovce —
kot beli kamni grobov.*

*Preko roba griča
iz molčeče daljave
jedko zadiši —
raztrgano meso.*

*Kot bi presekali z nožem to samoto,
na edino krošnjo "molge"
sede črni vran
in obrača lakomo oko.*

*Vdan prosim: Naj ugasne sonce,
da med bliski
na požgane bilke
porosi Tvoj blagoslov!*

"Boš plesala z mano, Mojca? Tako lepa si v tej novi obleki!"

"Hvala za poklon! Dobila sem jo za svoj dvajseti rojstni dan."

"A, že takrat! Mora biti izredno dobro blago, da je še vedno kot nova." Potem ni hotela plesati z njim. Zelo se je čudil.

NAŠ ROJAK NA SALAMONOVH OTOKIH

Mirko Cuderman

(Zaključek)

KO SEM PRIŠEL V TA KAMP, sem bil zelo razdvojen. Pripovedovali so mi, kakšni pijanci so domačini itd. Težko sem verjel. Odšel sem v katoliški misijon Tunuru, da poizvem kaj več. Bil sem presenečen na tem, kar sem videl. Ljudstvo ima močno vero. V veliki novi cerkvi sem občudoval zelo lepo petje domačinov in njihovo zadržanje pri službi božji. Cerkev je bila polna. Maševal je župnik-misijonar, domačin, v Pidgin jeziku.

Po maši sem šel popraševati sestro bele polti, kaj misli o domačinih. Povedala mi je dosti lepega o njih, da so dobri in inteligentni, vmes pa tudi mnogi slabi. Po mojem mnenju so slabi tisti, ki so jih belci s svojim zgledom in pivom pokvarili. Misijonarka mi je rekla, naj se vedem do njih prav tako kot do belcev. To oni hočejo.

Govoril sem tudi z duhovnikom domačinom. Povabil me je s seboj v vas Sipetako. Šel sem tja s strahom, ker je belcem v tako vas vhod prepovedan in jih na pritožbo domačinov takoj izženejo z otoka. Toda ker sem bil v spremstvu domačega duhovnika, so me lepo sprejeli in marsikaj pokazali. Videl sem, kako sušijo peške kavkava (coa coa). Nisem imel dosti časa, zato pojdem tja ponovno in otrokom prinesem kake darove.

Otroci, mali zamorčki, so zelo srčkani. Imajo lastno cerkvico ali kapelico svete Družine. Narejena je iz bambusovih stebel, kakor tudi druge stavbe. Vaščani so na svojega duhovnika zelo ponosni. Njegova župnija je precej obsežna, poti slabe. Zato sedaj bolje razumem tudi druge misijonarje, s kakšnimi težavami potujejo iz vasi v vas. Škoda, da vam ne morem poslati nobene slike. Aparat sem pustil v Brisbanu, tu ga pa ne morem kupiti, dokler ne grem v Kioto.

Živali na tem otoku so ptiči, zlasti papagaji, kače, sicer strupene, pa ne nevarne, prašiči, psi, kokoši, ponekod krokodili. Krav, konj in ovac tu ne poznajo.

Naš otok je nedavno dobil tudi svoj časopis v Pidgin jeziku. Je mesečnik in v njem domačini

objavljajo pritožbe zoper krivice, ki jih doživljajo. Znano je mnenje, da je brezsrčen kapitalizem gnoj za komunizem. Toda tukajšnji domačini so odločno proti komunizmu in zato si ne želijo neodvisnosti prehitro. Dodajajo pač, da bo enake plače prinesla šele neodvisnost. Po mojem mnenju je zanje najboljša pot do neodvisnosti preko misijonskih šol in krščanstva sploh — seveda takega, kot ga predstavlja misijonar, ne pa zgled importiranih belcev.

Toda priseljenci tu le niso sami belci. Je poleg njih dosti črncev iz Nove Gvineje, Nove Irske in še od kod. Med njimi ni prave sloge, nasprotujejo si in se med seboj napadajo. Pravi domačini — Bougainvillčani — jih nimajo radi, ker so drug do drugega tako sovražni. Neko plemo z imenom Cimbu predstavlja potomce ljudožrcev in ti znajo povedati, kako njihovi očetje še hranijo kosti okusnih ljudi, ki so jih nekoč pojedli. Sicer so zdaj tudi ti nasledniki ljudožrcev zavedni katoličani, imajo pa to slabost, da sovražijo druga plemena. Preko tega kar ne morejo iti, zato se v kampu, če so pijani, večkrat stepejo. Ne vem, kako bodo ta plemena složno živela, kadar dobi otok neodvisnost.

Še kaj o otoku samem. Njegova zemlja je še zelo mlada. Pripisujejo ji le kakih dva do tri tisoč let. Otok je vulkanski, zato zemlja še ni usedena. Ko gradijo ceste in rinejo v hrib, pogosto pride do vdorov in plazov, ki zahtevajo večje ali manjše število človeških žrtev. Tudi potresi niso redki, poleg tega pa še nalivi spodkopavajo ceste in druge naprave. Neki vulkan se še vedno kadi. Sem že bil večkrat na vrhu hriba, od koder bi se moral videti, je bilo vselej oblačno in ni bilo nič.

Pravijo, da so v ta obširni projekt na otoku doslej izvestirali že 350 milijonov, pa bo treba še dosti več. Izplačalo se bo baje že v dveh letih in to samo s pridobivanjem zlata, ki ga je veliko. Glavni lastnik projekta je Conzik Rio Tinto, dela pa zanj veliko podjetij: Tiess Brothers, Dumas iz Francije, M.K.F. iz Amerike. Pri tej zadnji firmi sem zaposlen jaz.

— KAKŠEN NAJ BO?

Mons. A. Orehar, B. Aires

KRŠČANSKI ČASNIKAR opravlja na svoj poseben način važno službo v krščanski skupnosti. Njegovo delo je zanimivo, pomembno, polno nemira in razburjivosti, ker posega v borbo in zmede sveta v skladu z božjo besedo.

1. Časnikarjevo delo je drzno, polno rizika, vedno na meji modrosti in neumnosti. Je kritičen, ko se postavi nasproti vsem, ker hoče obnoviti življenje, ga graditi.

Spoprime se s politiko, ki vzdržuje krivične zakone, če zatira narod, ne skrbi za sožitje. Noče zavzeti mesta politika, hoče pa, da politik prav in dobro izpolni svoje mesto. Politichen položaj je važen tudi za Cerkev, da more v miru opravljati svoje dušno pastirstvo. Spoprime se z gospodarstvom, ko ga opozori na krivice izrabljanja kateregakoli sistema in skupine, kaže smer poštenega in pametnega gospodarstva.

Sreča se s kulturo, kateri kaže nje pot, jo opominja, če zanemari svoje delo, jo svari, če zamenjava pojme, kot da bi bilo vse le kultura.

Seže v življenje skupnosti, ko uči načela zdravega sožitja, svari pred zlorabami, kritizira izrastke javnega življenja, pomanjkanje odgovornosti za skupno delo.

Zanima se za cerkveno, versko življenje, se sreča s hierarhijo in verniki, ko kaže potrebe sočasnega verskega življenja, predlaga nove, ustrezne metode, uči odgovornost vseh članov božjega ljudstva v Cerkvi, ocenjuje življenje, pove zdravo kritiko z vsem spoštovanjem, a po resnici, brez laskanja ali razkrajanja.

2. Časnikar je nadležen, a potreben, je dobrodošel, a se ga boje, kot se boji človek zdravniška in vzgojitelja, čeprav sta mu oba ob svojem času potrebna.

Potrebne lastnosti mora imeti časnikar, da naj prav opravi izpolni svojo krščansko službo.

Imeti mora svojo strokovno moralno, etiko osebno poštenost v cilju, izbiri sredstev in izvrševanju svojega poklica. Podobno velja za listino lista.

Misli, February, 1971

Poznati mora resnico, kateri naj služi, zato jo mora iskati, študirati, nikdar ustvarjati. Resnico mora razlagati, priporočati, utemeljevati, nikdar vsiljevati, tudi verske resnice ne, saj je po dekretu o verski svobodi zadnji koncil pustil vsakemu svobodo, da sprejme in izvrši tudi v verskem življenju, kar je po glasu svoje vesti spoznal po iskanju za pravilno. Prav isto mero mora časnikar poznati v civilnem življenju.

REKA BOŽANSKE LJUBEZNI

Vladimir Kos, Tokio

ALI STA TVOJA BREGOVA OD DAVI BELA
OD SKRITIH STRASTI, O REKA ARA?
ALI PA JE RES NA TRAVI PADLA ROSA
POD BIČEM LEDENEGA VETRA IZ NIKKO?

AJ, AJ, AJ POD MRAKOM IZ NIKKO . . .

NE OD PLAMENOV ŽELJE, NE POD BIČEM
VETRA!
VENDAR STA BREGOVA V SNEG ODETA,
KOT DA V PRVIH SLIV CVETLIČNEM SNU
STOJITA,
IZBRANA, UJETA — ZA PRAZNIK POMLADI.

AJ, AJ, AJ, ZA BORBO POMLADI . . .

TODA DREVESA OB REKI ŠE TIHO TRPIJO,
KER SONCE JE V STARI JEČI DALJ,
NE, TI TAKO KOT ZEMLJA V MITO,
ODIŠAVLJENA S KELIHI SLIV, FEBRUARJU
SMEHLJAJE.

AJ, AJ, AJ, IN DO SKAL TREPETAJE.

BELA BREGOVA UBOGE ČETRTE ARA
STA VERA IN UP, JE UP VERA,
SPREMLJAJOČ LJUBEZEN, STRTIH ŽARKOV
REKO,
IN POLNO SMETI IN ODPADKOV ŽELEZNIN.

AJ, AJ, AJ, IN BOŽANSKE LJUBEZNI . . .

OPOMBA: Reka Ara teče iz severa v skrajni vzhodni del Tokija, nje bregova sta polna skrajni vzhodni Tokija, njuna bregova sta polna tvornic in hiš in baje ubogih ljudi. — Mesto Mito na severu tokijske ravnine je slavno po svojih snežnobelih in zgodaj cvetočih slivah. — Še bolj na severu je Nikko z gorami in jezerom in grobnico japonskih vojaških diktatorjev. — Vladimir Kos.

APOSTOLSKA DELA

Napisal evangelist sv. Luka

PETROV PRVI JAVNI GOVOR

Vstal je tedaj Peter z enajsterimi, povzdignil svoj glas in jih nagovoril:

"Judje in vsi vi, ki prebivate v Jeruzalemu! To vam bodi znano in poslušajte moje besede! Ti tu niso pijani, kakor vi mislite, saj je šele tretja dnevna ura, ampak dogaja se, kar je bilo napovedano po preroku Joelu:

"In v poslednjih dneh, govori Bog, bom izlil od svojega Duha na vse človeštvo: in vaši sinovi in vaše hčere bodo prerokovali; vaši mladeniči bodo videli prikazni in vaši starčki bodo gledali v sanjah.

"Celo na svoje hlapce in na dekle bom v tistih dneh izlil svojega Duha in bodo prerokovali.

"Delal bom čudeže zgoraj na nebu in znamenja spodaj na zemlji: kri in ogenj in oblake dima.

"Sonce se bo spremenilo v temo in mesec v kri, preden pride Gospodov veliki in slaven dan. In zgodilo se bo; vsak, kdor bo klical Gospodovo ime, bo rešen."

"Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa Nazarečana, ki ga je Bog pred vami sprical z močmi in čudeži in znamenji, ki jih je po njem storil sredi med vami, kakor sami veste: njega, po določenem sklepu in previdnosti božji izdanega, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili; toda Bog ga je oprostil bolečin smrti in ga obudil, zakaj nemogoče je bilo, da bi ga smrt imela v oblasti. David namreč o njem pravi:

"Vedno vidim pred seboj Gospoda, ker je na moji desnici, da ne omagam. Zato se moje srce veseli in moj jezik raduje in v upanju bo počivalo moje telo. Saj moje duše ne boš pustil v podzemlju in svojemu Svetemu ne boš dal trohneti. Dal si mi spoznati pot življenja, napolnil me boš z veseljem pred svojim obličjem."

"Bratje, naj vam odkrito spregovorim o očaku Davidu: Umrli je in bil pokopan in njegov grob je med nami do današnjega dne. Ker pa je bil prerok in je vedel, da mu je Bog s prisego obljubil, da posadi potomca njegovega rodu na prestol, je gledajoč v prihodnost povedal o Kristovem vsta-

PRVA MISIJONSKA PRIDIGA

"Peter z enajsterimi". — Niso bili samo apostoli — enajsteri — napolnjeni s Svetim Duhom in po njem obdarovani z jeziki. Saj smo zadnjič brali, da se je to zgodilo vsem: tudi ženam. Vsi so po prejemu Sv. Duha prišli iz hiše med množico, se pomešali z "romarji" in se z njimi pogovarjali. Vsi so jih razumeli in se čudili, le nekateri so se posmehovali. Peter je začutil, da je potrebna javna, uradna razlaga čudeža in zavrnitev obdolžbe. Sklicjal je enajstere skupaj in kot njihov vodja povzel besedo. Čeprav je govoril javno le sam, je hotel, da se že tisti dan izkaže "kolegialnost" apostolskega zbora. Prav to se dandanes zelo poudarja za odnose med papežem in škofi.

"Tretja ura" je bila nekako ob 9. zjutraj, če štejeemo po naše. Tako zgodaj se je malokomu mogla pripisati pijanost, čeprav so Judje res že pri zajtrku pili vino, toda redko čez mero. Ker je imel Peter pred seboj vsaj po ogromni večini same Jude, domače in romarje iz tujine, je že takoj v prvih besedah poklical poslušalcem v spomin napoved iz preroka Joela, ki je morala biti znana vsem. Joeline napovedi so se tikale "poslednjih dni," to se pravi časov o prihodu Obljubljenega pa do konca sveta. Nekaj teh napovedi je pravkar izpolnjenih: na hlapce in na delke je bil izlit Sv. Duh. Druge napovedi, deloma jako strašljive, pridejo pozneje na vrsto. . .

Petrova beseda preskoči od Joela na Jezusa. Judom očita, da so ga izročili poganom — Rimljanom — in takorekoč sami pribili na križ. Vendar poudarja, da se je to zgodilo po sklepu božje Previdnosti. To je torej prva važna resnica o Jezusu: umrl je na križu. Takoj pa pristopi druga — še večja: vstal je od mrtvih. To ni tako do kraja novo, kot bi utegnil kdo misliti. Bilo je napovedano v stari zavezi, Davidovi psalmi o tem govorijo, le razumeti jih je treba. Petrova razlaga izlušči iz njih vse globlji pomen, nego da razumeti besedilo samo.

Po golih besedah v psalmu bi kdo sodil, da je pač David govoril o sebi. Toda ob Petrovem času je bil kraj Davidovega groba še dobro znan — danes ni več — lahko se je prepričati, da David ni vstal. Torej je psalmist govoril o svojem daljnem potomcu in to je Jezus Kristus, Maziljenec božji.

jenju, da ne bo puščen v podzemlju in da tudi njegovo telo ne bo trohnelo. Tega Jezusa je Bog obudil, čemur smo mi vsi priče. Z božjo desnico torej povišan in, ko je prejel od Očeta obljubljenega Svetega Duha, ga je razlil, kakor vidite in slišite. David namreč ni šel v nebesa, vendar sam govori:

"Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog."

"Za gotovo torej, vsa Izraelova hiša, vedi, da je Bog tega Jezusa, ki ste ga vi križali, postavil za Gospoda in Maziljenca."

UČINEK PETROVEGA GOVORA

Ko so to slišali, jih je v srce zbolelo in so Petru in drugim apostolom rekli: "Bratje, kaj naj storimo?"

Peter jim je rekel: "Spreobrnite se in sleherni izmed vas naj se da v imenu Jezusa Kristusa krstiti v odpuščenje svojih grehov in boste prejeli dar Svetega Duha. Zakaj obljuba velja vam in vašim otrokom in vsem oddaljenim, kolikor jih Gospod naš Bog pokliče."

Še z mnogimi drugimi besedami je pričeval in jih opominjal: Rešite se iz tega pokvarjenega rodu!"

Tisti, ki so sprejeli njegovo besedo, so bili krščeni; in pridružilo se je tisti dan okoli tri tisoč duš.

ŽIVLJENJE PRVIH VERNIKOV

Bili so stanoviti v nauku apostolov in bratski skupnosti, v lomljenju kruha in molitvah. Porajal pa se je strah v duši slehernega, kajti v Jeruzalemu se je po apostolih godilo tudi mnogo čudežev in znamenj. Vsi pa, kateri so vero sprejeli, so vsi skupaj imeli vse skupno; posestva in premoženje so prodajali in jih razdeljevali med vse, kolikor je kdo potreboval.

Vsak dan so enodušno prihajali v tempelj, po hišah lomili kruh in uživali jed z veseljem in preprostim srcem.

Hvalili so Boga in bili pri vsem ljudstvu priljubljeni.

Gospod pa jim je vsak dan pridruževal takih, ki naj bi se zveličali.

Misli, February, 1971

Da je ta res vstal pričajo vsi apostoli. O njem je zapisal David: Gospod je rekel mojemu Gospodu — prvi Gospod je nebeški Oče, ki so mu Izraelci rekli Jahve, drugi Gospod je Kristus. Tudi mi molimo o njem v svoji veri: Sedi na desnici Očeta. . .

V zaključni besedi Peter ostro postavi nasprotje: Vi ste Jezusa križali, Bog ga je poveljal. Kaj sledi za vas in za nas vse iz tega?

Prav to je bilo v mislih in besedah poslušalcev. Peter ponovno povzame besedo: Nič ne ugibajte, verujte v Kristusa, pokesajte se grehov, krstiti se dajte, postanite Kristusovi verniki — kristjani. Res ta zadnja beseda takrat še ni padla, tudi še več let pozneje ne, videli pa bomo v teku branja Apostolskih del, da so jo poznali in rabili že davno preden je Luka vse to napisal.

Ali je Luka sam poslušal Petrov govor? Saj niti ni bil Jud. Kako ga je mogel napisati? Pač ga ni napisal dobesedno. Saj sam pravi, da je Peter še veliko drugega govoril. Luka je pač po izročilu in pod navdihnjenjem Sv. Duha posnel iz govora glavne misli, ki jih je zelo verjetno že tudi kdo drug pred njim zapisal.

TRI TISOČ KRŠČENIH

Kako so mogli apostoli, tudi če bi jim pomagali drugi učenci, že tisti dan krstiti 3000 ljudi? Vprašanje je na mestu zlasti zato, ker vemo, da so sprva krstili s potapljanjem. Vendar je to vprašanje na mestu le, če beremo besedilo s površno pažnjo in s premajhnim premislekom.

Sv. Luka ne pravi, da so bili vsi "tisti dan" krščeni. Trdi le, da se je 3.000 duš pridružilo vernikom. Ne trdi pa, da so bili tudi krščeni že "tisti dan". Pove samo, da so bili krščani, pač o prvi priložnosti. Mnogi vsaj so še nekaj časa prejemali še poseben pouk.

V SLOGI IN LJUBEZNI

Prva krščanka skupnost je bila res nad vse idealna. Morda jo je Luka še nekoliko preveč pohvalil, da bi spodbujal svoje sodobnike, ki že niso bili več tako "prvotni". Zanimivo je vedeti, da so prvi kristjani še hodili molit v tempelj in zato tudi že hitro po binokostih ni prišlo do preganjanja od strani Judov. Molitev je bila še skupna z drugimi Judi. Kar so pa imeli povsem svojega: "lomljenje kruha", kar pomeni mašo in obhajilo, so pa izvajali po privatnih hišah. Imeli so vse skupno, bili so prvi komunisti v pravem pomenu besede, vendar zgolj prostovoljno iz čiste ljubezni do sočloveka. Pravica do privatne lastnine je veljala naprej.

VISOŠKA

KRONIKA

Zgodovinska povest. Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

IX.

ANNO 1693 SEM BIL NA GRADU v najem vzlet desetino v javorski in hubanjski županiji. Tudi sem tisti čas kupil pravico za ples po celi dolini. Škof je oddajal pravico dovoljevat ples za tri leta. Za vsa tri leta sem plačal trideset cekinov. Meni pa je moral oni, ki je hotel prirediti kak ples, plačati vselej cekin. Imel pa sem obilo preprirov, ker je ljudstvo trdilo, da gre davščina samo za ples pri cerkvenih semnjih, kjer se je plesalo na prostem, ne pa tudi za ples po pivnicah in hišah, ki da niso spadali pod cekin. Pravdati se nisem hotel, ker izgube ni bilo, posebnega dobička pa tudi ne.

Ti najemi, posebno desetina, katero je ljudstvo plačevalo v obrokih, so mi dajali dosti novega posla. Plačila so se morala zapisati, da se pozneje ni moglo ugovarjati, da se je plačalo več, kakor se je v resnici. Tudi tu me je podpirala Agata, ker je dobro pisala, tako da se je tudi pri tem izkazalo, da bi bila pripravna visoška gospodinja. Naj Bog po svoje odloči, on, ki je prvi gospodar vseh gospodarjev! —

Na dan sv. Janeza Krstnika je bilo cerkveno blagoslovljenje pri podružnici v Sestranski vasi. Tičnikov Janez je položil pri meni tri cekine za ples, ker je hotel postaviti tri odre na Čadeževem travniku, in sicer enega za Sestransko vas, drugega za Hotavlje in tretjega za podružnico sv. Križa pri Srednji vasi. Vsaka podružnica je morala zase plesati, in takoj bi se bil vnel prepir in pretep, če bi hotel kdo brez posebnega dovoljenja plesati na odru tuje podružnice.

Ti pregrešni plesi povzročajo veliko pretepev in stanejo tu in tam celo človeško življenje, da bi bilo prav, če bi jih gosposka odpravila. Dušni pastirji govore proti njim, ali gospodi na gradu je več za cekine nego za božjo besedo.

Jurij me je nagovoril, da smo se popoldne odpravili v Sestransko vas. Jahala sva. K meni je prisleda tudi Agata, ker se je bila do tedaj dolina že privadila, da se ni več pohujševala, če je sedela

ženska tik moškega na konju. Taka sedla so bila, kakor sem zvedel pozneje, na angleških zemljah v navadi meni ga je napravil sedlar v Škofji Loki in še precej drago mi ga je zaračunal.

Ko smo prijezdili v Sestransko vas, je okrog Čadeževih pivnic že mrgolelo občinstva. Na vseh treh odrih se je že obilo plesalo, tako da je imel Tičnikov Janez obilo opravila, da ni spregledal plesavca, ki je moral za vsako vižo plačati svoj sold. Kdor je hotel plačati več, je lahko plačal tudi več, kar se je štelo v čast dekletu, ki ga je pripeljal na oder.

Okrog odrov so bile postavljene mize in klopi. Izbral sem si mizo, pri kateri je sedelo nekaj gospodarjev s svojimi gospodinjami. Radi so me sprejeli, posebno oni, ki so imeli hčere za možitev.

Tudi sestranska podružnica si je štela v neka-ko čast, da nam je dovolila, da smo smeli plesati na njenem odru.

Agata je sedla k meni, Jurij pa je šel pogledat po plesiščih in po svojih znancih. Bilo je veliko kričanja in vriskanja, kakor vselej pri takih grešnih prilikah. Jaz sam niti plesati nisem znal. Pač

pa je Jurij parkrat peljal Agato, da se je naplesala, da ji je lice kar gorelo. Govorili smo z gospodarji o različnih rečeh, predvsem o visokih davkih in drugih nadlogah, ki jih gosposka pošilja kmetu na vrat. Za ples se nismo brigali, tudi za mladost ne, ki je razsajala okrog odrov.

Kar se je začel glas: "Ta rejnata gre!"

Ravno pod Čadeževim travnikom, kjer se je plesalo, je bila plitvina v Sori. Po tej plitvini je prebredla vodo na lepem in živem konjiču gosposka ženska, za njo pa hrust hlapec, ki je nosil za pasom dva samokresa in ki je tudi sedel na lepem in dobro rejenem konju. Čudna prikazen za te kraje in za nižje ljudstvo, ki se je bilo takoj zbralo.

Ali nihče se ni čudil, ker se je skoraj pri vsakem plesu zgodilo, da je prijezdila iz "Scheffert-na" Ana Renata, o kateri sem že na drugem mestu nekaj omenil. Prikupljiva ženska, močna in še ne preveč ošabna. Govorilo se je, da je veliko podedo-

vala po svojem stricu, ki je bil škof v Ljubljani in bil hrom na obe nogi, da so ga morali v šenklaško cerkev prinašati, če se je hotel udeležiti svete maše. Vzlic temu je Renata govorila prijazno z vsakim, tudi najnižjim človekom, da jo je cela dolina do žirov poznala in rada imela. Prijazna pa je bila le toliko, dokler se je z njo spodobno ravnilo. Če je pri plesu ali po plesu hotel kakšen fanté, da bi mu dajala kake posebne pravice, je takoj odgovorila z bičem, ki ga tudi med plesom ni odložila. Nesramnež se je moral čutiti srečnega, če mu ni potegnila preko obraza debelih klobas.

Pripovedovalo se je, da je Ana Renata močnejša kot njen hlapec in da je posla, če se ji je ustavljal, tako otleskala, da se mu je kar bliskalo pred očmi. In med tednom, dasi je bila škofovskega sorodstva, si jo lahko videl pri različnem delu. Lahko si jo videl, da je z voliči pripeljala koš gnoja ter ga lastnoročno prevrnila na njivo.

Kaj je bil vzrok, da jo je bogata obitelj prisilila, da je morala samevati na samotnem dvorcu, ne vem; tudi nisem po tem spraševal. Bila je obenem gospodar in gospodinja, pa oboje dobro. V tednu je delala, ob nedeljah in praznikih pa je hotela plesati.

Kaka ženska!

Spustila se je s konja kakor najspretnější jezelec, da so gorjanci kar usta odpirali. Pristopila je z bičem v roki, pustivši konja svojemu hlapcu, in obstala pred našo mizo. Z očmi je premerila zbrane, ne ošabno, pa vendar tako, da je kazala, da se čuti plemenitega rodu. Spoznala me je, pristopila bližje in vprašala: "Boš plesal, Izidor Khallan?"

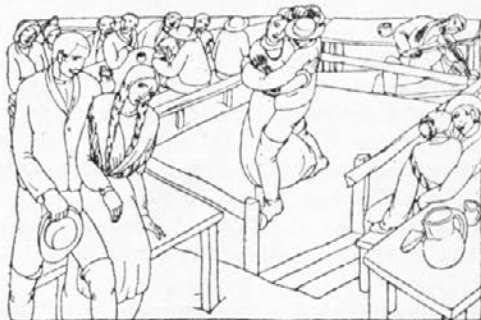
Tedaj se ji je približal Ramovšev Štefan, še čisto nerazvit fant iz lučenske fantovske kompanije. Ker pa je bil sin imovitega, desetini in tlaki nepodvrženega kmeta, so mu na svetokriškem odru dovolili plesati. In ta žival se je predrznila siliti v gosposkega dekleta, rekoč: "Pojdi pit, ta rejnata, potem se pa enkrat ali dvakrat zasučeva." Malo je še zavriskal, kakor mlad petelinček, ki poje na gnojnem kupu sredi dvorišča.

Pa mu je takoj zmanjkalo sape, ker ga je Ana Renata zaničljivo pogledala. Potem je še bolj zaničljivo izpregovorila: "Pri nas taki še koze pasejo." Z bičem je švrknila po zraku in Štefan je moral prav odskočiti, da ga ni zadelo. "Tu imaš dve libri, pa si pri cerkvi kaj kupi!" Iskala je denar v obleki, Štefan pa je osramočen izginil med glasnim smehom cele družbe.

Še enkrat je vprašala: "Boš kaj plesal, Izidor?" Povedal sem ji, da ne znam plesati, kar ji nikakor ni ugajalo. Tedaj se je polastila brata: "Boš pa ti, Jurij!" Ta je bil za take reči kot nalašč. Zaiskrile so se mu oči in zadovoljno je odgo-

voril: "Pa res rad plešem." Še je dostavila: "V gosli dam jaz, da veš!"

Ti sicer ni bila navada pri nas, ker je moral plesalec dajati "v gosli", ali Ana Renata je imela svoje navade. Poiskala je srebrno beneško krono in jo vrgla v gosli, da je bil Tičnikov Janez čez vse mere zadovoljen. Takoj je izpraznil svetokriški oder, ker si je Ana Renata z beneško krono kupila pravico, da je eno igro smela sama plesati na odru.

Plesala sta z Jurijem, kakor da bi bila eden za drugega ustvarjena, in dolinske gospodinjne pri naši mizi so šepetale, da tak par še ni plesal pri žegnanju sv. Janeza Krstnika. Skoraj celo popoldne je plesala z njim in kar iz rok ga ni pustila; nečimrnemu fantetu pa se je z obraza bralo, kako ponosen je na gosposko svojo plesavko.

Izbrala si je posebno mizo, pri kateri je dajala za pijačo, tako da je pil, kdor je hotel. Bilo je to v bližini naše mize in vsaka beseda od tam se je čula pri nas. Čuli smo, kako je Ana Renata hvallila Jurijevo plesanje, ta je pa tudi večkrat glasno povedal, da je njegova plesavka najgorše deklet, kar jih je na svetu. Ni vsekala z bičem po njem, ampak prijazno je odgovorila: "Ti pa najgorši fant, kar jih ima dolina." Ni čuda, da je bil reva moj brat kar pijan od same kmetiške napitnosti.

Medtem sem pozabil na Agato. Sedela je tik mene kakor pišče, ki se je izgubilo od koklje. Kar naenkrat me je prišla za roko ter dejala: "Pojdi va domov, Izidor!" Opazil sem, da je blede, in ker je bila šibkega telesa, sem menil, da je bolna. Takoj sem osedlal konja, pri čemer sem še Juriju pripomnil, da je čas osedlati in odriniti domov.

Jurij in Renata sta z enim glasom odgovorila: "Kdo bo že sedaj domov hodil!" In Jurij je še nekako ostro pristavil: "Plesal bom, dokler bom sam hotel. Tudi nisem več tako mlad, da bi sam ne poznal pota do Visokega in najsi je v noči." Ana Renata je pritrdjevala: "Pa ravno ponoči bova mi-mo prihajala."

In zopet sta plesala. —

Ko sva z Agato jahala od Gorenje vasi do Poljan, ni izpregovorila besedice. Tu in tam je lahko vzdihnila, kar mi ni ušlo. Včasih je konj stopal hitreje, da se je dekleta nehote pritisnilo k meni, kar sem občutil. Preobdala me je skušnjava, tudi sem bil nekaj vina preveč pil, kar pogreje kri človeku, zatorej sem, pozabivši na gospodarja, izustil to-le vprašanje:

"Kaj zdiš, Agata? Če ti je slabo, se morada ustaviva v Poljanah?"

"Kaj naj mi bo slabo?" je odgovorila. "Pa vendar ne misliš, da mi bo slabo, če Jurij pleše s tisto gispoko vlačugo?"

Ta ostra beseda me je osupnila. "Vlačuga ji ne smeš praviti. Iz dobre hiše je; njen stric je bil škof, ka rni mala reč. V Loki sem slišal, da so Skarlikijevi jako poštena in bogata rodbina, katera ima s Scheffertnom še druga posestva".

Hladno je odgovorila: "Zavoljo mene se lahko pajdaši z vsemi moškimi v Poljanski dolini — kaj meni mar!"

Iz Poljan sva krenila po tovrnem potu proti Visokemu. Tedaj sem pričel: "Jurij je lahkomišeln in komaj bi bil za gospodarja na takem posestvu, kakor je moje".

Zbadljivo se je oglasila: "Naj se priženi na Schefferten, kaj meni mar!" — Nato jaz: "Tudi meni ne bo drugega ostajalo, kakor da dobim nevesto na Visoko. Brez gospodinje ne bom mogel ostati."

Zajokala je: "Ali ne gospodinjim dobro?"

"Ravno zato bi rad, da postaneš moja prava gospodinja — moja nevesta in moja žena, Agata!"

Nekaj je zastokala, da sem se obrnil proti nji. Oprijela se je z roko moje rame, ker bi bila sicer zdrsnila s sedla. Usta je malo odprla, oči pa je dvigala plaho, da sem videl, v kako veliko stisko jo je spravila moja beseda.

"Pri ljubem Gospodu Jezusu te prosim, Izidor", je vzdihnila, "nikar mi ne govori kaj takega. Nimam nič — beračice ne boš vodil na Visoko!"

Že mi je silila beseda na jezik, da bi ji na pameten način razložil, da je njen stari oče posodil mojemu očetu veliko denarja, da se ta denar ni vrnil in da je sedaj vsaj polovica obeh visoških kmetij njena. O pravem času sem premislil, da se takih reči ne govori in da že še pride prilika, da se z Agato pogovoriva. Če ne bo ugovarjalo drugega kot beraštvo, se bo dalo vse urediti. Par let še prav lahko počakam, da postane Agata starejša in močnejša. Nato sva molče jezdila do doma.

Jurij se je vrnil pozno v noč. Drugo jutro sem se nekaj zaležal, ker sem bil od vina utrujen. Ko sem vstal, je belila Agata peč za kruh. Zdelo

se mi je, da se pred pečjo z nekom razgovarja. Ob steni sem se približal. V tistem hipu sem razločil, da je govoril Jurij.

"Ne bodi huda, Agata!"

Ošabno mu je odgovorila:

"Ne vem, čemu naj bi bila."

Jurij je še pristavil: "Ne bom več plesal z ono iz Scheffertna". Zasmejala se je: "Zavoljo mene lahko plešeš s frajmanovo iz Ljubljane. Me ne puščaj pri miru, pa bo prav."

Stopil sem okrog stene pred peč. Agata se je takoj sklonila, pograbila je dračja ter ga metala v ogenj. Jurij je odšel brez besede. Prav se mu je zgodilo, da ga je deklica tako odločno odgnala.

— ★ —

Prestali smo zimo. Jesen je bila lepa in dolga, zatorej smo se s steljo in kurjavo dobro preskrbeli, da smo v mrazu lahko izhajali. Posebnega nismo doživeli, samo kaj neznatnega, kar se je kmalu pozabilo.

Pokojni škof Albreht Sigismund je imel na gradu v Loki hčer svojega brata, Evo Magdaleno, suho in okrog trideset let staro žensko. V cerkev je rada hodila; ali pa je znala kaj delati, nismo zvedeli. Visokemu gospodu je bila prej ko ne v nadlego, menda zategadelj je grajskemu glavarju večkrat pisal, da naj jo skuša omožiti na kak grad. Grajski glavar se je na vse strani trudil, da bi jo spravil v kako imovitejšo rodbino, ali Eva Magdalena je ostala samica, ker je od graščinskih ljudi nihče ni hotel vzeti. Imela je velik nos, dote pa malo, ker se škof Albreht Sigismund ni hotel vezati, nego kvečjemu s petimi sto goldinarji. Pri tem se niti ni jasno izrekel, ali nemške ali deželne veljave, kar se takoj precej pozna.

Za svojo osebo Eve Magdalene nisem poznal in je v svojem življenju nikdar nisem videl. Zato ve vem, je bil njen nos res tako dolg, kakor se je govorilo. O Božiču me je obiskal mestni pisar Konrad. S tem gospodom sva sklenila nekako znanstvo, ker mi je šel v marsičem na roko. Tudi se je rad oglašal na Visokem in nikdar ni odhajal praznih rok, ker taki gospodje, ki imajo malo plače in dosti otrok, radi kaj vzamejo.

Ko je torej prišel tistega Božiča gospod Konrad na Visoko, mi je po dolgih ovinkih namigaval, da bi me to prikupilo pri gospodu grajskem glavarju, in da bi gospod škof tudi ne delal težav. Pa se nisem dal pregovoriti, ker Eve Magdalene nisem hotel vzeti, pa naj se je baron na gradu še tako jezil; bil sem tudi prepričan, da je ravno on poslal pisarja k meni.

Zvedeti je pa moral za vse to brat Jurij. Morada mu je pisar sam kaj izklepetal. Tudi družina

je zvedela ter se je tisto zimo radi te sunbitve dostikrat smejala. Jezikala je stvari, ki niso bile umestne, ker se sploh ni imela vtikati v moje zadeve. Dalje sem tudi opazil, da se je Agata od tistihmal še glasneje smejala in da me je tu in tam prav čudno pogledala, kar mi je služilo v tolažbo. Toliko lahko zapišem, da je takrat moje sree že bilo polno ljubezni do tega veselega in pridnega dekliča in da sem bil že takrat trdno sklenil, da postane moja gospodinja, ali pa nobena druga. Od takrat, ko je brat Jurij toliko plesal z Ano Renato, nista bila več prijatelja z Agato.

(Dalje)

P. BAZILIJ VALENTIN

Prof. M. Jevnikar, Trst

To je stalo črno na belem v tržaški MLA-DIKI v oktobru 1970. Ker bi bilo absolutno nespodobno, da bi tržaški svet več vedel o p. Baziliju kot avstralski, je absolutno nujno, da MISLI to ponatisnejo. — Ur.

P. BAZILIJ VALENTIN SE JE RODIL leta 1924 v Ljubljani, dovršil tu nižjo gimnazijo in stopil v frančiškanski red. študije je nadaljeval v Ljubljani, Novem mestu, na Koroškem, Tirolskem in v ZDA, kjer je postal 1950 duhovnik. Več let je deloval v Lemontu, Illinois, kjer je urejal frančiškansko revijo *Ave Maria*, bil tajnik odbora za Baragovo beatifikacijo in v ta namen izdajal *Baragov vestnik*. Pred nekaj leti je odšel v Avstralijo, deluje med slovenskimi izseljenci ter piše v *Misli*, mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji, ki izhaja v Sydneyu.

Pisati je začel že v gimnaziji in je sodeloval v revijah in časopisih s pesmimi in črticami, toda največ se je posvečal pisanju za mladino. Njegov *Svet marionet* je izšel leta 1947 v Celovcu v knjigi skupaj z mladinsko povestjo Mirka Kunčiča *Cmokec Poskokec*. Dve leti pozneje je izšla pri Goriški MD njegova mladinska povest *Tonček iz Potoka*. V njej opisuje svojega očeta Tončka, mlinarjevega in posestnikovega sina iz Potoka pri Stični, spremlja ga skozi otroška leta doma z drobnimi doživljaji: paša, lovljenje rib, drsanje pozimi, lov na polhe, šolanje v opuščnem stiškem samostanu in podobno.

Prva žalost za Tončka je nenadna očetova smrt. Ta jih je tako prizadela, da se je za hip za Misli, February, 1971

majala vsa družina, toda mati je krepko prišla za vajeti in uravnala življenje na stari tir. Tončka je poslala v Ljubljano v šolo, kjer se je pretepal z mestnimi učenci in doživljal manjše dijaške pustolovščine. Doma je prevzel posestvo brat Janez in se poročil z natakario. Nova gospodinja je bila sitna, življenje v hiši je postalo nemogoče, zato so Tončkove sestre druga za drugo odšle po svetu. Tonček je v Ljubljani stopil v trgovino za vajenca, ko pa je odslužil vojaški rok, je dobil službo na pošti in tu ostal vse življenje.

Dogodkov ni veliko in tudi niso novi, saj skoraj vsak kmečki otrok doživlja kaj podobnega, vendar so podani zanimivo, nazorno in toplo, skoraj ves čas z rahlim nasmehom. Osebe so žive in polnokrvne, naravne, kmečko robate in prirsčne, vzete iz vsakdanjega življenja. Čeprav pisatelj bolj obnavlja dogodke, kakor poustvarja življenje, je vendar ob Tončkovi zgodbi zajel življenje dolenskega ljudstva in časovne razmere tiste dobe. Povest ni velika umetnina, a je napisana prirsčno in poudarja osnovno resnico, da je sreča preprosta stvar.

Tončka iz Potoka je dr. Ferdinand Kolednik prevedel v tri jezike: v francoščini ima naslov *Le petit Tonček du Potok* in je izšel pri Apostolat de la Presse, Sherbrooke, Kanada, 1961, str. 254; v nemščini je kot *Der Toni aus Potok* izšel pri Josefu Habblu, Regensburg, 1963; v gradiščanski hrvaščini je kot *Tončić iz Potoka* izhajal v Hrvatskih novinah, Eisenstadt, od 24. avgusta 1963 do 18. aprila 1964.

V zborniku Čez izaro, ki ga je izdala Celovška MD 1951, je izšla Bazilijeva črtica *Moj brat*; v njej opisuje ganljivo srečanje z ruskim kozakom v Tirolah in njegovo nasilno smrt.

V podobnem slogu piše tudi črtice v *Ave Maria* in *Koledar Ave Maria*.

Tonček iz Potoka s sestrico. Narisal Gorše.

O VERSKI NESTRPNOSTI DOMA je pisal
"Kot. Glas", Gorica:

12. decembra naj bi se bil Tito sestal tudi s papežem Pavlom VI. v Vatikanu. Ta obisk naj bi služil ne le izmenjavi mnenj, temveč tudi poglobitvi nadaljnjega razvoja odnosov med Jugoslavijo in Sv. sedežem.

Toda ta poglobitev je nemogoča, dokler bo baza komunistične partije v Jugoslaviji ostajala na preživetih stališčih. Tako so mnogi jugoslovanski komunisti z nezadovoljstvom sprejeli Nixonov obisk v Jugoslaviji. Tudi jim ne gre v račun strpno razmerje jugoslovanske vlade do katoliške Cerkve.

Zagrebski "Vjestnik" je s tem v zvezi imel za potrebno, da te komunistične gorečneže in nestrpneže pokliče k redu in jih usmeri v današnjo stvarnost:

"V Jugoslaviji državnega ateizma že dolgo ni več. Po uradnih podatkih se prišteva k brezboštvo 29,2% jugoslovanskih državljanov. Vsi ostali so verni. Jasno je, da brez njih in mimo njih ni mogoče graditi socializma v Jugoslaviji. Učitelji v šoli ne smejo delati propagandne za vero, pa tudi ne proti njej. V zasebnem življenju so učitelji svobodni državljani, zato smejo imeti stik s komer koli; to je njih pravica, ki jim jo socializem zagotavlja. Vsi pristaši državnega ateizma in sploh ateisti nasploh naj se zavedajo, da se vera ne da uničiti!"

Pametne besede, ki pa bodo ostale le besede, dokler partija ne bo svojih članov prevzgojila in jim ustvarila drugo mišljenje. To pa bo mogoče le ko bo protokol med Beogradom in Vatikanom zajeel ne samo vrhov, temveč tudi nižje plasti partijskih voditeljev. Očividno v tem oziru še ni bilo dosti doseženega.

MLADINSKA VEZ V ARGENTINI V OKTOBRU 1970:

V Sloveniji izdajajo veliko plošč z moderno, takojmenovano, "beat" glasbo. Veliko je je v angleščini, kar seveda preseneča, saj so v "socialistični" državi vsi protiiimperalisti in antikololialisti, a vendar...

Nekaj je pa tudi slovenskega. Tako nam je prišla v roke plošča, ki nosi naslov Slovenska popevka 69. Iz nje izvemo marsikaj, oziroma se nam marsikaj potrdi. Da za danes vzamemo samo

en primer o tamkajšnji "stvarnosti": eden najbolj perečih problemov in najbolj žalostnih so razdrte družine. O tem poje pesem, ki se glasi takole:

Zakaj tvoj dom, zakaj moj dom
življenja več ne pozna,
nasmeha niti solza
povej zakaj. . .
Zakaj tvoj dom, zakaj moj dom
samo še v srcu živi,
ker ga v resnici več ni, kdo ve zakaj?
Dalje zdaj bova hodila
sama na kraj sveta;
v sanjah se bova lovila,
le v sanjah bova doma.
Zakaj tvoj dom, zakaj moj dom
je zdaj samo še pepel,
ki ga vihar je razvel, kdo ve zakaj?
Zidam si v mislih gradove,
vidim nekako v snu.
Zdi se, da slišim glasove.
ki govore, da si tu.
Zakaj tvoj dom, zakaj moj dom
je zdaj samo še pepel,
ki ga vihar je razvel, kdo ve, zakaj?

Žalostno dejstvo, a resnično. Družine so razbite, otroci nimajo pravega doma. Primer: V razredu 30 učencev živita samo dva v urejenih družinah. Ostali so sinovi ločencev ali pa nezakonski. Saj po Sloveniji kroži tudi veliko pesmi, ki imajo približno tako besedilo: "Očka, javi se sam. . . mama že ne ve, kaj bi počela!" itd.

O P O Z O R I L O

Pričujoča številka MISLI je za mesec in pol, čeprav je označena le za februar. Prihodnja bo za marec in april skupaj — velikonočna številka. Izšla bo v zadnjih dneh marca in tudi ta bo imela strani za mesec in pol.

VELIKA NOČ — 11. aprila — pade na tako nepripraven dan za MISLI, da je bilo treba ukreniti tako. — Ur.

Nedavno umrli p. Janez Žurga, frančiškan, univerzitetni docent itd., je zapustil napisane svoje spomine, ki jih objavlja frančiškanski mesečnik SREČANJA v Ljubljani. P. Janez je bil med prvo svetovno vojno vojaški kurat. Berimo, kaj se mu je pripetilo na soški fronti. — Ur.

BILO JE PO TRINAJSTI soški ofenzivi okrog novega leta 1918. Na gori Gabrielu sem pokopaval mrličke, ki so ležali raztreseni po bojiščih. Pobirali in znašali so jih ruski ujetniki, ki so od lakote umirali. Mrlički so bili večinoma od podgan obžrti in že na pol od vročine posušeni. Znosili so jih v dva velika skupna groba. Bilo jih je 950.

Pozno je bilo, ko se vračam nazaj v Gorico. Že v mraku pridem do ruševin prejšnjega Solkana. Kar zagledam, kako prihaja neznanska množina podgan od leve s pobočja, dere kakor črna reka preko ceste in solkanskih razvalin proti Soči, da se pomakne za napredujočo vojsko. Od mrličev so živele, ti so pa sedaj pod zemljo, iskat gredo novih mrličev.

Ker mi je živa reka zaprla cesto, sem sklenil teči preko podgan in jih pri tem kolikor mogoče pohoditi. Že tečem in sem od njih komaj nekaj metrov, ko se naenkrat obrne vsa reka podgan proti meni v protinapad. Spoznal sem, da bi bil od njih ves ogrizen, če se hitro ne umaknem. Ugriz od podgan, ki so živele samo od mrličev, bi pomenil gotovo smrt. Hitro se obrnem in zbežim ter počakam, da se je črna vojska ogabnih podgan umaknila s ceste. Bile so med njimi neverjetno velike, kakršnih prej še nisem videl. Ko so preplavale Sočo, so drle naprej za fronto.

Za fronto so živele še druge vrste podgan. To so bili zlata lakomni ljudje, ki so pregledovali mrličke in jim pobirali zlate plombe iz ust.

Zgodilo se je večkrat, da sem pokopal kakega častnika. Drugi dan so ga našli odkopanega in pobrano zlato iz ust. Ti mrliški roparji so zlato stali in prodali. Par takih človeških podgan so po vojni prijeli, ker se jim je zdela sumljiva mešanica zlata. Tako daleč zaide človek iz pohlepa po zlatu.

Misli, February, 1971

\$ 12: Anton Lackner; \$ 7: Franc Purgar, Janez Perko, Martin Berkopec; \$ 5: Iva Vajon, Fr. Plesničar, A. Lečnik; \$ 4: Vili Mrdjen, Pavel Tonkavčič, Štefan Toplak;

\$ 1: Jurij Sušnik, M. Lotrič, Fr. Kodrič, Mari-kli, L. Furlanič, Roman Uršič;

\$ 3: Stanko A-Stater, J. Rutar, Ivan Mlakar, J. Marinček, Jože Seles, Ivan Kovačič, Jože Sok, Rudi Drčar;

\$ 2: št. Kolenko, Tone Konda, A. Židan, K. Simenčič, R. Mavrič, M. Darmanin, Fr. Petelin, Ivan Horvat, Jože Kosi, Jakob Robar, Ernest Rutar, Jos. Hrastnik, Iv. Plesničar, D. Skoberne, D. Sinigoj, Julka Mrčun, E. Kowalska, Jos. Lapuh, M. Veljakovič, Andr. Udovič, Fr. Vravnik, J. Medved, J. Marinč, L. Kos, I. Pisotek, Al. Čebokli, Jos. Plicko, Alojzija Žakelj, Iv. Mihič, H. Šarkan, Ivan ja Persič, P. Bižal, Jurij Tomažič, A. Brumen, C. Skala, Iv. Zuodar, J. Krajnik, Fr. Frigula, P. Zavrl, M. Potočnik, Gaspar Jug, Draga Babič, Jože Skala, Fr. Vihtelič, Milan Kavčič, Jože Slavec, C. Čampelj, Jože Čeh, Roža Franco, J. Debevec, Jos. Androjna, Fr. Pavlovic, M. Golčman, A. Kristan, št. Kovač.

P. PODERŽAJ, INDIJA. — \$ 10: Roman Uršič; \$ 5: Jos. Šterbenc, Jože Marinč, Lucijan Kos; \$ 3: Ivan Mlakar, M. Cuderman; \$ 2: Pavla Fabian, Jože Čeh, Francka Štibilj; \$ 1: Jakob Tomšič.

P. Hugo, AFRIKA. — \$ 5: Marija Stok; \$ 4: Neimen.; \$ 3: M. Cuderman; \$ 2: Jože Čeh; \$ 1: Neimenovana.

SLOMŠKA ZADEVA. — \$3: M. Cuderman; \$ 2: Agata Schuller, Alojz Macedoni; \$ 1: Ivan Legiša. — Tako je zbirka na novo narasla na \$ 50 in smo jo izročili nadomestnemu postulatorju. P. Valerijanu, da pošlje v Rim. Nadaljevanje se zdaj začne — od kraja.

Vsem prisrčna hvala in glasen BOG POVRNI!

V MARIBORU so imeli prve dni tega leta veliko snega, mraz pa ni bil hud. Po ulicah strašna plundra. Mnoge je morila jutranja megla. Bila je tako gosta, da se je komaj videla hiša čez cesto. Meglo pozna Maribor od takrat, ko so iz Drave naredili v mestu jezero, ki je tako veliko, da vozijo po njem s čolni.

NA POZIV STANKA ANDREJAŠIČA

Inž. Ivan Žigon

ZELO ME VESELI, da je še nekaj ljudi, ki ne sprejmejo nekritično vsako mnenje, ampak uporabljajo glavo za to, za kar je ustvarjena. K pisanju g. Andrejašiča v januarški številki bi pripomnil: tudi meni se je ob naslovu knjige "Skandinavski izvor Slovencev" zbudil pomislek: glej no, некоč so nas hoteli proglasiti za jugoslovansko pleme, sedaj pa skuša nekdo iz nas napraviti Germane . . .

Ker sem si hotel ustvariti svoje mnenje, sem knjigo naročil pri Mohorjevi družbi. Izkazalo se je, da je knjiga temeljito in obsežno delo z nekaterimi odkritji, ki dajo človeku misliti. Vendar nisem merodajen, da bi presojal strokovna dela, ki ne sodijo v moje področje. Ker pa želi g. Andrejašič komentar ali oceno, bom vseeno nekaj napisal.

Kot prvo bi rad poudaril, da ne smemo nikdar in nikoli že vnaprej obsoditi nobene ideje, pa naj se nam zdi spčetka še tako neverjetna. Če bi Armstrongov oče pred nekaj desetletji trdil, da bo njegov sin hodil po luni . . . Vedno je tako, da ljudje, ki utirajo nova pota, ne najdejo razumevanja, boriti se morajo proti silnemu nasprotovanju vseh, ki so vajeni voziti po izgubljenih tirnicah. Zato pa ima delo teh ljudi še večjo vrednost in neglede na to, ali bodočnost njihove izsledke potrdi, dopolni ali ovrže.

Torej za božjo voljo nikoli ne recimo: ". . . ni treba več nadaljnega razpravljanja, ker že vemo, koliko je ura in s čim imamo opravka." Mi vsi skupaj vemo eno figo, dragi rojak! Bolje, če se novosti razveselimo in raziskovalcu pomagamo. S tem damo tudi duška naši lastni radovednosti, domišljiji in želji po znanju. Le bodočnost bo na osnovi pridobljenih dejstev mogla dati točnejši odgovor.

Pa vrnimo se h knjigi in zastavljenim vprašanjem.

Avtor nikjer ne trdi, da slovenščina ni slovanski jezik. Vprašanje je samo, kako je prišlo do slovenščine. Ali je res le konglomerat od vseh strani prinešenih izrazov (kot trdi prof. Bezljaj), ali pa je bilo ravno obratno: da so stari Slovenci raznesli svoj besedni zaklad po vsem današnjem slovanskem svetu (kot ugotavlja g. Jeza.)

Za dobo, v kateri se je po skandinavski teoriji začelo prvo izseljevanje iz Skandinavije, je anahronizem govoriti o germanskih in slovanskih jezikih, saj jih takrat še ni bilo. Kolikor mi je znano, niso izkopavanja dokazala nobene enotne staroslovanske kulture. Zato bi prej mogli govoriti o indoevropskem jeziku severnega tipa, torej tiste grupe, iz katere so se pozneje razvili tudi skandinavski jeziki.

Iz navedenega sledi, da Slovenci niso nikoli zamenjali svojega jezika, pač pa, da se je ta razvijal pod vplivom okolja in dobil v tisočletjih svojo današnjo obliko. Okolje pa je bilo sarmatsko, skitsko dakijsko, deloma pa tudi mešano.

Poslovanjenje mongolskega jezika Bolgarov se je po teoriji g. Jeze izvršilo vsaj delno že pred dokončno naselitvijo ljudstva na današnjem ozemlju.

Če na kratko povzamemo vsebino Jezove knjige, ki bi jo moral prebrati vsak kulturen Slovenec, moremo ugotoviti to:

1. teorija avtorja je v načelu zelo verjetna;
2. nudi izredno duhovite in preproste rešitve mnogih, doslej nejasnih vprašanj, ki so jih v preteklosti skušali razlagati pod čustvenim vplivom pangermanizma in panslavizma (na primer: od kod koseži, župani, ustoličenje koroških vojvod, od kod značilne cerkve na gorah itd);
3. daje jassen odgovor, od kod izvirajo etnične in karakterne razlike med različnimi slovanskimi narodi — kljub jezikovni sličnosti;
4. treba bo opraviti še veliko arheološkega dela, predno bo mogoče razpravljati o stvari ne samo na jezikovni osnovi, ampak tudi na podlagi večjega števila materialnih dokazov;
5. za določitev soudeležbe nordijskih osnov v slovenščini je nujno potrebno preiskati rimske in carigradske arhive, saj se bodo v prvih gotovo našli spisi proti arianstvu iz dobe po letu 429, za časa kraljev Trasamunda in Hilderika. V drugih pa morajo biti nekje ostanki Belizarjevega plena po zmagi nad Gelimirom. Študij jezika severoafriške veje Vandalov bo prav gotovo pomagal marsikaj osvetliti.

Osebnost sem prepričan, da bo prišlo do obširnih raziskav, saj ljudje nikoli ne mirujemo, ampak

neprestano povsod iščemo dejstva. In raziskovalno delo, ki ga je v smeri Popovičevega kašipota začel g. Jeza, je tako zanimivo, privlačno in pomembno, da verjetno ne bo treba dolgo čakati. Kot nepristranskemu tehničnemu inteligentu (imel pa sem to srečo, da sem mogel študirati klasično gimnazijo in jezike posebej privatno) se mi edinole čudno zdi, kako neki more znanstveno delo tako razkuriti nekatere ljudi, da poštemu in pogumnemu raziskovalcu nasilno delajo ovire.

Saj se ne bomo ne mi ne slovenski narod niti za las spremenili; ostali bomo isti nevoščljivi in trdožubni Slovenci, pa če so naši pradedje lovili srne po nordijskih gozdovih ali pa gojili čebele v mitičnem Zakarpatju . . .

"SLAKOV ASAMBLE" iz Slovenije, sami mladi fantje, pevci in godbeniki, so gostovali po raznih slovenskih naselbinah v Ameriki in Kanadi. V Clevelandu jih je poslušalo z velikim navdušenjem kakih 5.000 ljudi. Po nastopu v Chicagi, ki je bil tudi nad vse uspešen, so šli na obisk v Lemont, "Ameriške Brezje." O tem kraju niso do takrat še nič slišali. Bili so presenečeni. Bili so pogoščeni v romarskem domu. Obiskali so frančiškansko pokopališče, kjer je pokopan med drugimi škof Rožman. Obiskali so tudi slovenske sestre na drugem griču in jim zapeli. Sestre so jih pogostile. Vtis, ki so ga ti fantje napravili povsod, kjer so nastopili, je neizbrisen — pravi poročilo.

ZA SLOVENCE V AMERIKI — PA NIČ MANJ ZA NAS

"S a v a"

KOLIKOKRAT SE VAM ZGODI, da ste v družbi, pa naj bodo to preprosti ljudje ali pa ljudje z univerzitetno izobrazbo, in vam prileti od nekdaj vprašanje:

"Oprosite prosim, odkod pa ste vi?"

"Sem Slovenec, Slovenija pa je v Jugoslaviji."

"Seveda. Kako pa ste vi in vaši ljudje doma reagirali, ko so vzhodne sile vdrle v vašo deželo in jo zasedle?"

"Ne spominjam se tega dogodka. Bi mi hoteli dati o tem malo več pojasnil?"

"No ja, ko so Rusi, Poljaki, Madžari, Bolgari in Nemci zasedli Čehoslovaško. Se boste pa vendarle spomnili tega zgodovinskega dogodka."

"Seveda se spomnim tega, vendar ne najdem v tem nobene zveze z okupacijo Slovenije oziroma Jugoslavije."

"Oprostite moji naivnosti, toda ali bi mi pojasnili...?"

Žalostno je, da so drugače inteligentni in razgledani ljudje tako malo poučeni o naši domovini. Bes je, da si bo človek, ki smo mu natančno razložili razliko med Slovenijo, Jugoslavijo in Češko, verjetno zapomnil vsaj glavna točke te razlage, bo to le eden in čez deset minut bo potrebna zopet enaka desertacija.

Misli, February, 1971

Sedaj pa pomislimo, koliko Slovencev nas je v Ameriki in Kanadi in kolikokrat dobimo priliko, da lahko razlagamo Amerikancem in Kanadčanom o Slovencih. Možnost, da bi na ta način dosegli večji krog ljudi, je tako majhna, da je ni vredno upoštevati.

S tem pa nočem reči, da bi to delo opustili. Niti najmanj ne. Rekel bi samo rad, da moramo iskati še drugih pripomočkov. Potrudimo se, da pridejo knjige o Slovencih v knjižnice, če že ne v javne, vsaj v univerzitetne. Gotovo bo tako marsikateri študent in tudi profesor vzel v roke knjigo o Slovencih in tako prišel do spoznanja, da Slovenci in Slovaki nismo eno.

Kje pa lahko dobimo knjige, ki Slovence predstavljajo angleško govorači javnosti v pravi luči? Založba STUDIA SLOVENICA ima na zalogi sedem knjig o Slovencih v angleščini. Na te knjige smo lahko vsi ponosni. Avtorji knjig so avtoritete na svojih poljih in to je takoj razvidno, če se knjiga bere. S ponosom jih lahko priporočamo knjižničarjem kot znanstvene knjige.

Seveda, knjižničarji vas bodo vprašali, kje se knjige dobijo. Da vas rešimo zadrege, knjige se dobijo pri

STUDIA SLOVENICA
P.O. Box 232
New York, N.Y., 10032

ali pa

P.O. Box 4531
Washington, D.C., 20017

PRED 25 LETI V KOČEVSKEM ROGU

Kat. Glas, Gorica, 1970

PO ENOURNEM ČAKANJU so nas naložili na kamione, približno po 50 na kamion. Na kamionu smo morali klečati in skloniti glave v tla. V vsakem kotu je bila straža z brzostrelko in gorjačo. Vozili smo se preko Kočevja, Šalke vasi, Željne, od tam pa desno v Kočevski Rog. Med vožnjo so štirje stražarji hodili kar po naših glavah in nas pretepali. Vožnja je trajala kake pol ure. Po prihodu na kraj morišča so odprli kamione in nam ukazali, da potisnemo noge naprej, tako da smo sedeli.

Partizan je vsakega z nekim kavljem potegnil naprej in mu odvzel čevlje. Kakih 10 metrov stran od kamiona so nas razvezali in nam ukazali, da se slečemo. Večina je morala sleči vse, nekateri pa le uniforme. Med slačenjem so nas pretepali z vsemi mogočimi stvarmi, palicami, noži, puškinih kopiti itd. Skoro vsak od nas je bil krvav, nekateri so imeli velike odprte rane na glavi. Spet drugi so imeli prebodeno oko ali odrezano uho in podobno. Od kraja slačenja do jame je bilo kakih 200 metrov. Na vsakem koraku te poti je bilo zopet mučenje in marsikateri se je onemogel zgrudil na tla. Komunisti so onemogle bili kar na tleh in nekatere napol žive, druge že mrtve, znosili v jamo.

Tik pred jamo je morilec vsakega ustavil. Vprašal ga je, odkod je doma in kako dolgo je bil pri domobranci. Ko sem bil na vrsti jaz, mi je morilec rekel, da naj ga gledam v oči, menda zato, da bi videl, če imam kaj zlatih zob. Kdor jih je imel, so mu le-te izbili pred ustrelitvijo. Na desni strani jame sem videl kakih deset domobrancev, ki so ležali na tleh, komunisti pa so jih tolkli po glavah. Pozneje sem te žrtve videl v sami jami, ko so jih posamič metali v jamo z razbitimi glavami, oziroma čeljustmi.

NEVERJETNO, A RESNIČNO

Po izpraševanju mi je komunist pred jamo dejal, da naj naredim počep tik pred jamo. Medtem ko se je on pripravljaj na strel, sem jaz odskočil v jamo. Ustrelil je za menoj in me med padanjem v jamo zadel v levo stegno. Padel sem na človeška trupla in se hitro, še predno je padla druga žrtev, zvalil na kraj jame. Tedaj sem zaslišal glas:

"Ali si še živ?" in ugotovil sem, da sem le malo ranjen. Okoli dvanajst nas je bilo v jami živih z manjšimi ranami, eden pa je imel prestreljem vrat. Ta se je držal dobro ves dan, toda proti večeru je bil zadet od bombe, ki so jih komunisti metali v jamo in začel je bolj krvaveti. Izkrvavel je.

Ves tisti dan sem tako v jami gledal domobrance, kako so umirali. Tisti dan so jih zmetali v jamo okrog 800. Malokateri je bil takoj mrtev. Tisti, ki so bili še živi, so se potegnili h kraju jame, klicali svoje drage, molili in govorili: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo." V tej agoniji so izkrvaveli, utihnili in umrli. Občutek sem imel, da se je vsem tem smrt zdela lahka. Verjetno si je vsak zaradi vsega prestanega gorja želel le še umreti.

V jami sem doživel prizore, ki so me ganili, čeprav sem sam bil na robu smrti. Bil sem priča smrti treh bratov, katere sem osebno poznal. Drug za drugim so padli v jamo, vsi smrtno zadeti, toda glasno so klicali drug drugega po imenu: Tone — Vinko — Jože, nato pa drug za drugim utihnili in mirno umrli.

Ves dan sem gledal umiranje in niti enkrat nisem slišal besede maščevanja ali najmanjše kletvine. Iz ust umirajočih je prihajala molitev in besede odpuščanja.

POPRAVITE KRIVICO!

Tako je umiral cvet slovenske mladine lepega sončnega dne 8. junija 1945.

Mučitelji še danes skrivajo svoj zločin. Grob osem tisočev pobitih v Kočevskem Rogu so skrbno zakrili in podminirali. Skale so se zrušile na izmučena trupla. Z gotovostjo vem, da so mnogi v jami umrli grozne smrti šele po več dneh trpljenja, mnogi od žeje, kajti lakote ni nihče več občutil. Vode, požirek vode, samo to so želeli umirajoči in smrt bi bila lažja.

Vaš grob, dragi slovenski fantje in možje, so morilci zravnali, zasadili so ga z divjim drevjem misleč, da je zločin zabrisan. Mučitelji so bili prepričani, da nihče ne bo zvedel za njihov zločin in še drug drugemu so prisegali molčečnost ter odšli od kraja, kjer je zakopana idealna slovenska mladina.

Vsi, ki smo tedaj bili živi v še svežem in odprtem grobišču, smo si sveto obljubili, da bo tisti, ki bo ostal živ, povedal narodu in svetu, kako so umirali slovenski domobranci in kdo so bili naši morilci.

Komunisti, niste uspeli zločinov prikriti! Skoro iz vsakega večjega morišča se je kdo rešil. Priznaj-te zdaj po 25 letih zločin in povejte narodu, zakaj ste ga napravili. Ako so za to strašno morijo odgovorni ljudje, ki so, kot pravite, bili "pijani zmage", potem jih kaznujte.

Vam, bratje v Kočevskem Rogu in po vseh grobiščih v Sloveniji, obljubljam, da bo prišel čas, ko vas obiščemo. Tedaj bomo izruvali iznad grobov tisto divje drevje, ki so go tam nasadili morilci, namesto teh pa nasadili lepega, zlahtnega. To bomo storili iz hvaležnosti in soošтовanja do vas, ki ste dali svoja mlada življenja za Boga, narod in domovino. Do tedaj pa Bog in naše molitve z vami!

*France Dejak,
eden izmed preživelih*

SPEV BERAČA

I. Burnik

*Ko sredi ognja zlodej me obrača
in preizkuša onemogle sanje,
v ušesih čujem pokati kostanje,
nozdrvi širi ajdova pogača.*

*Življenje šala ni in ne igrača —
V očeh žari veselo šepetanje. . .
Da molčal bi! Kot čul bi rezgetanje
pobeglih konj — tak moj je spev — berača.*

*Spoznal sem prah in pesek in cekine,
puščavske lakomne poznam kragulje,
zverjadi vsake — žejne bolečine.*

*No, pojdi z mano, greva na metulje!
Srce bo zopet našlo zelenine,
ko se izmota mi iz te krivulje.*

TITOV RIMSKI OBISK V MARCU?

Poročajo, da bo po "odloženem obisku" v decembru Tito šel v Rim v marcu. Kaj se je med tem "izravvalo" po nenadnih zapletljajih med Italijo in Jugoslavijo v decembru, nismo nikjer brali. Vsekakor pa tudi še v marcu ostaja v veljavi, kar je pisal Katoliški glas v Gorici v decembru.

Glede obiska pri papežu:

Vendar da smo si na jasnem: z obiskom predsednika Tita v Vatikanu ne bodo rešeni že vsi problemi katoliške Cerkve v Jugoslaviji. Teh je še veliko število, ki se jih niso še niti lotili reševati. Krivda za to leži v precejšnji meri tudi na posameznih republikah. Tako npr. v Sloveniji niso še rešili vprašanja zidanja novih cerkva in bogoslužnih prostorov.

Novejša številka "Družine" omenja, da so v Ljubljani zaprosili za 17 gradbenih dovoljenj za nove bogoslužne prostore. Po štirih letih niso dobili še nobenega odgovora. Isto velja za Novo Gorico. Še zmeraj čakajo, da bi smeli na primernem prostoru zidati cerkev. Ista številka "Družine" pa piše, da je na Hrvaškem

drugače; tam oblasti dajejo gradbena dovoljenja za nove bogoslužne prostore, med njimi tudi v hrvatski prestolnici Zagrebu.

Odnosi med Cerkvijo in državo torej kljub protokolu in kljub Titovemu obisku v Vatikanu ne bodo še rešeni. Rešila jih bo obojestranska dobra volja. Mi želimo, da bi obisk predsednika Tita pri sv. očetu to dobro voljo prinesel in jo pomnožil tudi pri slovenskih komunistih.

Glede obiska pri državnikih:

"Mednarodni položaj Italije in Jugoslavije zahteva, da se čimprej odstranijo vzroki, ki so zaplet povzročili. Naloga italijanske vlade in zlasti še Mora je, da preženeta vsako dvoumnost in obnovita razgovor z Belgradom. Ves zaplet pa bo lahko imel tudi koristne nasledke: svetovno javnost je opozoril na zadevo, ki bi že zdavnaj morala biti rešena, to je na Londonski sporazum, ki je Svobodno tržaško ozemlje (STO) dejansko odpravil, cono A s Trstom dal Italiji, cono B pa Jugoslaviji. Morov nastop je pokazal, da se z dokončno potrditvijo tega stanja ne more več odlašati v nedogled.

NEKAJ O SREDNJEM VZHODU

Janez Primožič

MORDA SE OD BRALCEV še kdo spominja, da sem pred časom že nekaj poročal o tem delu sveta, ki v vseh povojnih letih povzroča toliko "glavobola", da ni znaka pomirjenja. Kakor Damoklejev meč visi nad usodo sveta. Na eni strani je needinost med Arabci samimi, na drugi pa Judje to izrabljajo za razširitev svojega življenjskega prostora. Pred tedni je vsa mednarodna javnost bila uperjena na notranje dogodke v Jordanu in to me je napotilo, da v kratkem podam pregled te skoraj umetno ustanovljene države.

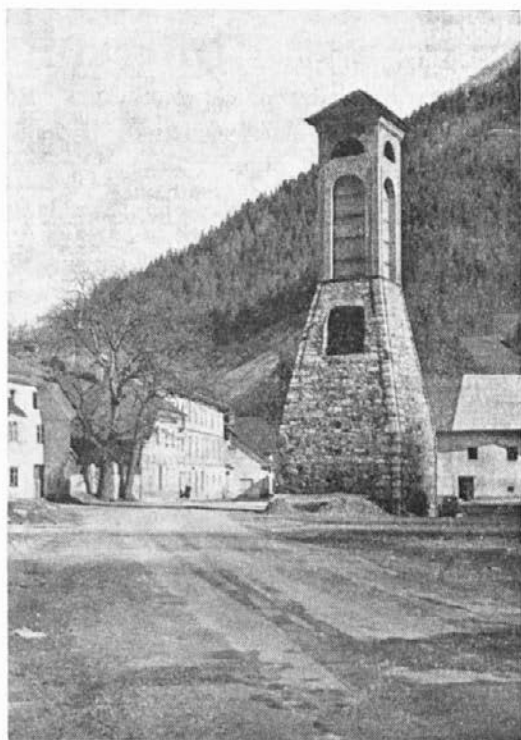
Srednji Vzhod imenujemo dežele, ki leže ob vzhodnem delu Sredozemskega morja ali ob tkzv. Levantu. Te so: Sirija, Izrael, Jordan, Irak in Libanon, torej je izključena Turčija in Egipt ter Saudi Arabija. Vse te dežele so bile domala pod tujo oblastjo, dolgo časa pod Turki. Po letu 1918, po razpadu turškega cesarstva, so prešle pod upravo Anglije in Francije pod nadzorstvom takratne Lige narodov. Šele v zadnjih desetletjih so se te dežele nekako osamosvojile. Nastale so nove državne celice, toda znaki neuravnovešenosti so ostali. Prebivalstvo je mešano, družijo jih le muslimanska vera. Znaki preteklosti so ostali, da nimajo dovolj odporne moči proti kulturno močnejšemu vplivu Judov, ki so se polagoma polastili vseh važnejših točk.

Po letu 1918 je dobila mandat nad Palestino — danes Izrael — Velika Britanija; a Sirija in Libanon ta bila pod upravo Francije. Hedzanski emir Abdulah je leta 1920 nastopil z svojimi beduinskimi četami proti francoskemu mandatu, a Angleži so se istočasno bali za bodočnost zionističnega gibanja v Palestini. Radi tega so Angleži podpisali z emirjem, ki se je naselil v Amanu, sedanjem glavnem jordanskem mestu, pogodbo o zaščiti, ki je bila pozneje podlaga za ustanovitev sedanjega kraljestva Jordana. Takrat se je ta država imenovala še Transjordanija, ker je segala še preko reke Jordan. V poznejših pogodbah so Angleži znova priznali Transjordaniji neodvisnost, a 1. 1948 je bila iz emirata povzdignjena v kraljevino.

Toda položaj Transjordanije se je s koncem britanskega mandata v Palestini in z ustanovitvijo izraelske države 1. 1948 popolnoma spremenil. Vse do tedaj je imela v svoji posesti vzhodni del reke Jordana, ki je rodovitnejši in šteje štirikrat več prebivalstva kot ostali del države, večinoma

beduinov. Poleg Transjordanije so ostale arabske dežave takoj napadle novo ustanovljeni Izrael, toda bile so, kakor znano, potolčene in Transjordanija je morala prepustiti Izraelu velik del Palestine. Tako se je iz Transjordanije preimenovala v dananji Jordan. Zadržala je le manjši del na severu, ki sega daleč na izraelsko ozemlje, vendar je odrezana od Sredozemskega morja. A, kakor znano, je tudi to rodovitno ozemlje 1. 1967 v šestdnevni vojni Jordanija morala prepustiti vsaj začasno v vojaško upravo Judom.

Glavno mesto Jordanije je Aman, a izhod na morje ima le z lukso Aqaba ob istoimenskem zalivu z Rdečim morjem. Železnice skoraj nima. Kar je, je ostanek nekdanje hedzaške železnice, ki je tekla vse do Medine v Saudovi Arabiji. Ima le dve glavni cesti od severa do juga, druga iz Amana v Kuwait na vzhodni arabski obali. Stalnih prebivalcev, je okoli 200.000, drugi so večinoma nomadski Beduini.

Železniki na Gorenjskem: plavž

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Potem je bila še toča

Morda boste Kotičkarji radi čitali. Le en navet vam dam: ne poskusite te igre, da vas ne bo doletela enaka usoda kot Tinčeta, Mileno in Anko.

Ko je oče prišel domov, se je začudil, ker so otroci jokali in se drli, da je bilo joj.

"Kaj pa je?" je vprašal vse skupaj.

"Mama nas je natepla, ker smo se igrali," se je pritožila Anka, najmlajša.

"Kaj ste se pa igrali?" bi rad vedel oče.

"Nevihto smo se šli," je zahlipal Milan, srednji.

"Nevihto?" se je začudil oče. "Kakšno nevihto?"

"Lepo nevihto", je vzkliknila Anka. "Jaz sem bila blisk, privijala in odvijala sem žarnico. Milanček je bil grom. Prevračal je stole po sobi, da je grmelo kot zares."

"Aha!" je prikimal oče. "Kaj pa je bil Tinček?"

"Tinček je bil dež. Na omaro je splezal in škropil iz kanglice".

"No, sedaj pa že razumem!" je pokimal oče. "Kajne, potem je prišla iz kuhinje mama in ona je bila toča?"

In tak je konec te igre z nevihto. — Roža Franco, Port Lincoln, S.A.

Sveti večer 1970

Komaj sem čakala dneva, da bomo delali jaslice. Tisti dan popoldne je bilo dosti veselja, ko je tata začel delati jaslice in božično drevesce. Tudi jaz in bratec Bogdan sva pomagala tatu. Tudi Juditka je želela pomagati. Tata ji je dal ovčko, naj jo postavi, pa je tri druge podrla z rokico. Ko sem to videla, sem jo kregala in rekla, da ne dobi nobene več. Užaljena se je postavila v stran in nas samo gledala. Ko so bile jaslice postavljene, smo bili vsi trije veseli. Tudi Juditka je pozabila zamero. Po večerji smo pri jaslicah molili in prepevali. Bogdan in Juditka sta šla spat. Jaz sem pa z mamo in tatom in nono čakala na polnočnico. Nič nisem bila zaspala. Pri polnočnici je bilo zelo lepo. — Mirjam Bavčar, Fairfield, 2165.

Misli, February, 1971

Pravljica o ovci.

BILO JE V SLOVENSKI ŠOLI. Otroci so prosili učitelja, naj jim pove pravljico. Rad je ustreget, samo to je rekel, da ne bo povedal pravljice, ampak basen. Otroci so že vedeli, kaj se to pravi. Če je pravljica taka, da v njej govorijo živali, ni več pravljica ampak basen.

Kmalu potem, ko je bila ovca ustvarjena, je prišla k Gospodu Bogu in mu potožila, da jo druge živali preganjajo in ji napravijo veliko hudega. Vse so bolj močne kot ona, zato mora veliko trpeti.

Gospod Bog je rekel, da ji verjame. Še to je rekel:

"Nimaš nič orožja, da bi se branila, kadar te kdo napade. Ali hočeš, da ti zrastejo močni in ostri zobje v gobčku, na nogah pa veliki kremplji?"

"O ne, Gospod, tega nočem. Ne bi bila rada podobna krvoločnim zverinam."

"Ali hočeš, da ti ustvarim mešiček strupa zraven tvoje slinčice? Ko te bo kdo napadel, boš lahko brizgnila curek strupa proti njemu?"

"Ne, tudi tega nočem. Potem bi se me vsi bali, kot se bojijo strupenih kač."

"No, dobro", je rekel Gospod Bog. "Ti bom pa ustvaril veliko in močne roge na čelu."

"O, prosim, Gospod, tudi tega nikar! Ne bi bila rada taka kot so kozli in biki."

"Neko orožje moraš vendar imeti, da boš drugim živalim škodo delala. Drugače te ne bodo pustili pri miru."

"Če je pa tako, ljubi Gospod, pa rajši ostanem, kakor sem, škode nočem delati nobeni živi stvari. Bolje je krivico trpeti kot delati škodo."

Gospod Bog je zelo pohvalil ovco in ji je rekel:

"Ker si tako dobra, bom pa drugače poskrbel zate. Dal te bom v varstvo človeku, ki je ustvarjen po moji podobi. On bo gledal na to, da boš zmerom na varnem in da ti hudobne živali ne bodo mogle škodovati."

Ovca se je lepo zahvalila in od takrat sta človek in ovca velika prijatelja.

Tako je učitelj zaključil basen o ovci. Eden fantov ni bil zadovoljen in je rekel:

"Ko bi bilo le res tako! Pa niso vsi ljudje do ovce tako dobri. Basen bi morala povedati, kako je potem Bog govoril človeku, ko mu je dal ovco v varstvo. In tudi to bi morala povedati, kaj je človek nato rekel. Ali je obljubil ali ni?"

Zdaj je rekel učitelj: "Potem bi ne bilo več basni, bila bi pravljica. Zakaj? Zato, ker bi ne govorila več nobena žival. Jaz sem vam pa v začetku povedal, da boste slišali basen, ne pravljico."

Zdaj je bil tudi tisti fant zadovoljen.

DALEČ JE MOJA REKA

Nasta Gomboc, Sydney

NA NEDELJSKEM IZLETU sem se pred kratkim ustavila ob avstralski reki blizu Sydneya. Sedla sem v travo in opazovala narasle valove. Voda je bila umazana. Nekaj vztrajnih ljubiteljev narave se je vozilo po njej z motornimi čolni. Zrla sem v rahle valove reke pred menoj, pogled mi je segel do mostu nedaleč proč, ki se mi je zdel nov. Oči so mi obtičale na vsem tem, a moje misli so splavale daleč. Pred menoj je oživila reka, ob kateri sem preživela svojo mladost. Reka, ki je zame najlepša. Živo je vstal pred menoj ljubi dom, zelena polja, košat gozd. Skozi gozd se je vila vijugasta reka z mnogimi rokavi. To je reka Mura, ki že stoletja utira svojo strugo nedaleč od mojega doma.

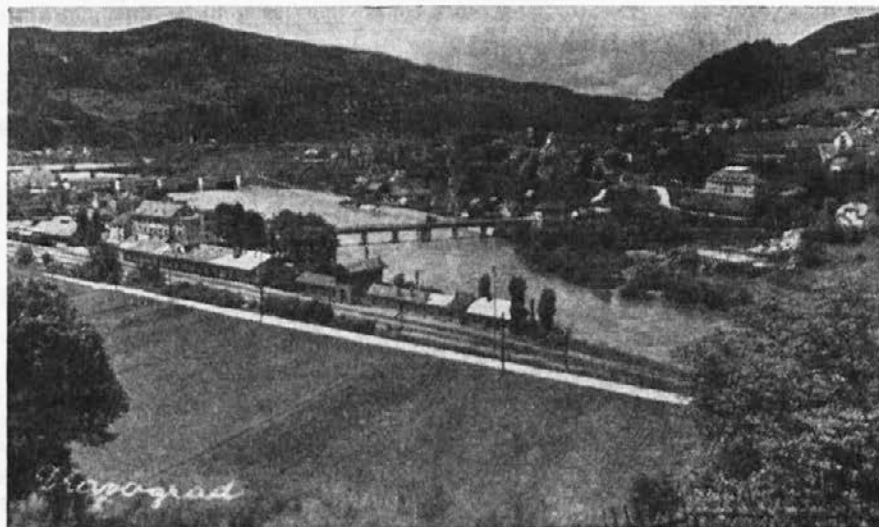
Koliko spominov nanjo! Ali naj sežem vse do prvega?

Čisto majhna sem še bila, ko sem šla neki zimski dan z očetom in materjo na izlet k Muri. Voda je zmrzovala in brod, ki je prevažal potnike z brega na breg, so vlekli iz vode, da bi ga ne razbile ledene plošče. Šli smo mimo starega mli-
na do pregrade, ki je varovala breg, da bi ga voda ne izpodjedala v škodo njivam. Tik ob cementni kocki je oče zagledal ribo. Hotel jo je ujeti. Mati

ga je svarila, naj jo pusti pri miru, a oče ni odnehal. Segel je v vodo in riba je bila naša. Nabodli smo jo na gibko šibo in jaz sem imela čast nositi jo do doma. Z velikim veseljem sem jo doma položila v posodo z vodo. Bila sem prepričana, da bo riba hvaležna za mojo skrb in bo živela pri nas. S težavo mi je mama dopovedala, da riba ne more tako živeti, zato jo bomo pripravili za večerjo. . .

Moje poznanje z reko Muro je raslo, kot sem rasla jaz. Ko sem že hodila v šolo, bi bila poletne počitnice najrajši vse preživela ob Muri. Komaj sem čakala, da je minilo poldne, ko smo smeli iti na kopanje. Zbrala se nas je cela gruča otrok s cekarčki z malico. Hiteli smo po bližnjicah kar preko njiv, da bi hitreje dosegli cilj. Naša Koromandija je bila v rokavu Mure pod starim mostom. Tod je nekoč tekla Mura, pozneje so ji prekopali strugo, da so ji ustavili rušenje rodovitnega sveta.

Starejši med nami so si upan v novo strugo Mure, ki je bila globoka in je imela močan tok. Skakali so z broda, priplavali do naše Koromandije in se spet vračali. Mlajši si tega nismo upali. Zadovoljili smo se z dosti bolj šibko podjetnostjo.

Ni zelo daleč od Mure do Drave

Obleke in malico smo skrbno skrili, pa ko so nas želedeči začeli opominjati, smo dostikrat našli ce- karčke prazne. Nič za to, spet smo čofotali po vodi in stikali za ribami. Pozno popoldne smo se vsi razigrani vračali domov. Spotoma smo stikali po njivah za koruzo in zreli makom.

Nekoč mi je oče prinesel lepo veliko gumo od avtomobila. Napihnil jo je in od takrat je vsak dan romala z menoj na kopanje. Dala sem si jo okoli pasu in voda me je varno nosila. Prinesla mi je še drugo korist, pa tudi nekaj škode. Doma nismo imeli sadja, prinašala mi ga je moja gu- ma. Otroci so se želeli voziti z njo po Muri in mi dajali za to jabolk in hrušk. To ni bila majhna pridobitev.

Kaj pa škoda od moje gume? Tako sem se privadila nanjo, da se zlepa nisem upala brez nje v vodo. Tako se nisem naučila plavati. Bilo me je sram. V šoli so me imeli za najboljšo učenko, plavati pa nisem znala. Pred ljudmi sem skušala to prikriti, sama zase sem pa kar zares trpela zaradi tega neznanja. Večkrat sem otožno sedela na samem in na tihem molila, da bi se naučila plavati. . .

Končno sem se le naučila. Pod mostom je bila voda globoka in tekla je hitreje. Vsakdo, ki je preplaval pot pod mostom, je bil ponosen. Ena mojih prijateljic je bila dobra plavalka, pa tudi navihanka. Nagovarjala me je, naj vendar tudi jaz poizkusim. Dolgo se nisem mogla odločiti, na- zadnje sem se vdala. Spustila sem se v tok in je

kar šlo. Ko sem pa hotela prijeti za tram pri mostu, me je prijateljica odrinila in potisnila v vodo. V ušesih mi je šumelo, voda mi je silila v nos in usta. Mislila sem, da je po meni. Vendar sem začela krepko breccati z nogami in premikati roke. Po velikih naporih je končno roka zagra- bila v prazno — nad vodo. Zdelo se mi je, kot da je železna. Pognala sem se naprej in kmalu začutila tla pod nogami. Rešila sem se in se nauči- la plavati. Komaj sem čakala, da sporočim veselo novico doma. Kako nevarno je bilo, sem zamolčala, da bi mi oče ne zabranil hoditi k Muri.

Dorasa sem z leti in tudi sama smela skaka- ti v Muro z broda in plavati po novi Muri. Ko sem prihajala na počitnice iz šole v mestu, sem pa tudi marsikako knjigo prebrala ob šumljanju ljube Mure. Prisluškovala sem njeni pesmi, obču- tila sem življenje v njej in tudi v gozdu okoli nje. Ob njenih rokavih so gnezdele divje race in cveteli beli tulipani.

Vse to je danes tako daleč od mene, v mojem spominu pa živo kot nekdaj. Nič takega ne najdem v tujini. Otožno sem se zbudila iz razmišljanja in rekla prijatelju: Daleč je moja reka! Morda bom pa le še kdaj imela priložnost sestati se s starim brodom, če ga ne bo izrinil most, kot vidim tu na avstralski reki.

ŠUMI, GOZD ZELENI

Slov. narodna pesem

*Šumi, šumi, gozd zeleni,
senčni gozd na tujih tleh;
zdi se mi, da pesem znano
poješ o nekdanjih dneh.*

*Daleč plove misel meni
čez planine in ravni,
da to gozd je moj zeleni,
ki nad mano zdaj vrši.*

*Da to spet so trate rodne,
ki jih lepših nima svet;
polja zrem, vrtove plodne,
vse, kot bilo prejšnjih let.*

*Šumi, šumi, gozd zeleni,
senčni gozd na tujih tleh;
kaj ti veš, kako je meni,
ko medlim na tujih tleh.*

V SPOMIN NA OBISK

ŠKOFA DR. JANEZA JENKA

DARUJEMO

Za Slovenik

§ 50: Paul Nikolich; § 10: Jože Marinč, Lu- cijan Kos, Peter Bizjan, dr. Stane Frank; Jože Re- de; § 9: Frančiška Mukavec; § 6: Al. Obreza, Al. Butinar; § 5: Blaž Čemažar, Jože Ficko; § 3: Dragica Babič, J. de Majnik, M. Cuderman; § 2: Fr. Vihtelič, Ivan Kavčič, Ana Vok, Jože Simon, Karl Mezgec, Krist Tinta, J. Bavčar Jr.; § 1: P. Lenarčič, Jože Brožič, Stanko Pevc, Iva Urbas.

O PROBLEMIH ZAKONCEV

Milan Horvat, dipl. psiholog

V SVOJEM POKLICNEM ŽIVLJENJU se zelo pogosto srečujemo z najrazličnejšimi problemi zakoncev in tudi sam še spadam med mlajše zakonce. Imam tri otroke.

1. KATERI SO PEREČI PROBLEMI DANAŠNJIH MLADIH ZAKONCEV?

To so tisti problemi, ki imajo svoj izvor v nezrelih predzakonskih zvezah, morebiti tista pretirana zakonska pričakovanja, ki se morajo raztreščiti na tleh resničnosti?

Po zbleditvi "rožnate koprene" čustvenega navdušenja se pri zakonskem partnerju pogosto pokažejo značilnosti, ki so dokaj različne od lastnosti, ki so mu bile prej pripisovane.

Zakonca spoznavata, da za uresničevanje zakonskega življenja ne zadostuje le funkcioniranje spolnih organov, uvidita da vesta premalo o resnični ljubezni, da se pravzaprav sploh dobro ne poznata.

Slabe navade, neprilagodljivost, pretirana ljubosumnost, sebičnost, prevzetnost, brezbržnost, nepotrpežljivost, nezmožnost empatije, neodgovornost, nestrpnost, čustvena prenapetost, neobzirnost, trma, neobjektivnost, razdražljivost, preobčutljivost, površnost, lahkomišelnost, nesamostojnost in notranja negotovost, nezmožnost zaupanja, razsipnost ali skopuštvost, netovarištvo, prevelika različnost zanimanj, življenjskih nazorov in vrednot, izobraženosti ter kulturnih navad, verskih prepričanj in še marsikaj drugega šele napravi iz določenih zakonskih situacij konfliktno situacijo in probleme.

Večino vzrokov za probleme prineseta zakonca že v zakon. Dvajset ali več let sta živela v svojem svetu, mogoče sta bila celo čustvena "brezdomca" osebni zgledi in ostali vplivi so ju prepojili. Kako se naj "čez noč" spremenita?

Mnogi mladi zakonci ne zmorejo postaviti svojih posebnosti v ozadje in graditi "mi" skupnost. Drugi niso zmožni sprejeti nobenih omejitev in dolžnosti, ker jih že doma niso naučili (z naukom in zgledom) samopremagovanja v malih stvareh, jih tudi niso vzgajali za obvladovanje nalog zakonskega življenja (za medsebojno dopolnjevanje, spoštovanje, razumevanje, zaupanje, sodelovanje in prevzemanje odgovornosti).

Vedno znova smo presenečeni, kako brezglavo

se celo razumni mladi ljudje "vržejo" v zakon, v upanju, da bodo v tej neznani deroči reki že nekako plavali.

Kaj slaba osnova za zakonsko sožitje so poroke iz razočaranj, ko poskuša eden ali oba zakonca z "begom" v zakon pobegniti pred samim seboj ali dokazati drugim, da se lahko "srečno" poroči.

Nezadostno medsebojno poznavanje in zgolj spolna zaljubljenost sta pogosto povezani ter razlog mnogih kasnejših zakonskih težav. Sla po orgazmu se tako zasidra v zavesti mladih ljudi, da izrine ostala zanimanja, izkrivlja zaznave in onemogoča trezno presojanje partnerja.

Očitne pomanjkljivosti partnerja se spoznajo šele v zakonu; marsikdo šele takrat opazi, da je bil le sredstvo za spolno izživiljanje, da je bilo "ljubljeno" le njegovo telo.

Prezgodnjo poroko, nedokončano šolanje, prekinitev poklicne poti zaradi "otroka na poti" kaj lahko spremljajo ostri medsebojni očitki.

Osebnostno nezreli mladi zakonci jadikujejo za "zlato" predzakonsko svobodo. Može očitajo ženam, da so sebične, da se preveč pritožujejo in jih vedno z nečim "pikajo", da jih ovirajo pri izobraževanju in poklicnem uveljavljanju, da nimajo razumevanja za njihove hobijske in da so se "prilepile" nanje. Žene pa se pritožujejo nad sebičnostjo in brezobzirnostjo mož, da so premalo pozorni in nežni, da se ne zanimajo dovolj zanje in dom, da so premalo zgovorni, da ne kažejo ljubezni do njih in da so preveč zdoma.

Večji ali manjši problemi mladih zakoncev so v precejšnji odvisnosti od njihove čustvene zrelosti.

Zrel človek se ne sramuje in ne boji svojih želja, vendar zmore vskladiti svoje trenutne želje z bodočimi cilji. Zna načrtovati in čakati, začasno kaj žrtvovati v korist prihodnosti.

Do velikih razlik med zakonci lahko pride glede odnosov do prijateljev in sorodnikov ter pri denarnih vprašanjih.

Ni se treba odpovedati prijateljem, ostati pa morajo v primerni razdalji ob robu zakonskega življenja.

Mnogi ljudje se poročijo, ne da bi se jasno zavedali, da ima tudi zakonec svoje sorodnike. Vsklajevanje odnosov z njimi je še posebno hudo tam, kjer stanujeta pri sorodnikih.

Mlada zakonca potrebuje svoj lastni svet, četudi še tako majhen. še tako dobronamerni nasveti sorodnikov so zaradi različnosti nazorov in hotenj pogosto viri nerazpoloženj, očitkov, zagrenjenosti ali bolj ali manj odkritih napadalnosti. Zakonec (sin ali hči) pa se znajde v precepu med razumevanjem žene in spoštovanjem staršev.

Večina zakoncev začne skupno življenje z omejenimi denarnimi možnostmi. Zato je potrebno skrbno ravnanje z denarjem, da bi lahko zadovoljili najnujnejše potrebe.

Mnogo zakonskih nesporazumov in preprirov ne bi bilo, če bi se zakonca bolje ujemala pri razporejanju in porabi denarja.

Ko sta bila še fant in dekle, je bil zelo ponosen na njene lepe obleke, zdaj se žena ne more načuditi, zakaj nerga, ker si je kupila drago obleko.

Ker je oče imel izključno pravico do denarja, bo kaj verjetno sin v svojem zakonu to tudi poskušal uresničiti.

Žena se bo počutila poniževana, ko bo morala za vsako malenkost prositi za denar in opravičiti tudi nepomembne izdatke.

Kadar se zakonci hudo razhajajo v denarnih vprašanjih, se njihovo nezadovoljstvo pokaže na zelo različne načine in tudi na področjih, ki nimajo nikakršne zveze z denarnimi.

Uporabljajo se različni "kaznovalni" ukrepi, ko mož pozno v noč popiva s svojimi prijatelji, žene pa se branijo izpolnjevati gospodinske dolžnosti.

2. KAKO NAJ ZAKONCI REŠUJEJO SVOJE PROBLEME?

Ni receptov za reševanje zakonskih problemov, ki bi bili splošno uporabni. Najpomembneje je, da zakonca skupaj živita in delujeta, ne drug ob drugem ali celo eden nad drugim.

Eden najpomembnejših temeljev za reševanje še tako zapletenih zakonskih problemov je zavest partnerjev, da jih zakon zavezuje za trajen odnos v dobrem in v zlu, kar je tudi logično izhodišče namena zakona.

Relativno lahka razveza je v določenem smislu lahko precej nevarna, saj se v primerih nujnega občasnega zamajanja zakonskega voza kaj hitro sprejme za najprimernejšo rešitev. S tem se namreč onemogoča, da bi zakonca mobilizirala svoje sile in se zrelo spopadla s problemi.

Čustvena prizadetost in osebna škoda, ki jo povzroči razveza večine zakonov, je dokaj večje zlo kot pa težave, ki se jih želijo ljudje z razvezo rešiti.

Moški in ženske pričakujejo v zakonu uresničitve skoraj istih osebnih potreb.

Pri ženskah so najmočnejše potrebe, da bi bile ljubljene, da bi se lahko komu zaupale, da bi lahko bile do nekoga nežne, da bi jim nekdo pomagal pri odločanju, da bi lahko moža spoštovale in da bi bile deležne moževega razumevanja.

Moški želijo biti ljubljene, hočejo se komu zaupati, želijo, da bi nekdo cenil to, kar hočejo doseči, da bi nekdo spodbujal njihove prizadevnosti in spoštoval njihove ideale.

Mnogi problemi se dajo lažje reševati ali pa do njih sploh ne pride, če se upošteva uresničevanje teh potreb.

Kjer sta zakonca bolj prilagodljiva, je manj sporov in nesporazumov. Treba je znati popustiti v razpravljanih in preprih, ne težiti k dominiranju, se varovati pred jezo in se poskušati kar najhitreje pomiriti.

Brzdanje besed in postopkov varuje partnerja pred medsebojnim izzivanjem in ranitvijo čustev.

Mnoge konfliktna situacija je mogoče razrešiti s pametnimi kompromisi ter dovolj treznim in strpnim pogovorom o sporni zadevi.

Za dobro razumevanje v zakonu je dobro čimprej ugotoviti, da se svet ne vrti samo okoli nas, in se potruditi, da znamo "stopiti iz lastne kože" in da objektivno presojava svoja dejanja.

Tudi zakonca, ki ju združuje globoka in močna ljubezen, ostaneta glede na svoje napake in slabosti posameznika. Zato se ne bosta mogla izogniti občasnim nesporazumom in trenjem. Medsebojno zaupanje, pripravljenost potrpeti drug z drugim in sodelovati ter še predvsem ljubezen do otrok — vsi ti dejavniki bodo močnejši od osebnih slabosti in napak. To bo osnova za vse pogostnejše razumevanje tudi v tistih stvareh, kjer sta si različna.

(Konec prih.)

O P O Z O R I L O

Pričujoča številka MISLI je za mesec in pol, čeprav je označena le za februar. Prihodnja bo za marec in april skupaj — velikonočna številka. Izšla bo v zadnjih dneh marca in tudi ta bo imela strani za mesec in pol.

VELIKA NOČ — 11. aprila — pade na tako nepripraven dan za MISLI, da je bilo treba ukreniti tako. — Ur.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Nedelja 21. febr. (tretja v mesecu):

Merrylands (sv. Rafael) ob 8:30

Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30

CANBERRA (St. Patrick) ob 12.00

Nedelja 28. febr. (četrt — PRVA POSTNA)

Merrylands (sv. Rafeal) ob 9:30

Nedelja 7. marca (prva — DRUGA POSTNA)

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 14. marca (druga — TRETJA POSTNA):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 4:45

Nedelja 21. marca (tretja — ČETRTO POSTNA):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. pop.

Nedelja 28. marca (četrt — TIHA):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

MOLITEV ZA DOMOVINO

O Bog, ki edini vodiš in vladaš narode, pogledaj milostno na Tebi vdani slovenski narod. Po zaslugi Tvojega Sina, Gospoda Jezusa Kristusa, ki je svoj narod tako ljubil, hkrati na povabil pod svoje okrilje vse narode, podeli slovenskemu narodu mir, edinost in svobodo.

IZ NOVEGA POGREBNEGA

OBREDNIKA

Smrt ni konec in ne sme biti samo žalost. Smrt je vstajenje v življenje brez konca, zato mora biti tudi pogum in zaupanje. V naslednjih molitvah, ki jih prinaša novi obrednik za krščanske pogrebe, so te misli krepko poudarjene:

Hvaljen bodi Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nas tolaži v vsaki naši nadlogi.

Slišal sem glas iz nebes, ki mi je govoril: blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu!

Gospod, daj jim večni pokoj in večna luč naj jim sveti.

Oče, podeli nam, prosimo, naj tako hitimo k tvojemu Sinu, da se bomo po tem umrljivem življenju nekoč združili z brati in sestrami tam, kjer bodo vse solze izbrisane z oči.

Spomni se, Gospod, da smo prah in da je človek kakor trava in poljsko cvetje. Usmiljen si in odpuščaš, Gospod, milostljiv si in zelo usmiljen.

Preden sem se rodil, si me poznal in po svoji dobroti si me ustvaril, Gospod. Zdaj ti bom vrnil svojo dušo, moj Stvarnik.

Verujem, da moj Odrašenik živi, in poslednji dan bom tudi jaz vstal iz zemlje. In s svojim telesom bom gledal Boga, svojega Zveličarja.

Iz prsti si nas naredil, s kostmi in kitami si nas sklenil — obudi nas, Gospod, poslednji dan.

Priporočimo se Gospodu Jezusu Kristusu, ki je rekel: Jaz sem Vstajenje in Življenje; kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdorkoli živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl.

"Oče, hočem, da bodo ti, katere si mi dal, z menoj tam, kjer sem jaz; da bodo gledali mojo slavo, ki si mi jo dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta."

PEPEL N I C A

V torek 24. februarja je pepelnica, začetek 40dnevne priprave za veliko noč.

Zvečer ob 7:30 v slovenski cerkvi, Merrylands, maša, blagoslovitev pepela in pepelenje vernikov.

Naslednji petek in vsak petek postnega časa zvečer ob 7:30 križev pot. Vljudno vabljeni! — P. Valerijan.

Že ob uspelem decembrskem izletu v Wollongong smo sklenili: večkrat kaj takega! Zdaj je na vrsti avstralska prestolnica — Canberra. Izlet prireja mešani pevski zbor pod vodstvom g. Klakočerja. Trajal bo dva dni: v soboto in nedeljo 20. in 21. februarja. Pevcem se mislijo pridružiti njihove družine in še kdo. Vozil jih bo poseben avtobus.

Okrog 12. ure v soboto bodo dospeli v Canberro. Tam jih bo sprejel vodič za razgled po mestu, Cvetko Falež. Poleg drugih zanimivosti bodo videli, kako na svojem stavbišču rase iz temeljev SLOVENSKI DOM, ki ga grade zavedni rojaki s svojimi rokami.

Po ogledu mesta bodo naši izletniki povabljeni v domove rojakov, ki jim želijo izkazati gostoljubje. Zvečer se bodo udeležili društvene predpustne prireditve v O'Donnell Youth Centre dvorani. Naš pevski zbor bo pokazal, kaj zna. Sposoben je tudi "zbijanja šal". Baje sta posebej nabrušena Pepe in Jure . . .

V nedeljo ob 12. bo slovenska služba božja v cerkvi sv. Patricka, Braddon. Pel bo spet naš mešani zbor. Po maši skupno kosilo, nato slovo in nazaj v Sydney. Toliko se dá povedati naprej, kako bo izlet potekel, bo pa že kdo od udeležencev poročal.

DAROV ZA KELIH SV. OČETU

Po \$10: Julka Mrčun, Anton Žitnik; \$6: bratje Šveb; po \$5: pp. Basil & Stanko, V. Pančur; \$3: Anton Bavdek; po \$2: Fabjan Slavko, Ivan Plesničar, Maks Robič; po \$1: Leopold Matelič, druž. Jože Slavec (Vic.)

BOŽJA BESEDA JE TUDI ČLOVEŠKA

Danes je sveto pismo bolj in bolj v veljavi. Tudi v naših cerkvah beremo iz njega več kot še nedavno. Nekaterim vzbuja poslušanje ali branje svetega pisma nelahke pomisleke. Razmislimo:

Usodna zmeta izraelskega naroda je bila v tem, da je stoletja pričakoval svojega Mesija, ko je pa končno prišel, ga je odklonil. Zakaj? Zato, ker ni prišel tako in tak, kot ga je ljudstvo pričakovalo in si ga po lastni zamisli želelo.

Danes smo kristjani v podobnem položaju v zadevi sv. pisma. Sami si zamišljamo, kakšna naj bi bila beseda božja. Ko jo pa poslušamo in opazimo, da ni taka, kot bi se nam zdelo prav, jo zavrnemo. Ne samo besedo za besedo, ki nam ne uga-

P o r o k e

Stephen Louis Naylor, roj. v Sheffieldu, Anglija, in Zdenka Sidonia Klemenc, rojena v Kamnici pri Mariboru. Priči sta bila Franc in Zvonko Klemenc. Merrylands — 9.1.1971.

Alojz Lorbek iz župnije Sv. Duh na Ostrem Vrhu in Ljudmila Novak iz Kaple. Priči Avguštin Lorbek in Vince Gianatti. Penrith — 30.1.1971.

K r s t i

Katarina Marie Jurin, Matraville. Oče Ivo, mati Jožica r. Lasič. Botra sta bila Miro in Vinka Lončar. — Malabar, 8.1.1970.

Ana Roš, Warila. Oče Aleksander, mati Milena r. Šinkovec. Botrovala sta Roman in Ivana Šega. — Wollongong, 13.12.1970.

Susie Novak, Belambi. Oče Viktor, mati Dragica r. Ilijaš. Botrovala Toni in Estela Ladič. — Wollongong, 13.12.1970.

Vilma Helena Topolovec, Strathfield. Oče Jože, mati Antonija r. Stariha. Botrovala Anton in Marija Stariha. — Merrylands, 9.1.1971.

Rihard Robert Bednar, Birrong. Oče Bruno, mati Marica r. Marušič. Botrovala Franc in Hilarija Bubnič. — Merrylands, 10.1.1971.

Mateja Barbara Macedoni, Islington. Oče Alojz, mati Marija Glavič. Botrovala Stanislav Glavič in Ivanka Torbica. — Hamilton, 31.1.1971.

ja, z njo tudi nauk, ki nam ga božja beseda hoče dati.

Bog sam svoje besede ne piše, tudi njegov Sin Jezus ni ničesar pisal. Bog je navdihoval poklicane ljudi, da so pisali. Sveto pismo je vsekakor tudi človeška beseda. To je tisto "novo" v današnjem razlaganju sv. pisma, da je treba s svetimi knjigami ravnati tako, kot z vsakim drugim spisom. Prav umeti ga moremo le v zvezi z okoljem, v katerem je nastal. Le tako je mogoče razbrati, kaj so pisci v resnici hoteli povedati — in po njih Bog.

Na jasnem si moramo biti, kako globoka je razlika v načinu mišljenja in govorjenja med stariimi ljudstvi na Vzhodu, kjer so nastale knjige svetega pisma, pa med današnjim Zahodom, kateremu pripadamo mi. Ne smemo se čuditi, da so božje misli povite v besede, ki se nam včasih ne zdijo primerne. Način pisanja je danes drugačen, božja misel, razodeta v starodavnem pisanju, je ista.

NEW SOUTH WALES

Marrickville. — Vsakdo ve, da je zloraba alkohola za človeštvo velika nesreča. Zato je razumljivo, da so statistikarji skušali s številkami dognati, koliko alkoholnih pijač po svetu popijemo. Ugotovili so, da pivovarne širom po svetu izdelajo na leto približno 400 milijonov hektolitrov piva. Za njimi le malo naoštajajo vinogradniki, ki pridelajo na leto 248 milijonov hektolitrov vina. Koliko drugih alkoholnih pijač se poleg piva in vina izdelajo po svetu vsako leto, tega vprašanja se menda niti statistikarji ne upajo lotiti. — Poglejmo drugam. Na travnikih sveta se pase 980 milijonov ovac, 880 milijonov krav, 500 milijonov prašičev in 333 milijonov koz. Zanimive številke, mar ne? Je kar koristno od časa do časa pogledati v razne statistike. Kaj bi šele bilo, če bi statistika povedala, koliko travnih bilk popasejo te ogromne črede domačih živali! Pač pa so, pravijo, dognali, koliko kruha poje človek. Vsako minuto na svetu spečejo 500 tisoč kg kruha. V eni minuti pojemo ljudje na svetu 60 tisoč kg. mesa. S tem bom zaključil. Le to še rečem: statistikarji nam dajo misliti. — **Peter Bizjan.**

Concord. — Da moram nekaj iztuhtati, mi je naložil p. urednik v januarski številki. Najprej se mi je naloga zdela jako težka. Tri dni nisem spal, tri noči nisem jedel, od samih skrbi. Potem sem pa kar na lepem iztuhtal. Moje iztuhtanje mi je povedalo, da ne iznajdem kaj boljšega, kot je iznašel on sam. Zato mislim, da naj tako ostane zaprejš, bomo počakali in videli, če se bo in kako se bo melbournski p. Tipkar zdaj pritožil. Če mu tudi to ne bo prav, bomo že zvedeli, koliko jih bo najel, da bodo prišli mene in urednika vleč za ušesa. Če se bova dala, seveda, je pravilno zapisal naš tukajšnji pater. Torej molčimo in čakajmo potrpežljivo prihodnjih MISLI. Skoraj bolj me pa zanima, kaj bo dobil za odgovor in pojasnilo v prihodnji številki rojak Stanko Andrejašič, ki si je, kot vidim, ob pismu Fraca Jeze prav nekako tako ubijal glavo kot podpisani — **Pepe Metulj.**

Avalon Beach. — Prav lepa hvala uredništvu in upravi za tako vztrajno in redno urejevanje ter pošiljanje MISLI. Po dvajsetih letih je list še

vedno razgiban in lepo urejevan, če ne celo bolje. Res je treba čestitati k dvajsetletnemu obstoju. Naslovna slika letos je zelo primerna, lepše MISLI še niso imele. Rada imam našega Rapotca in tudi njegov "turn," ali letošnji ovitek me je globoko ganil. Res pravi izmučeni obraz slovenske matere. Čestitam! — **Hedviga Stankovič.**

Merrylands. Znani so mi naslednji bolniki, oziroma bolnice, ki iščejo zdravja po raznih bolnišnicah: Karolina Samsa (Condell Park) se zdravi v Sydney Hospitalu, Frančiška Čuček (Fairfield West); Ivanka Varljen (Erskineville) je na poti okrevanja po prestani operaciji v Prince Alfred bolnišnici; gospa Zorina Mavrič (Matraville) se sedaj že drugič zdravi v Royal South Sydney Hospitalu in je v bolnici že štiri tedne. — Spomnimo se vseh teh in ostalih bolnikov v molitvah, da bi se jim čimprej povrnilo ljubo zdravje. Po možnosti izvršujemo telesno delo usmiljenja: "Bolan sem bil in ste me obiskali . . ." — Na vprašanje, zakaj ni omenjen še ta ali oni bolnik, je odgovor kratek: ker mi ni nihče sporočil. Zato prosim, bodite tako dobri in mi povejte, če je kdo bolan. — **P. Valerian.**

VICTORIA

Springvale North: — V Avstraliji živimo šele dve leti. Kupili smo si hiško in s tem se je položaj zelo izboljšal. Veliko vrzel pa občutimo, ker nimamo dovolj slovenskega čtiva. Poleg DRUŽINE in OGNJIŠČA, ki sta verska lista in ju dobivamo iz domovine z veliko zakasnitvijo, nam je na voljo edini mesečnik v Avstraliji, naše MISLI. Z veseljem ga preberemo vsak mesec od prve do zadnje strani. Želimo pa, da bi se obseg lista povečal. Naročamo tudi mohorske knjige iz Celovca. Želimo p. uredniku pri trudapolnem delu za blagor in dušno pašo vseh avstralskih Slovencev čim največ uspeha v letu 1971. — **Valentin Lenko.**

Reservoir. — Pater! Z mojim spisom o "novih prerokih" želela sem kakega pojasnila, kdo so ti ljudje, kakšna je njih organizacija, kakšne njih misli, stremljenje, njih "resnica", kakor oni zatrjujejo. Kdo je sploh na čelu vsega tega, glava vsega tega. (Če ste vi duhovniki o tem že dovolj

Misli, February, 1971

poučeni in vam je to že davno vse znano, jaz tega ne vem.) A nisem mislila, da boste nasprotno, ravno po MISLIH, dobil priložnost me s tem javno učiti, kaj je v mojem vedenju prav ali ne. Če ste imel namen (kot duhovnik) za odgovor me tako "oprati", naj bi mi odgovoril rajši pismeno. — Imam jih že 72 na ramah in če me ni mati izučila dovolj, dokler sem bila mala, me je potem svet in moje življenje izučilo. Je torej nepotrebno, da se Vi s tem prizadevate. Čeprav mnogo višji od mene, pokazal ste s tem, da greste tudi Vi z leti na otročje in ne veste kaj delate. Pozdrav. — **Antoni Stojkovič.**

Bentleigh. — Moram povedati: krasna, presunljiva je slika na letošnjem oviku MISLI. Niso mi neznani taki obrazi. Še izza prve svetovne vojne se jih spominjam. Eden med njimi je bil obraz moje mame, čeprav takrat mlajši, šest majhnih otrok okoli nje, a oče v vojski od začetka do konca, štiri dolga leta. A še več takih obrazov mi je ostalo v spominu iz druge svetovne, ko so priletne matere zaman pričakovale vrnitev sinov. In to sem tudi jaz občutila. Ponovilo se je, kar je doživljala moja mati v prvi svetovni. Tudi moj mož je moral v vojsko za štiri leta in tri leta nisem vedela, če je živ ali mrtev. Oprostite, vse to mi je prišlo pred oči, ko sem gledala podobo na ovitku. Bog daj, da bi se enako milo storilo sinovom in hčeram, ki so pustili matere v domovini. Vsem lep pozdrav in obilo božjega blagoslova v tem letu! — **Francka Štiblj.**

Doncaster East. — Ko sem pred kratkim dobila v roke vaš, oziroma naš list MISLI, sem bila presenečena. Da obstaja tako lep slovenski mesečnik v Avstraliji! Z največjim veseljem sem prebrala vsako vrstico. Še z večjim veseljem se zdaj na list naročam. Upam, da bom s tem bolj navezala stike z rojaki in rojakinjami. Vem, da nas je veliko, ali zelo smo razkropljeni. List nas povezuje. Prav lep pozdrav vsem, posebno uredništvu! — **Magda Skok.**

— ★ —

Pisal je na socialni urad: Pošljite mi formular za prijavo novorojenca. Imam luštnega fantka. Sem enega že imel, pa se mi je strašno zamazal, da sem ga moral sežgati."

"Zakaj ste to grdo sliko obesili v novi hiši?"

"Saj bi najrajši storil nekaj drugega, pa ne smem. Pograbil bi slikarja in ga obesil. Naj bo torej obešena vsaj slika."

Misli, February, 1971

SOUTH AUSTRALIA

Ottoway. — Pošiljam sliko tiste hiše, ki jo je kupil p. Bazilij v Adelaidi za slovensko versko središče. Prosim, da bi jo dali v MISLI k patrovi Tipkariji namesto "trojčkov". Prilagam tudi patrovo sliko, ki naj tudi pride v MISLI. Kako boste to naredili, jaz ne vem. Ali bi ne bilo lepo, če bi patrov obraz dali nad hišo med tista dva dimnika. Saj bi se streha zaradi take slike menda ne udrila. Ampak tisti "trojčki" so bili dobro posrečeni. Zares izvrstno! Pater se jezi na Pepeta Metulja, pa on gotovo ni kriv. Saj so ljudje spoznali trojčke šele na sliki, Pepe ni nič takega rekel ali zapisal. Bila je izvrstna zabava. — **Stanko Šubic.**

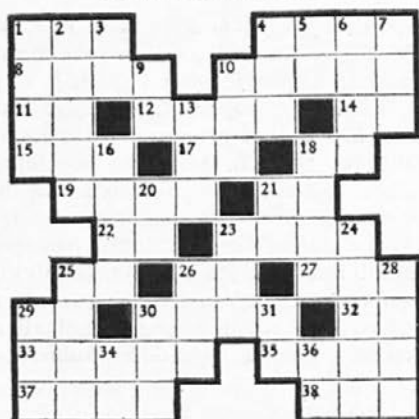
QUEENSLAND

Brisbane. — Naj pa še jaz napišem nekaj misli o Jehovcih. Ljudje, ki razširjajo to vero, so nam včasih kar trn v peti. Zlasti ob sobotnih in nedeljskih popoldnevih. Pojavijo se pri vratih in tako močno trkajo, da si ne moreš dati kakega počitka, pa ga bodi še tako potreben. Ko jim odpreš vrata, začno takoj s tako vneto govoriti, da jim kar ogenj sije iz oči. Ne dajo se ustaviti. Saj ne rečem, da je vse napačno, kar govorijo in učijo. Na božjo kazen spominjati, če se svet ne bo poboljšal, ni napak. To je naredila tudi sama Mati božja v Fatimi, kakor vemo. Ali prav to človeku ne gre v glavo, da ti ljudje o Materi božji nočejo nič slišati, nikakor je ne priznajo. Ne vem, koliko še drugih členov katoliške vere ne verjamejo. Na splošno nam očitajo, da smo krivoverci. Morda nam res želijo dobro po svojem spoznanju, jaz jih ne bom obsojala. Vem pa, da nam ni treba sprejemati od njih naukov, ko imamo svojih dosti. Če nam res želijo dobro, bi se morali zavedati, da s tako nenehno vsiljivostjo ljudi samo odbijajo. Kristus ni bil nikoli vsiljiv. — **Naročnica.**

SALOMONNOVI OTOKI

Bougainville. — Hvala za januarske MISLI. Hvaležen sem, da ste jih poslali po zraku, ker drugače pošiljke romajo sem gor po cel mesec dni. V mojem članku je pomota, ko je rečeno, da je rudnik odprt, kar ni točno. Odprt bo šele leta 1972. Pač pa je cesta do tja že odprta. Zelo mi je všeč naslovna stran skupno z razlago v uvodniku. Zelo pomenljiv je spis Anice Kraljeve, glnljivo je poročilo p. Hugona iz Afrike. In tako dalje. Posrečeno je ponagajanje p. Baziliju. Zelo dovtipno se obrača njegova Tipkarija. — Najlepše pozdravlja vse — **Mirko Cuderman.**

KRIŽANKA

Vodoravno:

- 1 poraz pri šahovi igri
- 2 šofira
- 8 očka
- 10 pomorska ptica
- 11 nikalnica
- 12 pohod, koračnica
- 14 kazalni zaimek (sr. spol)
- 15 Marijina mati
- 17 Vida Dajnko
- 18 vzklík s posmeškom
- 19 ime ladje argonavtov (2. sklon)
- 21 . . Slovenci vince radi . . .
- 22 General Motor
- 23 Mojzesov brat
- 25 reka Pad (ital.)
- 26 pri (angl.)
- 27 velika riba
- 29 on (nemško)
- 30 ploskovna mera
- 32 polovica rose
- 33 straža, izbrani vojaki
- 35 gora (in vas) na Koroškem
- 37 domača žival
- 38 če

Navpično

- 1 jed Izraelcev v puščavi
- 2 grška boginja modrosti
- 3 kazalni zaimek (sr. sp.)
- 4 pripada vam
- 5 Oto Lenček
- 6 jugosl. cigareta
- 7 črno pleme v Biafri
- 9 kilometer
- 10 če ni lep, je . . .

- 13 latinski pozdrav
- 16 ladja Argonavtov
- 18 otok v Egejskem morju
- 20 22 vodoravno
- 21 gospod (angl.)
- 23 oče . . .
- 24 nekdanja rimska provinca
- 25 narobe od "narobe"
- 26 "deposit"
- 28 Aldo . . . (ital. politik)
- 29 jaz (lat.)
- 30 visoka lirična pesem
- 31 glej (angl.)
- 34 ruski car (okr.)
- 36 Bernard Ambrožič

POTOVANJA Z LETALI SE BODO PODRAŽILA

Od 1 aprila t.l. se bodo cene za vsa prekmorska letalska potovanja podražile za 5%. Tako bo, na primer, potovanje do Zagreba stalo \$ 627.50 (stara cena \$ 597.0) in do Ljubljane \$ 630.90 (stara cena \$ 600.80). Vse te cene veljajo v eno smer in so trenutno še neuradne, vendar precej točne.

Važno dejstvo je tudi, da se bodo vpeljala nova skupinska potovanja, ki bodo samo za 1% dražja od Charterjev, s katerim se potuje s 45% popusta. Z novimi skupinami pa se bo potovalo s 44% popusta.

Za te nove skupine bo potrebno samo 40 potnikov, kar bo imelo za posledico, da bodo vsi tisti, ki organizirajo potovanja, opustili Charterje in prešli na nove grupe. Tako bodo po eni strani imeli manj sitnosti in dela, a po drugi večjo, hitrejšo in raznovrstno možnost pri organiziranju potovanj. Potniki sami pa večjo izbiro glede časa in trajanja svojih obiskov.

J.P.

"ČRNI HUDIČI" je naslov kratkemu dopisu iz Chicage v Slovenski državi. Beremo: "Malo čuden naslov! Toda te besede so bile izgovorjene, ko sem imel obisk dveh slovenskih prijateljev. Zakaj se ne preseliš (iz tega črnškega okraja, sta me vprašala.) Dva tedna pozneje so prišli "črni hudiči" z lopatami, grabljami in metlami. Počistili so tri ulice v moji okolici. Kdo so bili ti črni fantje? Študenti iz bližnjega kolegija. Vesel sem jih bil in oni so bili veseli, ko sem jih pohvalil, zlasti, ko sem jim kupil cigarete. Ni vsak "hudič", če ima črno kožo.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

“GORICA”

158 GERTRUDE ST., FITZROY (MELBOURNE) 3065

Priporočamo se rojakom za razne “parties”

(svatovščine, krstitke, birmanja itd.)

Dobra postrežba z domačim pecivom

Oglasite se osebno ali po telefonu

Tel. 41-6391

J. in J. HVALA

TURISTIČNA AGENCIJA

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PIŠITE

253 ELIZABETH STREET, SYDNEY 2000. Tel. 26-1134.

V URADU

RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnjuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Charter za letalom:	Sydney - Beograd - Sydney	\$646.36
	Sydney - Ljubljana - Sydney	\$661.00
Skupine z letalom:	Sydney - Beograd - Sydney	\$822.70
	Sydney - Zagreb - Sydney	\$836.60
	Sydney - Ljubljana - Sydney	\$841.20

(to so cene za člane Affinity skupin)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

**P R V A
TURISTIČNA**

**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ potovanja z ladjami
- ★ potovanja v skupinah
- ★ kombinacije potovanja:
odlet z avionom, povratek z ladjo

- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne
Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

**ROJAKI, KI GRADITE NOVO HIŠO
ALI POPRAVLJATE STARO —**

priporočam se vam!

FRANC MIKEL

14 Waratah St., Canterbury 2193

Telefon 78-8720

S svojimi delavci vršim prvoklasno delo
v notranjščini in na zunanjščini hiše.

Moja tvrdka je znana pod imenom:

**The New Plastering N Building Co.
Pty. Ltd.**

Naše geslo je: Poštena postrežba!

Res se je odvetnik zelo potrudil, ni čudno, da
mu je bil klient hvaležen. Rekel mu je:

“Prav lepa hvala! Kako naj se vam izkažem
hvaležnega?”

“O, gotovina je dobra, pa tudi ček ali Money
Order.”

ŠOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

“FRANK'S AVTO ŠOLA”

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

POŠTNE ŠTEVILKE za pisma in druge pošiljke so s 1. januarjem letos uvedeli tudi v Jugoslaviji. Vsaka republika ima najprej svoj 1000 — Slovenija šestega, torej 6000. Dodatne številke pomenijo zbiralno pošto in kraj, kjer nekdo čaka na pošiljko. Navadno bo to zahtevalo 5 števil. Tako je za Ljubljano samo dovolj zapisati: 6100. Za ljubljansko okolico, na primer za D. M. v Polju, 61260. In tako dalje. Baje Slovenci poprečno dobivajo po 80 pisem na leto, zato je bil ta ukrep potreben, da bodo pošte hitreje poslovale.

— ★ —

Človek, ki ti obljubi, da ti bo prišel pol pota naproti, navadno misli, da ima tistega pol pota že za seboj.

— ★ —

Pisal se je Svet, ime mu je bilo Anton. Šel je pozdravit novo družino, ki je pravkar dospela v Ameriko in se vselila v sosednjo hišo.

"Pozdravljeni, sosedje! Moje ime je Svet Anton."

"Kdo bi si mislil! Doma so pa pravili, da je svet Anton v nebesih. Ne bi verjeli, da je v Ameriki."

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG LTD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

PHOTO STUDIO

V A R D A R

108 Gertrude Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.

(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978

Doma: 44-6733

I Z D E L U J E :

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odprto vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9 — 6.

Govorimo slovensko.

VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

POZORI

POZORI

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VINCENC STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

— ★ —

Na godovanju so bili. Domačica je silila v eno med dekleti, da bi jim kaj zapela. Ta se je branila in nikakor ni hotela. Domačica se je obrnila na starejšega gosta:

"Kaj si mislite o dekletu, ki je dobra pevka, pa noče ustreči?"

Malo je posmisllil in rekel: "Vredna je deset drugih, ki so slabe pevke, pa hočejo venomer peti."

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

"Kaj misli postati vaš sin, kadar bo doštudiriral?"

"Če bo zmerom tako študiral kot zdaj, mu bo na ponudbo samo en poklic. Postal bo osesmdesetletnik."

— ★ —

"Otroci, brali smo, da je mleko v surovem maslu, siru in žemljah. Naštejte mi še druge stvari, ki imajo v sebi mleko."

Bister deček dvigne roko.

"Krava, ovca, koza, kobilica, mačka, kadar ima mlade."

NAJCENEJŠE POTOVANJE V EVROPO

Z ladjo MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 367.-

Z letalom AVSTRALIJA — BELGIJA —
ANGLIJA (vsak letni čas) \$ 450.-

Z letalom (charter) MELBOURNE — DUNAJ
in nazaj \$ 720.-

Z letalom (skupinski izlet)
MELBOURNE — RIM — MELBOURNE
\$ 822-70

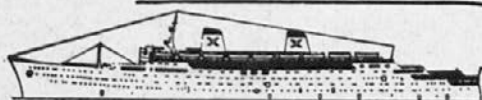
Lahko oskrbimo vse formalnosti
za potovanje vaših družin in sorodnikov

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE \$ 498-50

Z letalom: LJUBLJANA — AVSTRALIJA
\$ 608-80

Za podrobne informacije v vašem jeziku:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

230 Little Collins Street (vokal Elizabeth St.,
Melbourne 3900. Telefon: 63-4001 & 63-4002